

F R A N T . J . F I N N T . J .

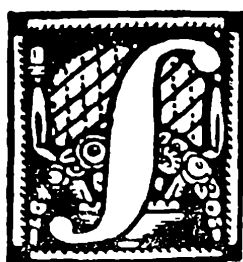
S N Ě H U R K A

P O V Í D K A

Z A N G L I C K É H O P Ř E L O Ž I L

K A R E L V R Á T N Ý

SEZNAMUJE NÁS SE SNĚHURKOU

Věděl jsem ráno jednoho pondělka v lednu u svého stolu v ředitelně naší školy a chystal jsem se slyšeti výmluvy školaček, které nebyly včera na mši sv. Venku bylo ještě šero a bylo velmi studeno. Obecní zaměstnanci odklízeli venku v ulicích lopatami a odváželi na vozech sníh, kterého napadlo předešlou sobotu veliké množství.

Ted' někdo bázlivě zaklepal na dveře.

„Volno!“

Vchází sedmiletá dívka s rozpačitým vzezřením.

„Co mi neseš, Aničko?“

„Prosím, velebný pane, já jsem nebyla na mši sv.“

„Vím to. A proč?“

„Já jsem, prosím, měla střevíce u obuvníka a on je přinesl až dnes ráno. Že prý měl v sobotu příliš mnoho práce a nemohl mi je podraziti.“

Věděl jsem, že Anička je ze sedmi dětí. Její otec vydělával týdně 13 dolarů a matka měla co dělati, aby s tím vystačila od soboty do soboty.

„Dobrá. Já vím, že ty mši sv. málokdy vynecháš —“

„Prosím, od prázdnin je to po prvé.“

Vím, že Anička o prázdninách vůbec na mši sv. nechočila. Celý červenec a srpen chodila bosa jako její bratři a sestry. Ušetřili tím rodičům asi 12 dolarů za obuv.

„Dobře, Aničko,“ pokračoval jsem, „máš dobrou paměť. Věřím ti, že jsi vynechala mši sv. jen z dobrého důvodu. Dělej, co můžeš. Ať přijde další!“

„Další“ byla devítiletá dívka podobná malé cikánce, v šatíčkách pestře záplatovaných.

„Cože? Zase již?“ řekl jsem.

„Prosím, velebný pane, my jsme nevstali.“

„Kdo nevstal?“

„Nikdo u nás.“

„Ale jak vidím, ty jsi vstala.“

„Já myslím, velebný pane, v neděli. V neděli ráno jsme nevstali.“

„A proč?“

„Prosím, my jsme měli v sobotu večer společnost.“

„Kdo měl společnost?“

„Naše maminka, a hosti odešli příliš pozdě, a my jsme byli všichni tolik unaveni, že jsme potom zaspali a vzbudili jsme se až v neděli v poledne.“

„Ale co jsi ty měla co dělati při té společnosti? Ta byla přece pro velké lidi, ne?“

„Prosím, já jsem tam musila býti a pro všechno choditi.“

„A tak!“ Choditi pro všechno — to mělo v tomto případě jen jeden smysl. Malá Jenička Jenkinsová ztrávila celý večer tím, že chodila s prázdným džbánkem do hostince pro pivo a s plným se vracela. Jejich „společnost“ znamenala mnoho pití a k tomu zpívání všelijakých odrhovaček s průvodem vyšeptalého piana. Viděl jsem jednou a slyšel to jejich piano. Takovýmto povrchním a bezduchým způsobem se bavívají v sobotu večer některé vrstvy naší městské společnosti, alespoň zde u nás v Cincinnati. V pondělí ráno bývají ti lidé právě tam, kde byli předcházející sobotu, nežli dostali svou týdenní výplatu. Rodiny, které pěstují takové sobotní zábavy, zůstávají majetkově stále na jednom místě: dopředu nepokračují a dále nazpátek nemohou jíti.

„Jeničko, z tebe bude takhle pohanka. Nemýlím-li se, nebyla jsi již tři měsíce na mši sv.“

„Prosím, velebný pane, jednou jsem *byla*.“

„Poslyš: zítra ráno mi přineseš od maminky několik rádek, proč jsi nebyla na mši sv.“

To byl hrozný trest — pro matku totiž. Vdané ženy, které se daly na pití piva, hrozně nerady berou do ruky péro a papír.

„Další!“ Na toto slovo vstoupila z předpokoje postavička, která mne přiměla, že jsem se vzpřímil na židli a s uspokojením si oddechl.

Dívinka, která se nyní objevila, přihopkovala ke mně takovými lehkými krůčky, s pohyby tak půvabnými a hledíc hlubokýma hnědýma očima tak usměvavě do mých, že se mi zdálo — také proto, že měla drobné pantoflíčky, bílé punčošky a tenké bílé šatičky — jakoby byla přišla do naší školy návštěva ze země vil.

Její rysy byly pravidelné, obličej jemně ovální a jeho výraz vtělená upřímnost. V tu chvíli, za toho zašmušilého zimního dne a za temného rachocení lopat, odklízujících venku sníh, bleskly mi myslí čtyři Thompsonovy hezké verše:

Zří na jih kopců temena,
kde mořská pláně sní,
a s mořským vánkem nevinnost
sem jde, a ona s ní.

Tato dívka v lehkých pantoflíčkách a všecka bíle oblečená přinášela s sebou jako sluneční zář a úsměv na její tváři se světlem důvěry v očích jakoby sliboval, že přichází jaro. V tu chvíli rozkvítaly okolo mne neviditelné květy.

„Kdo jsi, děvčátko?“

„Vy se na mne, velebný pane, nepamatujete? Já jsem Alice Morganová. V říjnu jste mi dal obrázek za to, že jsem byla v páté třídě první. Já jsem si jej schovala a ještě jej mám. Je tam nejsvětější Srdce a vzadu jsou všechna zaslíbení nejsvětějšího Srdce. Já je umím všechna nazpaměť a teď jim učím svou mladší sestřičku Helenku. My jsme si ten obrázek pověsily nad postel, a když se ráno vzbudíme, hned jej vidíme.“

Když má člověk na starosti jedenáct set hochů a dívek, není div, že se na všechny stále nepamatuje. A tak se stalo, že jsem pozapomněl na Alici Morganovou, které bylo toho času deset let a která byla ve své třídě první.

„Tak to jsi ty, Alice? To jsem rád, že tě vidím. Ale tebe ještě viděti tak zřídka, že mi nemůžeš zazlívati, že jsem na tebe zapomněl.“

„Z toho si nic nedělejte, velebný pane. Já vím, že vy si musíte pamatovati tolik věcí. Já sama si také všelicos nepamatuji. Tuhle mi dala ctihodná sestra Julie nějaký lístek pro vás.“

Všiml jsem si, že držela v ruce nějakou obálku. Nyní mi ji dala, a zatím co jsem obálku otevíral a četl řádky v ní obsažené, Alice se pohybovala čile sem tam po světnici jako ptáček ve větvích svého stromu. Lístek zněl:

„Důstojný otče, račte se laskavě podívati na tuto naši dívku Alici Morganovou, nejmladší a nejmilejší žákyni páté třídy. Včera byla na mši sv. v letních pantoflíčkách a v letních šatičkách, které má také dnes na sobě. Zdá se, že si ze zimy nic nedělá, ačkoliv dva stupně nad nulou jsou hodně studené počasí.

Uctivě oddaná sestra Julie.“

Podíval jsem se ještě jednou na Alici, která si právě se zřejmým zalíbením prohlížela obrázek, jenž představoval

děti, jdoucí k prvnímu sv. přijímání, a jenž zdobil jednu stěnu ředitelny. Jemné rysy její tváře, líbezný ovál jejího obličeje a bohaté hnědé vlasy, které se na slunci (jak jsem si později všiml) zlatě zastkvívaly, musily hned každému padnouti do očí. Ale jedné věci se její kráse přece nedostávalo. Mladistvý věk je nesnadno zbaviti přirozené svěžesti pleti; ale kdo se podíval na Alici pozorněji, musil se zamysliť, není-li toto dítě nedostatečně živeno. Růže na jejích tvářích jakoby chtěly velmi rychle uvadnouti a také již zřejmě vadly.

„Alice, pojd' sem.“

Alice hned ke mně přiběhla tak rychle, jakoby mne chtěla povaliti a nezmírnila rychlosti svých kroků, až byla těsně u mne. Ale tu se zastavila tak hbitě, že by to ani velký člověk nebyl dovedl.

„Alice, snídala jsi?“

„Ano, velebný pane; měli jsme dnes brambory.“

„A co ještě?“

„Víc nic, velebný pane.“

„Pila jsi něco?“

„Ano, měli jsme vodu.“

„Chléb jste neměli?“

„Ne, ale v sobotu jsme měli housky.“

„Pane Bože,“ zvolal jsem, „a co budete mít k obědu?“

„Brambory.“

„A k večeři?“

„Snad půjdeme brzy spát a to nemusíme večeřeti. Maminka neví, vystačíme-li s bramborami tak dlouho.“

Že v Irsku mají brambory výživnou sílu, neznámou ve Spojených státech, a že jsou tam obyčejnou lidovou stravou, to jsem věděl. Ale že by se v Americe mohlo žít o bramborách, to jsem dosud neslyšel. Teprve později jsem se dozvěděl, že když si chudé rodiny nemohou opatřiti jiných potravin a již jim nikde nechtějí dávat na dluh, posílávají děti, aby šly sháněti brambory. To nic nestojí, a ačkoliv nevím, jak to dělají, aby si potřebné brambory opatřily, jisto jest, že tím způsobem se rodina dostane k bramborám. Také v tomto případě jsem nechápal, kde a kterak sehnala Alice v sobotu brambory, ale bylo mi zřejmo, že v Morganovic domácnosti je bída.

„Jíš, Alice, ráda brambory?“

„A jak! Jenže nikdy se jich nemohu najísti, jak bych chtěla. Ale maminka říká, že prý více lidí umírá od toho,

že jedí mnoho, než od toho, že jedí málo. A někdy, když mne to již mrzí, že máme pořád jen brambory, hodně si je osolím a zavru oči a myslím si, že jím slanečka. Jíte rád slanečky, velebný pane?“

Nebyl jsem rozpoložen odpovídati uspokojivě na tuto otázku, pročez jsem pokračoval:

„Tohle jsou tvoje zimní střevíce?“

„Vy jistě vidíte, že to jsou letní. Strýček Eduard mi je dal letos v letě. Ale doma jsou opravdu teplé. A když jdu do školy, vždycky si vybírám místa, kde je sníh hodně tvrdý nebo kde žádný není, a skáču s jednoho místa na druhé. A také se při tom zahřeji.“

„To skáčeš jako ptáček, vid’?“

„Ano, také si to někdy myslím, a jindy si zase myslím, že jsem žabka; ty také tak skáčou, že ano?“

„Jistě. A teď mi pověz, kde bydlíte.“

„V Třetí východní ulici číslo 371. Teď vám hned povím, jak se k nám dostanete. Když najdete to číslo, musíte vejít do domu postranním vchodem a pak po schodech do druhého poschodí. Ale k těm lidem, co tam zůstávají, nesmíte chodit. Tam zůstává jedna paní, ta není hodná, a její syn krade kola, pak mají dvě dívky, ty na mne vždycky vyplazují jazyk a tahají mne za vlasy a vytrhávají mi z nich stuhy. Maminka říká, že to je sprosté. Když tedy přijdete do druhého patra, musíte jít napříč celým domem a přijdete k jiným schodům, ty jsou od vrat na druhé straně našeho domu, a po těch schodech musíte jít do třetího patra, a tam vzadu na chodbě zůstáváme my. Kdybyste k nám chtěl přijít dnes, našel byste tatínka i maminku doma. Tatínek je dlužníkem, víte; ale teď již třetí týden je bez práce.“

„Kolik je vás dětí?“

„Já, potom Helenka, té je osm, pak František, tomu je šest, potom Markétka, té jsou tři léta. Helenka chodí do třetí třídy a dobře se učí. Tohle je vůbec nejlepší škola, do které jsem chodila.“

„To již jsi chodila do tolika škol?“

„Ano, prosím. Do pěti. Loni jsem chodila do veřejné školy v Daytonu, rok předtím do katolické školy v Columbu, a ten rok předtím do veřejné školy v Clevelandu. Teď již nevím, kde jsem začala chodit do školy; mně se zdá, že to bylo někde ve Virginii. Protože my jsme se často stěhovali.“

„Sedni si, Alice, a zuj si ty pantoflíčky.“

„Jene,“ zavolal jsem svého kancelářského hochy, „pojď sem a podívej se, zdali bys našel nějaké střevíce pro tuhle dívku.“

Jan byl takovým rozkazům zvyklý. Zatím, co hledal v příruční skříni nějaké vhodné střevíce, a Alice mu bez ptaní vypravovala některé okolnosti svého života, zavolal jsem telefonem jednu dámu, která mi byla horlivou a upřímnou pomocnicí v záležitostech karity, slečnu Markétu Daltonovou.

„Jste tam vy, slečno? Zde páter Carney, ze školy sv. Františka Xaverského. Ano — Carney. Měla byste kdy, abyste navštívila rodinu, která má velikou nouzi? Mám tady v ředitelně malou vílu, Alici Morganovou, z čísla 371 v Třetí východní ulici, třetí patro, vzadu na chodbě. Skáče a točí se opravdu jako víla na nějakém divadle, a je oblečena, jako bychom byli v červenci. Nevím, živí-li se víly jenom bramborami, ale tahle víla je živa většinou jen od toho. A podle její řeči nemají u nich ani tolik brambor, aby to stačilo dnes na večeri. Otec již několik neděl nepracuje. Myslím, že jim musíme trochu pomoci. Děvče je čistě a pořádně oblečeno, a vyjadřuje se dosti jemně. Rozuměla jste?“

„Ano, důstojnosti, a děkuji, že jste mne upozornil. Kolik je jich v té rodině? Rodiče, tři malé dívky a jeden hošík, že ano? Dobře. Půjdu tam hned a později povím, co jsem vyšetřila.“

A takto vešla do běhu mého života sněhurka Alice Morganová. Chci věrně povídati, jak do něho zasáhla.

RODINA MORGANOVA

ruhý den dopoledne přišla slečna Markéta Daltonová do ředitelny, aby mi podala zprávu o své návštěvě u Morganových. — „Myslím, že je jim skutečně potřebí pomoci. Mají dvě malé místnosti a zůstávají v takovém zchátralém domě, že jsem snad ještě nikdy takový neviděla.“

„A to něco znamená“, podotkl jsem. Protože již několik let Markéta a její sestra navštěvovaly nemocné a chudé, a měly příležitost, viděti mnoho.

„Ale všechno je tam čisté a spořádané. Kuchyně je jim také jídelnou a pracovnou a pokojem, ale všechno je na svém místě, nádobí se leskne, kamna jsou vyleštěná, a paní Morganová byla oblečena stejně úhledně a čistě jako děti. Všimla jsem si, že měly šatečky pořádně ušité, kde bylo třeba vyspravené, žádné dírky nikde, žádný utržený knoflíček. A matka, drobná ženská, mi povídala, že se děti nebojí studené vody a pořádného koupání.“

„A co hlava rodiny?“ otázal jsem se.

„Pan Morgan byl právě doma. Je to celkem hezký člověk, hodně veliký, s příjemnými rysy v obličeji, a řekla bych, že mu je asi pětatřicet let. Zdá se býti silný a zdravý. Když jsem vstoupila do bytu, právě držel na každém koleně jedno dítě, a ostatní byly seskupeny kolem něho. Patrně jim vypravoval nějakou pohádku, nevím určitě, ale děti poslouchaly ani nedutajíce. Matka seděla u kamen a spravovala nějaké šatečky. Jedním pohledem jsem rozpoznala více než půlhodinovým prohlížením: Bůh jediný ví, kolikrát již byly spravovány a zase vyspravovány ty šatečky, které měla paní Morganová právě v rukou. O jedné věci jsem určitě přesvědčena, že totiž paní Morganová je pilná a příčinnivá žena.“

„A co její muž?“

„Pokud jsem mohla posouditi, zdá se být velmi hodným otcem. Jest viděti, že má své děti rád, a že děti zase mají rády jej.“

„Stejně zprávy mi dal můj kancelářský hoch, Jan. Když včera Alice odsud odešla s novými střevíci na nohou — byla za ně nesmírně vděčna — povídal mi Jan, že byl u nich dvakrát pozeptati se, proč nepřišly děti do školy, a

že v jednom případě zastihl pana Morgana doma, jak ošetroval jako nejlepší matka Helenku, která měla spalničky. Jan to nepovídal zrovna těmi slovy, ale smysl jeho řeči byl takový. A také projevil své mínění o panu Morganovi, že prý to je hodný člověk. Ale přece tomu všemu dobře nerozumím. Čím to je, že nemá zaměstnání?”

„Hleděla jsem vyzvědět něco o tom. Pan Morgan mi to vysvětloval velmi obšírně. Nejprve prý týden stonal; potom bylo špatné počasí; potom něco povídal o Jednotě a o nějaké legitimaci té Jednoty, ale musím se přiznati, že jsem z toho nebyla moudrá. Také podotkl, že tu je cizí, a proto že je nesnadno najít hned práci. A konečně, že je dlaždicem, a v zimě se málo dláždívá.“

„Co říkáte, slečno — nevypadal trochu jako piják?”

„To ne. Má jasné oči, a na obličeji jsem nepozorovala žádnou odulost. Také barvu měl dobrou a zdravou. Spíše vypadá, jakoby se vůbec lihovin zdržoval, ale ostatně za hovoru sám vyznal, že občas vypije sklenku piva. Jeho žena při těch slovech s jakýmsi úsměvem podotkla, že poslední tři týdny si ani nelízl.“

„Dobrá — to všechno se mi zdá dosti kromobyčejné. A povězte mi — měli ještě něco k večeři?”

„Asi ne, protože zásobu brambor vyčerpali již v poledne. Přiznám se vám, že mne tento případ velmi dojímá a že jsem celý letošní rok ještě neviděla takovou bídu.“

„Podle vašeho vyprávění je to případ opravdu neobyčejný. Za ta léta, co spravuji tuto školu, měl jsem mnoho co dělati s chudinou a s chudobou, a to se všelijakým druhem chudoby, počínajíc od chudoby, která pochází od pití, až k chudobě, která postihuje někdy četnou rodinu, když jí smrt příliš brzy vezme otce a živitele. Ale pokud sahá má zkušenost, nevím o žádném případě, že by v domácnosti nebylo co jísti, leč že předtím tam mnoho pili.“

„Jest to tak, důstojnosti; zdá se skutečně, že nemírné pití a špinavá chudoba chodívají spolu ruku v ruce.“

„No, a co jste v tomto případě udělala?”

„Zatím jsem jim poslala košík rozličných zásob: polévkové kostky, vejce, mouku, cukr, kávu, nějaké uzené věci a podobné. Myslím, že jim to vystačí na tři dni. A má sestra shání teď mezi dámami našeho chudinského spolku nějaké šaty pro děti. Do večera budou mít všecky, co potřebují. Co se týče paní Morganové, o tu se postaráme my

samy. A abych nezapomněla, dozvěděla jsem se také, že jsou dlužni pět dolarů na činži.“

„To nechte mně na starost,“ přerušil jsem slečnu Daltonovou. „Právě než jste přišla, byl tu nějaký pán — snad poslaný od Boha — a odevzdal mi zlatý pětidolar, abych ho užil pro chudé a pomodlil se za něj. Odešel skoro dříve, než jsem mu mohl náležitě poděkovat, a předtím jsem ho nikdy neviděl.“

„A ještě na něco jsem zapomněla,“ pokračovala slečna Daltonová. „Pan Morgan povídal, že se mu naskytla nějaká práce a že dnes již začne. Pošlu jim zatím ve čtvrtek ještě jeden košík se zásobami. S tím mohou vystačiti do soboty. V sobotu dostane pan Morgan mzdu, a tak snad se budou moci staratí sami o sebe.“

„A Pánu Bohu buďtež za to všechno díky!“

Zaklepání na dveře přerušilo všechny další úvahy, které jsem ještě chtěl činit, a na mou odpověď „Volno!“ se dveře otevřely, a v nich stála, s důvěrným úsměvem a dělajíc velice uctivou a umělou poklonu, naše Sněhurka, která se teď ve svých nových střevících více podobala smrtelným bytostem.

„Ó slečno, to jste vy? Dobré jitro, velebný pane; já jsem nevěděla, že tu máte návštěvu. Já jsem se vám přišla poděkovat za tyto střevíce; padnou mi velice dobře. Maminka povídala, že mi je bude mnoho dívek závidět. Také maminka dává děkovat co nejsrdečněji.“

„Rádo se stalo. Jen když ti ty střevíčky dobře padnou.“

„A potom jsme měli včera večer takovou dobrou večeři! Než jsme dojedli, musila jsem vstát a povoliti Helence pás, a František by se byl málem udávil; musili jsme ho několikrát uhoditi do zad. A když jsme se před spaním modlili, poručila maminka, abychom přidali slova „Pán Bůh žehnej velebnému pánovi Carneyovi a slečně Daltonové“. Já to budu říkat každý večer, co budu živa. Ale, slečno, podívala jste se již na mé střevíce?“

A najednou zdvihla Alice levou nohu tak rychle, že to vypadalo, jakoby chtěla svou dobrodějku kopnouti. Proti všem zákonům rovnováhy stála tu Alice s nohou vyzdvihnou a nataženou tak rovně, že se slečna Daltonová nemusila ani trochu nahýbat a viděla podrážku jejího střevíce od paty až ke špičce nohy.

„Znamenitě. Vidím, že jsou to pořádné střevíce a hezké. Ale prosím tě, dítě, postav nohu na zem, sice si zlámeš vaz.“

„Nebojte se, slečno, já se vyznám v tělocviku,“ odvětila Alice zcela vážně. „Ale já jsem se přišla poděkovat a teď mohu zase jít. Sbohem, slečno. Sbohem, velebný pane.“

A Alice se obrátila ke dveřím — zdálo se opravdu, že plyne jako víla. Pak mne opět uvedla v úžas. Na prahu se totiž otočila s rychlostí, která jí byla vlastní, ale které jsem ještě při ní nebyl zvyklý, a učinila hlubokou poklonu, hlubší, než při svém dnešním vstoupení do ředitelny. „Klesla a pozdvihla se jako hřeben vlny,“ jak někdo kdesi řekl.

„Alice,“ zvolal jsem, když se zase obrátila k odchodu, „prosím tě, kde jsi se naučila takovým poklonám?“

„Od jedné slečny v Daytonu, velebný pane. Ta byla v jednom klášterním pensionátu, a ta mi jednou ukázala, jak to dělají, když k nim přijde pan biskup.“

„To byla z pensionátu Nejsvětějšího srdce v Daytonu,“ podotkla slečna Daltonová, když Alice zmizela.

Vzpomněl jsem si na slova slečny Repplierové v jejích Vzpomínkách: „Ó těch trapných hodin, kdy jsem musila cvičovat svá neohebná kolénka, aby se naučila dělati ty poklony!“ Nemáme všichni stejnou schopnost, abychom se dovedli lehce a snadno pohybovat. Ale Alice Morganová by se jistě nikdy nebyla vyjádřila — předpokládajíc, že by se byla dovedla vyjádřit — tak, jako slečna Repplierová.

„Důstojnosti,“ řekla slečna Daltonová, „nezdá se vám, že tahle Alice má všechny dary, aby z ní byla tanečnice?“

„Máte pravdu,“ odvětil jsem; a hned jsem zase na její poznámku zapomněl. Pozdější příběhy mi to měly připomenouti.

JEDNÁ O MÉM KANCELÁŘSKÉM HOCHOVI
A O PRVNÍM TANEČKU ALICE MORGANOVÉ

„Důstojnosti,“ povídal můj věrný kancelářský hoch Jan, „ta Alice Morganová náramně ráda čte.“ — „Opravdu?“ — „Áno, a nejraději čte pohádky o vílách.“ — „To je zcela přirozené,“ odvětil jsem. „Všecky děti by měly čítati rády takové pohádky.“

„Jistě, důstojnosti; ale doma se k takovému čtení nedostane. Oni nemají žádné knihy.“

„No, a co, Jene, vlastně myslíš?“

„Alice mi několikrát naznačila, že by ráda, kdyby si mohla od nás půjčovati knihy.“

„Tedy o to jde?“

„Áno, a ona se o vás vyjádřila náramně uctivě.“

„Slyšme! Kterak?“

„Že prý by jí každá půjčená kniha byla třikrát milejší, když byste ji doporučil nebo vybral pro ni vy.“

„To dítě má jistě velikou obrazotvornost.“

„Ona vás zbožňuje, důstojnosti.“

„Ale to ti právě tak neřekla?“

„To ne, ale takový smysl její řeči mají. Ona by ráda věděla, můžeme-li očekávati, že budete papežem, až nynější sv. Otec umře.“

„Ty jsi jí jistě takové očekávání vyvrátil.“

„Jistě; já jsem jí řekl, že o to nestojíte.“

„To jsi jí to vymluvil velmi moudře,“ podotkl jsem.

Sluší připomenouti, že Janovi bylo nedávno patnáct let, a ve své mladistvé prostotě se domníval, že bych mohl obdržeti papežskou důstojnost na požádání. Teď již je starší a rozumí tomu lépe.

„Já jsem jí řekl, že jste —“

„Co že jsem?“ skočil jsem mu do řeči.

„Že jste jesuita, a že byste nepřijal žádnou hodnost.“

„To je správné, Jene.“

„Já jí to řekl důkladně. Řekl jsem, že nemůžete býti ani biskupem ani kardinálem ani ničím takovým. A ona řekla, abyste tedy přestal býti jesuitou.“

„Jakže, Jene? Chcete mne vy dva, ty a Alice Morganová,

uváděti do pokušení, abych se zpronevěřil svému povolání?“

„Ne, důstojnosti. Já bych nechtěl, abyste se stal biskupem. Kdo by se potom staral o naši školu?“

Děti chtějí viděti hrdiny, aby je mohli uctívat. Nena-
lézají-li hrdinských osob ve svém okolí, udělají si je samy
z obyčejné hlíny.

„Dobrá, abychom nezapomněli na Alici. Jsem rád, že jsi
mne upozornil, že by měla ráda nějaké knihy ke čtení. Zdá
se, že má bujnou obrazotvornost a že žije ve světě vil a
čarodějnic. Je mi líto takových dětí, které lačnější a žízň
po podivuhodných příbězích, ale jejich obraznost zůstává
ustavičně hladová a hladem hyne, protože neznají té krásné
země vil. Ať zítra v dopolední přestávce přijde Alice do
ředitelny.“

V přestávce Alice náležitě přišla. Její tvář byla samý
úsměv a samá radost. Mládí a naděje a jaro jakoby zářily
okolo její drobné postavičky.

„Dobré jitro, velebný pane. Já mám takovou radost, že
jste pro mne vzkázal! Již tři neděle jsem neměla příležitost
s vámi mluvit — počítala jsem ty dni. A do ředitelny ne-
přijdeme, než když pro nás vzkážete. Ctihodná sestra
Julie říká, že jste tolik zaměstnán, a že byste nenašel sám
pro sebe ani chvilky času, kdyby k vám směl každý běžeti,
kdykoli by se mu zachtělo.“

„Mně se zdá, Alice, že bys byla ráda, kdybych někdy pro
tebe vzkázal?“

„Ano, ano, velebný pane, to bych měla velikou radost.“

„Jak často asi bych měl pro tebe vzkázat?“

„Dvakrát za den,“ zněla rychlá odpověď.

„Čteš ráda knihy?“

„Ó, a jak!“ A Alice se postavila na špičky a obrátila oči
vzhůru všechna unesena myšlenkou na čtení. „Čtu ráda vše-
cky knihy, zvláště povídky, ale nejraději čítám pohádky o
vílách.“

Když pravila, že nejraději čítá o vílách, roztáhla ruce do
vzduchu před sebe, takže se člověku v tu chvíli zdálo, že
chce uletěti.

Jan se nahlas zazubil za svým stolkem. Otočil jsem se
tam a podíval jsem se přísně na něj. Hned se přestal smáti
a začervenál se.

„Dopsal jsi již adresy na těch obálkách, Jene?“

„Ještě ne, důstojnosti, ale budu s tím hotov za chvilku.“

„Víš, že na to čekám,“ odvětil jsem suše a usadil takto Jana.

„A teď ti, Alice, půjčím hezkou pohádkovou knihu: Pohádky od bratří Grimmů; a dovoluji ti, abys přišla do ředitelny a přinesla mi ji zpátky, až ji přečteš. Potom ti půjčím zase jinou knihu, a zase budeš smíti s ní přijíti, a tak to budeme dělati dále. Jene!“

„K službám, důstojnosti.“

„Nerad tě vytrhuji; ale buď tak hodný a skoč do předpokoje a přines z mé knihovny Grimmovy Pohádky. Nezabere ti to více než minutu času.“

Má slova zněla trochu jako výsměch. Ale Jan je přijal klidně a pospíchal pro knihu.

„Vy nemáte Jana rád, velebný pane?“ tázala se Alice, když hoch odešel.

„Mám. Proč se ptáš?“

„Že na něj mluvíte jinak než na mne. Kdybyste tak mluvil na mne, bylo by mi to hrozně líto.“

„Já tedy doufám, že na tebe nebudu nikdy tak mluvit. Ostatně, co se týče Jana, my si rozumíme.“

„Ano, já vidím. A nemyslíte si, že jsou hoši k smíchu?“

Vtom se vrátil Jan s knihou a zbavil mne nepříjemného úkolu, abych se pouštěl do úvah o této látce dosti rozsáhlé.

„Děkuji, děkuji,“ zvolala Alice, sahajíc radostně po knize.

„Dnes mi to bude jedno, budeme-li večereti nebo ne.“

„Jak to? Jest tatínek zase bez práce?“

„Právě tyhle dni přišel o zaměstnání.“

Pohleděl jsem na Alici pozorněji. Růže na jejích lících kvetly opět plným rozkvětem. Její pleť, vždycky hebká, byla zřejmě zdravější, než když se po prvé objevila na stránkách této knížky. Celých šest minulých neděl se dařilo Morganovým dobře. Muž byl stále zaměstnán, děti byly opatřeny teplými šaty a pořádnou obuví, začez ovšem byly povinny díky slečnám Daltonovým. Zkrátka, jak podotkl také Jan, „pomohli jsme jim na nohy a oni nyní na nich stojí“.

Není příliš zábavno zabývatí se lidmi opravdu chudými — v povídkách arci to vypadá jinak — a ještě méně lze při tom očekávatí vděčnost. Kdyby chtěl člověk pracovatí jen pro pozemské ocenění, byla by to v devatenácti případech ze dvaceti práce zbytečně vyplývaná. Ale křesťan pracuje pro Boha, a mimo to pomáhá při tom, s lidského stanoviska, člověku ta myšlenka, že lze alespoň od dětí doufatí něco dobrého pro budoucnost. Otcové a matky bývají často lenoši a oddaní pití nebo karbanu. S těmi lze málo dělatí. Ale co se týče rodiny Morganovy, měli jsme

co dělati, jak se nám zdálo, s případem dvacátým, výjimečným. Byli nám vděční, nyní se postavili na vlastní nohy, a nám se zdálo, že můžeme důvěřovati, že budou sami s to, aby se uživilí bez cizí pomoci a nemusili trpěti hlad.

Alice mne poctila, když odcházela, svou slavnou poklonou. Když to Jan spatřil, vletěl jako divý do vedlejší místnosti, a já jsem mohl pozorovati, že se tam div neudusí marnou snahou, aby přede mnou utajil svůj smích. Bohu díky, ten hoch měl smysl pro humor. Byl velmi chudý, ale spon podle obyčejných úsudků tohoto světa; ale nikdo není opravdu chudý, kdo má oči otevřené pro to, co se nehodí.

Když jsem za chvíli vyšel z ředitelny a šel přes chodbu naproti do hudební síně, podíval jsem se náhodou přes zábradlí dolů do širokého prostranství mezi třídami. Spatřil jsem tam Alici, jak drží knihu do výšky jako tamburinu a tančí nějaký sólový tanec — její tělo vířilo, nohy a ruce létaly. Vzpomněl jsem si na poznámku slečny Markéty Daltonové o tanečnici. Nerozuměl jsem sice mnoho poesii pohybu, ale to bylo mým udiveným zrakům zřejmo, že naše Sněhurka náleží k těm nemnoha lidem, kteří mají přirozený dar, že dovedou přenášeti to, co cítí — alespoň radost — v pohyb. Jak jsem se ještě na ni díval, najednou se víla změnila. Ruka držela knihu zcela klidně, létající nohy a paže se octly ve vážné poloze a Alice Morganová, teď již ne víla, ubírala se do své třídy s usedlostí, která zřejmě byla více než přirozená: vrchní sestra právě vyšla z jedné třídy. Alice mi ukázala pravdivost slov jednoho kejklíře, který mi jednou řekl: „My se pohybujeme tak rychle, že šálíme oči.“ Sestra neviděla nic, a já jí nic nepověděl.

ALICE NÁVŠTĚVOU V RESTAURACI

následujících šesti nebo sedmi týdnech Alice jistě asi mnohokrát nevečeřela. Soudím tak podle toho, že nejednou se stalo, že dnes jsem jí půjčil nějakou knihu, a zítra již mi ji přinesla. Ale ona netoliko čtla každou knihu, nýbrž také si pamatovala to, co čtla. Měla skutečně neobyčejnou paměť. Jednou, přicházející právě do ředitelny, zaslechl jsem ještě na chodbě stříbrný hlásek. Byl to hlas Alicin z předpokoje ředitelny. Zastavil jsem se a poslouchal jsem skoro pět minut. Rozumí se, že jsem při tom neměl v úmyslu poslouchati za dveřmi. Poznal jsem hned, že si tam Alice s nikým nepovídá, nýbrž vypravuje pohádku o Aladinovi a zázračné lampě. Chtě nechtě musil jsem poslouchati. Proud její řeči byl tak snadný, slova tak dobře volena, myšlenky tak plné, že jsem se musil domnívati, že čte. Ale pak jsem hned své mínění změnil, neboť žádné dítě v jejích letech nedovede čísti s přízvukem tak přirozeným a snadným. Nebylo možná souditi jinak, než že se Alice celé pohádce naučila nazpaměť.

Dveře do předpokoje ředitelny byly otevřeny. Po nějaké chvíli jsem přistoupil blíže a nahlédl jsem dovnitř. Jan seděl u svého stolku a pohlížel jako u vyjevení na Alici. Jeho ústa byla pootevřena a oči vyvaleny. Jistě viděl v tu chvíli všecky divy čarovné země. Měl jsem před sebou vtělenou pohádku v její původní nevinnosti. Rozmýšlel jsem se, mám-li již vejíti, ale vtom se Alice, právě když chtěla naznačiti tření lampy, trochu obrátila a zahlédla mne.

„Ó, dobré jitro, velebný pane. Právě jsem vypravovala Janovi tu pohádku o Aladinovi. Slyšel jste mne?“

„Zajisté. Ale pověz mi, Alice, učila jsi se tomu nazpaměť?“

„Já jsem to četla dvakrát, velebný pane, a již to umím. Víte, já čtu nejhezčí pohádky vždycky dvakrát a potom je vypravuji našim doma. Kdybyste věděl, jaká je to radost! Zhasíme při tom lampu a sedíme potmě, protože potmě se pohádky nejlépe povídají a poslouchají. Člověk jako by všecko viděl před sebou. Poslouchal již jste někdy pohádky potmě? Jan prý ještě ne.“

„Zkusím to, Alice, když mi to radíš.“

„A také se ušetří světla,“ pokračovala Alice, „a kdybyste nevečeřel, ani si na to nevzpomenete.“

„Copak váš tatínek — je snad bez práce?“

„Začne pracovatí příští pondělí.“

„Alice, pojd' se mnou do ředitelny.“

Alice šla za mnou, a já jsem zavřel dveře.

„Pověz mi, copak jste měli dnes ke snídání?“

„Fazole, velebný pane.“

„Co ještě?“

„Již nic, ale fazole jsou velmi zdravé; maminka to říká.“

„Jak dlouho již tatínek nepracuje?“

„Dvě neděle. Minulou neděli to byl týden, co se najednou rozstonal a přišel o práci. Tatínek říká, že se narodil na nešťastné planetě. Já bych si přála, abyste ho znal. Jistě jste nikdy nečetl o tak hodném tatínkovi, jako je náš. On nám povídá takové hezké věci o tom, co všechno nám koupí, až přijede jeho loď. Ta prý se jmenuje „Přelud“, a až přijede, koupí mi tatínek knihovnu plnou pohádek, a Helence koupí auto, a Františkovi vlak a brusle a sáňky a naší nejmenší sestřičce, Markétce, všechny nejhezčí panenky, a mamince dům na předměstí, a budeme mítí kuchařku, aby maminka nemusila vařit, a jedno děvče nám bude šít, a taky černošku opatří tatínek, ta bude chovatí děti, a maminka dostane velikou peněženku, plnou samých zlatých desetidolarů. Že to je hezké, vidíte?“

„Jistě, velmi hezké. A kdy myslí tatínek, že ta loď přijede?“

„To nám nechce říci. Že prý to jest jeho tajemství. Ale kapitán té lodi se jmenuje pan Pohádka a kormidelník pan Záhadný.“

„Bojím se, Alice, že ještě mnoho vody uteče, nežli ta krásná loď „Přelud“ s kapitánem Pohádkou přijede.“

„Já si to také myslívám; ale je hezké mysliti na to. My si o tom povídáme každý večer.“

„Nemáš hlad, Alice?“

„Jen trošičku. Dnes mne nebolí hlava. Když mne někdy bolí, to nemám vůbec hlad.“

„A co Helenka?“

„Copak ta! Ta má pořád hlad. Měl byste ji viděti jísti — když totiž má co.“

„Dojdi pro Helenku do její třídy a přijďte hned zase zpátky.“

Za chvílku již jsem se ubíral s oběma dívkami Sykamor-

skou třídou k Páté ulici. Alice se mne držela za jednu ruku, Helenka za druhou. Snažil jsem se vypadati důstojně. Ale Alice poskakovala a štěbetala jako vrabčík, Helenka zase točila hlavu na všechny strany, aby všechno na ulici viděla a slyšela, takže s takovým průvodem a s takovou přítěží na rukou bylo opravdu těžko kráčet důstojně a dáti si na sobě záležeti.

V Páté ulici, mezi Sykamorskou a Hlavní třídou, je jistá restaurace, která se ne bez příčiny jmenuje „Vzorná“. Tam jsme vešli a zasedli u jednoho stolku.

„Dvě roštěnky, housky a dva koflíky kávy,“ oznamoval jsem čistotné slečince, která se starala o hosty.

„Vy nebudete jísti nic, velebný pane?“ tázala se Alice.

Pověděl jsem jí, že jsem již snídal a že bych si dalším jídlem v této chvíli zkazil chuť na oběd. A zatím že se budu jen dívat, jak chutná jim.

Helenka, která se tvářila velmi vážně a slavnostně, se pustila do jídla s veškerým důrazem. Alice jako by si s ním jenom hrála. Pravím *jakoby*, protože do opravdy její výkon byl stejně dokonalý jako Helenčin. Ve čtvrt hodině bylo viděti na stole dva talíře tak čisté, jakoby je byla vylízala kočka.

„Sem by se mi líbilo choditi,“ povídala Helenka. „Takové jídlo já ráda.“

„Račte ještě něco poroučeti?“ tázala se slečna, která nám posluhovala.

„Ne, děkuji, to stačí.“

„Doufám, děti, že jste si pochutnaly,“ řekla slečna dětem, pozorujíc jejich zářící oči a blaženě spokojený výraz jejich obličejů.

„Skutečně jsme si pochutnaly, slečno, děkuji,“ odvětila Alice, „a já doufám, že se máte dobře, že ano?“

„Myslím, že ano,“ odvětila dívka, ale z vážného pohledu, který na mne vrhla, jsem uhodl, že neřekla všechno, co cítila. Jako jiné dívky jejího povolání řekla jen to, co mohla říci, ne to, co by si snad byla přála říci.

„Vy máte takový hezký dolíček na bradě,“ pokračovala Alice; „mně se takové dolíčky velmi líbí, a zvláště na bradě. Doufám, slečno, že také vaši domácí se mají dobře?“

„Myslím, že ano,“ odvětila opět slečna, a hleděla se dostat od nás pryč.

„Jste velmi hodná, slečno, že se tak o nás staráte — vid' Helenko?“

„Jistě,“ potvrdila Helenka její řeč. Slečna na to neodpověděla, ale všiml jsem si, že se začíná v rozpacích zardívat. Uznal jsem, že je čas ukončit tuto roztomilou výměnu zdvořilosti, a vstal jsem. Helenka se chystala popadnouti mne opět za ruku.

„Helenko,“ řekla Alice a pohrozila jí prstem. „Zase jsi zapomněla. Nevíš, co ti maminka pořád říká?“

Helenka byla zřejmě trochu zahanbena těmito slovy, ale obrátila se a postavila se za židli s očima obrácenýma na Alici, očekávajíc dalších rozkazů.

Potom udělala Alice, zcela tak jakoby byla doma, veliký kříž, a její malá sestřička následovala daného příkladu.

„Děkujeme tobě, všemohoucí Bože, za všechna dobrodiní tvá. Jenž jsi živ a kraluješ na věky věků.“

Alice pronášela tato slova jasným a zřetelným hlasem, takže je slyšela kuchařka na jednom konci jídelny a pokladní na druhém konci. Obě děti sepjaly při tom ruce tak nestrojeně, sklonily hlavy a sklopily oči k zemi tak přirozeně, že bylo viděti, že modlitba po jídle jest jim již druhou přirozeností.

„Amen,“ řekla Helenka vážným a slavnostním hlasem. Potom mne každá vzala za jednu ruku, a tak jsme se ubírali ke stolu paní pokladní.

Pravím „paní“ pokladní, neboť právě tohoto dne seděla u pokladny sama majetnice této restaurace, prostá a přívětivá paní s upřímnýma očima, vdova, která se ujala obchodu, když právě dodělával, ale svou přičinlivostí, úslužností a zdvořilostí jej již za týden opět povznesla a za tři měsíce z něho udělala velmi výnosný podnik. Se svého povznešeného místa u pokladny pozorovala celou tu dobu děti s laskavým zájmem, a zřejmě se jí líbilo, jak slušně zacházely s nožem a vidličkou. S úsměvem poslouchala také jejich hovor s posluhující slečnou, a když před chvílí říkaly své díkyčinění po jídle, všiml jsem si, že jí vstoupily do očí slzy. Rozuměl jsem těm slzám. Teprve před několika nedělemi její hošíček, který každý večer s ní říkával svou večerní modlitbičku k Andělu strážci, odříkal tu modlitbičku naposledy se srdcem stejně věřícím a nevinným, jako nyní tyto dvě děti odříkaly svou modlitbu po jídle, a uložil svou hlavku ke spánku, z něhož v tomto životě již není probuzení.

Když ode mne brala se zdvořilým kývnutím a s úsměvem peníze, dívala se na děti.

„Jak se daří, milostpaní?“ řekla Alice se svou slavnou

poklonou. Také Helenka se pokusila o tento umělý výkon tělesné dovednosti, ale se zdarem toliko částečným.

„Důstojnosti,“ pravila paní, „kde jste našel tyhle dva andílky? Děti, musíte sem opět přijít. Přijďte, kdykoli se vám bude líbiti.“

„Přijdeme s radostí,“ odvětila Alice; „vid', Helenko?“

„Jistě,“ potvrdila Helenka vážně její slib.

„Chudé?“ zeptala se mne potichu majetnice restaurace.

„Velmi,“ zašeptal jsem v odpověď.

Potom mi paní vtiskla něco do ruky. „Pro ně,“ zašeptala. Byl to zlatý desítidolar.

„Sbohem, děti,“ řekla potom, a vyšedši ven od pokladny, políbila je obě.

Kráčeli jsme mlčky Pátou ulicí — mlčky několik vteřin, neboť Alice nedovedla dlouho mlčeti.

„To je hodná paní,“ povídala.

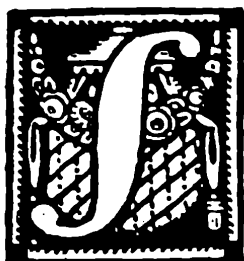
Zkušenost potvrdila, že to byla opravdu hodná paní.

Když jsem se vrátil do ředitelny, telefonoval jsem slečně Markétě Daltonové a prosil jsem ji, aby se opět ujala rodiny Morganovy. Později přišla do ředitelny paní Sandersová, která se věnovala službě našich dětí. Měli jsme pro ně zvláštní jídelnu, kam chodívaly na oběd, a tuto jídelnu paní Sandersová spravovala. Zmínil jsem se jí o Morganových dětech a o celé té rodině.

„Od dneška,“ pravil jsem jí, „budu k vám ty děti posílati každý den na oběd. Dejte jim laskavě, čeho potřebují, a zapíšte to na můj účet.“

„S radostí, důstojný pane,“ odvětila paní Sandersová, a zubila se záhadně.

Záhada toho uzubování záležela v tom, že jsem nikdy nedostal žádného účtu za to, co Morganovy děti snědly. Paní Sandersová to všechno platila ze svého.

SLEČNA TEREZIE DALTONOVÁ VEDE ALICI
DO DIVADLA

lečna Markéta Daltonová nemeškala navštívit rodinu Morganovu a byla velmi žalostně překvapena, když shledala, že poměry rodiny jsou právě tak neutěšené jako při její první návštěvě. Přišla mi to hned oznámiti. — „To je skutečně prazvláštní případ,“ řekl jsem.

„Mne to náramně překvapuje,“ pokračovala slečna. „Ten muž se zdá silný a vypadá dobře, oči má jasné, pleť zdravou, a přece je zase mezi nezaměstnanými. Ale i když se předpokládá, že jest dobrý důvod pro jeho nezaměstnanost, nechápu, čím to je, že nic neušetří, aby přečkali tu dobu, kdy je bez práce. Musím k nim nyní docházeti pravidelně, abych tomu přišla na kloub.“

„Myslím,“ řekl jsem, „že uděláte dobře.“

„Děti jsou roztomilé, čisté, a Alice je opravdu neobyčejné dítě. Když jsem k nim přišla, právě vypravovala druhým dětem pohádku o Jeníkovi a Růžence. Že prý ji poslouchají nejraději. Potom mi povídala, že bude spisovatelkou a že bude skládati knihy.“

„Kdož ví? Možné to jest. Není to vlastně cosi hrozného, stýkati se s takovými dětmi každý den a nevědět, jaké krásné myšlenky, jaké nebeské melodie, jaké vznešené tony snad již klíčí v těch drobných hlavičkách?“

„Alice má jistě krásné myšlenky, důstojnosti. Svou první knihu prý věnuje vám, a dostane-li za ni tisíc dolarů, dá vám polovičku. Za ostatní peníze povede celou rodinu do cirkusu a potom s nimi podnikne výlet kolem světa.“

„Že mluvíme o cirkusu,“ zvolal jsem, „vzpomínám si na něco, co by se Alici líbilo ještě více. Všiml jsem si v novinách, že v pátek dávají v městském divadle operu „Jeník a Růženka“. To by byl požitek pro Alici! Jsem jist, že žádné dítě z celého města by z ní nemělo takový požitek jako ona. Jest to její nejmilejší pohádka. A myslím, že Humperdinckova hudba by se jí neobyčejně zamlouvala. Škoda, že se na to nemůže jít podívat!“

„Počkejte, důstojný pane,“ řekla Markéta, „myslím, že bychom to mohly udělati. Má sestra chce jíti tento týden

jeden večer na tu operu, a mohla by vzít Alici s sebou.“

V sobotu odpoledne dostal jsem toto psaní:

„Důstojný pane, Vaše malá přítelkyně Alice byla se mnou včera večer na opeře „Jeník a Růženka“, a já Vám musím o tom napsat několik řádek. Alice viděla tedy tu operu, ale já ne. Jí neušel jeden okamžik té hry od té chvíle, kdy se opona po prvé zdvihla, až do chvíle, kdy naposledy spadla. Co se týče mne, já jsem skoro všechn čas ztrávila tím, že jsem se dívala na Alici. Seděla vedle mne bez pohnutí — alespoň její tělo bylo bez pohnutí — všechna zabrána jen do toho, co se dalo na jevišti. Ale ten její obličej! Na tom bylo lze pozorovat všechny změny — veselí, smích, lítost, hrůzu, nadšení. Marně bych se pokoušela vyličovat střídání všech těch dojmů na její tváři. Když Jeník a Růženka na jevišti tančili, zdálo se, že také Alice tančí, ačkoliv se nehýbalo nic než její oči a její obličej. Její oči a její obličej skutečně tančily, a když potom přichází na jeviště skvělý průvod andělů, vypadala Alice asi tak, jak by podle mého mínění měly vypadat malé dívky, když se šťastně dostanou do nebe. Vypadala skutečně jako ve vytržení a lidé okolo nás odvraceli oči od jeviště a dívali se na ni. Ale ona si toho nevšímalá. V tu chvíli byla jistě vytržena do sedmého dětského nebe, kam se dostává jen málo dětí. Když andělé zmizeli, přišla zase k sobě s malým povzdechem, jako nějaká východní Péri, která u nebeské brány zahlédla kousíček nebeské slávy, ale v téže chvíli se brána nebeská před ní zavřela. Mně se někdy zdává, že v každém dítěti je seménko nějakého budoucího umělce, a že to seménko se v nich nevyvine v rostlinu, protože my velcí jim nedáváme příležitost, aby viděly všechnu krásu, která nás obklopuje.

Buď tomu jakkoli, jsem ráda, že jste měl tu myšlenku, aby se Alice mohla podívat do divadla, a ačkoli jsem sama z celého představení měla jen málo, přece tvrdím, že ta půltřetí hodina, kterou jsem ztrávila v městském divadle, náleží k nej příjemnějším chvílím, kterých jsem kdy zažila. Možná, že sem přijede v létě jedna cizí divadelní společnost. Vzala bych potom Alici s sebou na „Sen v svatojanské noci“. Dovedla jsem Alici po představení domů a ona nemluvila celou cestu o jiném, než o Jeníkovi a Růžence.

Musím se zmínit o něčem, co se přihodilo, když jsme se octly u jejich domu. Chtěla jsem dovést Alici nahoru, ale když jsme přišly na schody do třetího poschodí, přiběhla nám paní Morganová v největším spěchu naproti.

Zdála se nějak rozrušená, děkovala mi za laskavost, kterou jsem prokázala Alici, a přála mi dobré noci, řkouc, že mne nechce zvát k nim do bytu; děti prý již spí, a že se bojí, aby se neprobudily. Mluvila potichu a byla zřejmě rozčilená. Zdálo se mi, že má strach, abych nešla k nim.

Napsala jsem toho trochu mnoho. Ale myslila jsem, že Vás bude, důstojný pane, zajímati první Alicina návštěva v divadle. Přijďte nás brzy navštívit. Všichni naši se Vám dávají poroučeti, já pak prosím o Vaši modlitbu na můj zvláštní úmysl a jsem Vaše oddaná

Terezie Daltonová.“

Ale toto psaní nebylo poslední ozvěnou Humperdinckovy opery.

K polednímu jsem byl volán k telefonu, a tam se rozvinul tento rozhovor. Podávám jej celý, i s jeho úvodem, aby čtenář viděl, co času spotřebuje kněz, který má na starosti několik spolků se sty členů a školu s jedenácti sty hochů a dívek, a který mimo to má mnoho známostí.

„Škola sv. Františka Xaverského,“ prohlásil jsem.

„Haló!“

„Ano!“

„Je to škola sv. Františka Xaverského?“

„Tak jest; právě jsem to řekl. A zde je P. Carney.“

„Jste to vy, důstojný pane?“

„Zajisté, právě jsem to řekl.“

„Co?“

„Že jsem to já, P. Carney,“ zakřičel jsem z plna hrdla do telefonu.

„Á — dobré jitro, důstojnosti. Račte mne znáti?“

„Nemohu se rozpomenouti.“

„Markéta.“

„A tak! Ale která?“

„Markéta Sullivanová.“

„Dobrá, ale která Markéta Sullivanová?“

„Jakže, vy se na mne nepamatujete?“

„Já myslím, že ano. Znam tři Markéty Sullivanové v Družině mladých dám, pak dvě Markéty Sullivanové z Mariánské kongregace, dvě Markéty Sullivanové, které sem teď chodí do školy, čtyři Markéty, které sem chodily posledních šest let, a asi osm Markét Sullivanových, které nejsou ani z naší školy ani ze žádné družiny.“

„Dobrá. Já jsem tedy Markéta Sullivanová z Družiny

mladých dám. Jsem zaměstnána v Jarisově obchodě s hudebními nástroji.“

„Aha — teď jsem doma. Těší mne, slečno, že se s vámi setkávám. Čím vám mohu posloužit?“

„Asi před hodinou tu byla nějaká malá dívka, asi desítiletá, s menší sestřičkou. Povídala, že se jmenuje Alice Morganová. Znáte ji?“

„Ovšem že ano. Chtěla u vás koupiti nějaké piano?“

Vtipy jsou nebezpečnou věcí v telefonu. Musil jsem čekat hodnou chvíli, než mi slečna Sullivanová vyložila, že se nepodobá pravdě, uvážíme-li všechny okolnosti, aby Alice Morganová chtěla ukládati peníze v pianě.

„A co tedy chtěla?“ přerušil jsem slečnin výklad.

„Nejdříve se mne ptala, znám-li vás, důstojný pane; potom, mám-li vás ráda, a když jsem řekla, že ano, podala mi ruku a povídala: Slyšela jsem, že prodáváte gramofony a že jste teď dostali desky s tou operou Jeník a Růženka. Řekla jsem jí, že je to pravda a že máme veliký výběr desek z té opery. Tu zas ona: Prosím, slečno, nemohla byste mi z toho něco zahrát? Vzala jsem tedy obě děti do naší malé hudební síně a nasadila jsem na gramofon desku s Jeníkem a Růženkou. Při prvních tónech sebou Alice trhla a šeptala své sestřičce: ‚To je právě to.‘ Potom poslouchala, stojíc bez pohnutí a držíc svou sestřičku za ruku. Najednou se mi zdálo, že někdo známý jde naší větší hudební síní, proto jsem se tam šla podívat, nemýlím-li se. Posloucháte, důstojnosti?“

„Zajisté, a velmi pozorně.“

„Dobře. Jak jsem se tedy obrátila k dětem zády, začala se ta vaše malá Alice pohybovat podle hudby. Mohla jsem pozorovat každé její hnutí v zrcadle. Jistě se račte pamatovat, že všechny naše hudební síně jsou opatřeny zrcadlovými stěnami. Zůstávala jsem schválně obrácena pryč od nich, a Alice si jistě myslila, že se na ni dívá její malá sestřička. Já jsem opravdu žasla, jak se to dítě otáčelo a pohybovalo podle té hudby. Je snad tanečnicí z povolání?“

„Pokud vím, nikoli. Ale ne; jistě ne!“

„Tím podivnější to je. Neviděla jsem co živa něco podobného, neboť tančila podle hudby tak, jakoby se byla v tom dlouho cvičila. To, co gramofon hrál, byla právě hudba k tanci, který Jeník a Růženka tančí v té Humperdinckově opeře, a Alice ten tanec tančila opravdu úžasně přiléhavě k hudbě. Kde se tomu asi naučila?“

„Pokud vím, slečno, Alice Morganová nikdy do žádné taneční školy nechodila ani se vůbec neučila tančiti.“

„Račte si tím býti jist? Ale abych dokončila. Když gramofon dohrál, prosila mne Alice, aby to zahrál ještě jednou. Vyhověla jsem jí, ale teď již netančila, jen poslouchala. Potom mne prosila, zdali by mne směla navštívití příští sobotu. Řekla jsem jí, že ji ráda uvidím. Račte praviti, že se nikdy neučila tančiti.“

„Jistě se neučila.“

„Tedy to musí býti nějaká víla.“

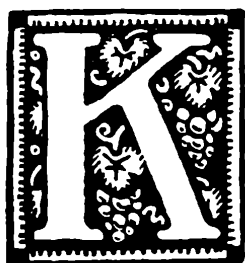
„Uhodla jste, slečno. Alice Morganová je víla, a sice víla Sněhurka.“

„Jaká víla?“ Hlas slečny Sullivanové vyjadřoval řadu všech možných otázníků a vykřičníků.

„Vila Sněhurka,“ opakoval jsem ještě jednou.

„Ach!“ zvolala slečna Sullivanová a pověsila sluchátko.

ALICE A HELENKA MORGANOVY PŘEKVAPÍ P. CARNEYHO, A P. CARNEY PŘEKVAPÍ SL. DALTONOVOU

e konci měsíce března přišly Alice a Helenka do ředitelny s jakousi obřadností. — „Je velebný pán v ředitelně?“ tázala se Alice Jana v předpokoji. — „Je tam.“ — „Já bych s ním ráda mluvila o nějaké záležitosti.“ — „Chceš snad stavěti nějakou školu?“ zažertoval Jan. — „To ne; chci mu něco říci, co je jen pro něho.“

Jan je tedy ohlásil, a obě dívky vstoupily do ředitelny.

„Vítám vás, děti.“

Alice, s nějakým balíčkem pod paždí, byla zřejmě, přes svůj obyčejný úsměv, hodně rozčilená. Helenka měla v očích jako obyčejně jakýsi slavnostní výraz, ale mimo to jsem pozoroval, že má něco na srdci a že se nemůže dočkat, aby mi to pověděla.

„Vidím, děti,“ řekl jsem, „že máte něco na srdci.“

Po prvé za ten čas, co jsem se stýkal s Alicí, se zdálo, že ztratila řeč. Dívala se na Helenku, a Helenka se dívala na ni. Konečně se nachýlila své menší sestře k uchu a něco jí pošeptala. Helenka odpověděla statečným zavrtěním hlavy.

Pokusil jsem se prolomiti led. „Doufám,“ řekl jsem, „že nepřicházíte se žádnými špatnými zprávami.“

„Velebný pane,“ řekla Alice, „je to nějaké překvapení.“

„A tak tedy! Vy mne chcete něčím překvapiti, že ano? To jsem rád. Já miluji překvapení. Nebojte se tedy a překvapte mne.“

„Nemáte tam naproti v hudební síni gramofon?“

„Jistě, máme jej tam.“

„Tedy račte tam jíti s námi a nasaditi na gramofon tuhleto desku.“ Při těch slovech zdvihla Alice svůj balíček. „A potom si musíte sednouti, a my s Helenkou uděláme to ostatní.“

Šli jsme tedy hned do hudební síně. Všiml jsem si, když jsme šli přes chodbu, že děti jsou pěkně a vkusně oblečeny. Ostatně jsem již tušil, co přijde. Slečna Markéta Sullivanová — ta Markéta Sullivanová, která byla zaměstnána u

Jarise — mi poskytla klíč k tomu, co by mi bylo jinak zůstávalo zatím tajemstvím. Byl jsem tudíž připraven, že uslyším z gramofonu Jeníkův a Růženčin dvojzpěv, a když jsem desku nasadil a spustil stroj, sedl jsem si, jak Alice žádala. Obě dívky se zatím postavily doprostřed síně a stály tam rovně, hotovy dáti se do pohybu.

„Já jsem Jeník,“ oznamovala Alice.

„A já jsem Růženka,“ vykřikla Helenka.

Hned, jak se ozvaly první tóny, pustily se děti do tance. Jejich pohyby byly nejprve klidné a půvabné, ale pone náhlu se stávaly živější a živější. Viděl jsem tento tanec již dříve, tančený od tanečníků z povolání. Ale při oněch divadelních umělcích jsem neviděl takového půvabu, takového procítění, tak dokonalého vyjádření dětské mysli, jaké Alice a jistou měrou také Helenka vložily do tohoto proslulého dvojzpěvu. Byl to skutečně znamenitý výkon.

„Výborně, děti, výborně,“ zvolal jsem, když tóny dozněly a tanec ustal. „Ale teď mi povězte — kdo vás tomu naučil?“

„Mne to naučila Alice,“ odpověděla Helenka. „Měla s tím mnoho práce a hubovala mne. A jednou mne také tloukla.“

„Ale, Helenko, jak můžeš říkat něco takového? Já jsem tě nikdy netloukla.“

„Ale strčila jsi mne. Jistě. Ty víš, že jsi mne strčila,“ žalovala Helenka.

„To je rozdíl. A s tebou by se musil zlobit i svatý. Jsi taková nemotorná.“

„Ale kdo to naučil tebe, Alice?“ vložil jsem se do řeči.

„Já jsem to viděla tančiti v divadle,“ odvětila Alice, „a dávala jsem si na to dobře pozor. A potom jsem šla k jedné slečně u Jarise, která vás zná a je to hrozně hodná slečna — tu jsem poprosila, aby mi to zahrála na gramofon, nežli zapomenou ty kroky, které jsem si pamatovala z divadla.“

Příští středu měla býti v naší hudební síni nějaká zábava. Pozval jsem hned teď sestry Morganovy, aby při tom opakovaly svůj tanec, jako jedno číslo programu, a ony přijaly mé pozvání s netajenou radostí.

„Co dělá maminka?“ ptal jsem se, když jsme se vrátili do ředitelny.

„Děkuji, velebný pane, maminka je zdráva,“ odvětila Alice. „Posledních deset dní nám stále šila tyto šaty. Jak se vám líbí?“

„Jsou velmi hezké. Je viděti, že maminka umí výborně zacházeti s jehlou.“

„Maminka si dala na těch šatech velmi záležeti a říkala, že to dělá ráda, protože to je pro vás.“

„Maminka je vskutku příliš hodná. A co tatínek — pracuje nyní?“

„V sobotu zase přišel o práci, protože se rozstonal. Ale teď již je mu zase dobře.“

To je zvláštní věc! Přemýšlel jsem o tom. Pan Morgan buď právě přichází o práci nebo zrovna začíná pracovat. Buď je nemocen nebo se pozdravuje. Doufám, že jednou uslyším, že je zdrav a že pracuje. Tyto úvahy jsem ovšem nepronesl nahlas, ale když jsem děti propustil s opětovným projevem potěšení nad tím překvapením, které mi přichystaly, a s nějakými bonbony, telefonoval jsem trpělivé slečně Markétě Daltonové, aby se zase podívala k Morgánovým, jak se tam věci mají.

Zábava ve středu večer měla neobyčejný úspěch. Sestry Morgánovy tančily, pak musily tančiti znova, a pak ještě jednou. Sín byla při tomto jejich prvním veřejném vystoupení plná mužů a žen, kteří při pohledu na tyto dětské motýlky zapomínali na svá léta a cítili se opět mladými.

Obě sestry Daltonovy také tam byly, a když bylo po představení, ujaly se Alice a Helenky tak pečlivě, že Alice snědla za hodinu pět talířků zmrzlíny a Helenka sedm.

Také při dvou následujících zábavách skvěly se sestry Morgánovy jako dvě zvláště jasné hvězdy mezi čísly programů; a pak se přihodilo něco, co způsobilo velikou změnu v našich až dosud příjemných stycích.

Bylo to posledního pondělí v měsíci březnu. Seděl jsem u svého stolu v ředitelně a prohlížel účty a jiné peněžní záležitosti naší školy — povinnost to málo příjemná. Tu vstoupila do ředitelny velmi malá holčička s velmi velikýma očima.

„Velebný pane,“ začala beze všech úvodů, „ctihodná sestra mi dala tohle psaníčko, abych vám je odevzdala. Že prý neví, co s tím má dělati.“

Zmíněné psaníčko bylo vloženo do obálky, kterou učitelka zapečetila. Znělo takto:

„Ctihodná sestřičko, nechala jsem si dnes Alici doma, protože nemáme co jísti. Celou neděli byli jsme skoro o hladu. Dnes jsem ji poslala sháněti nějaké brambory. Můj manžel je bez práce a dnes je mu velmi špatně. Nemohla

byste mi opatřiti trochu jídla z kláštera? Slyšela jsem, že sestřičky činí chudým mnoho dobrého a nerada bych obtěžovala důstojného pána Carneyho tak často. Je mi opravdu trapno prositi za výpomoc, ale dělám to k vůli dětem. S dokonalou úctou M. Morganová.“

„Dívenco,“ řekl jsem malé poslici, „řekni ctihodné sestře, že již si pro to nemusí dělati starosti. Já sám udělám, čeho je třeba.“ Potom jsem psaníčko pečlivě složil a uschoval do zvláštní zásuvky v mém stole.

Pak jsem šel k telefonu.

„Slečna Markéta Daltonová?“

„Ano.“

„Zde P. Carney. Navštívila jste tyto dni rodinu Morganovu?“

„Ano, důstojnosti, byla jsem tam tento čtvrtek, a nevypadalo to tam skvěle. Pan Morgan přišel předešlý pondělek o práci, nebo spíše, nemohl v práci zůstat, protože se roznemohl. Ve čtvrtek ležel v zadní místnosti, a paní Morganová povídala, že spí a že by ho nerada vyrušovala.“

„Víte, slečno, že se děti od soboty pořádně nenajedly?“

„Cože?!“ vykřikla slečna Daltonová.

Opakoval jsem své tvrzení a dodal jsem: „A dnes nemají naprosto co jísti.“

„To jste, důstojný pane, špatně zpraven: v sobotu odpoledne jsem jim poslala košík potravin.“

Teď bylo na mně, abych vykřikl do telefonu „Cože!?“

„Kdopak vám řekl, že nemají co jísti?“ pokračovala slečna Daltonová.

„Právě jsem schoval do zásuvky psané potvrzení té věci od paní Morganové. Alice není dnes ve škole, protože běhá po bramborách, aby naplnila prázdnou spíží.“

„Poslyšte, důstojný pane, u těch Morganových musí býti něco v nepořádku. Já tam jdu v tuto chvíli a přesvědčím se, co se tam vlastně děje.“

„Počkejte, slečno, ještě chvíli. Hledme nejprve všecko vyšetřiti, co se týče nás. A především tedy, jste si jista, že ten košík dostali?“

„Pokládám to za jisté. Objednala jsem jej v Sanderově obchodě.“

„Dobrá, zavolám Sandera, a uvidíme, co se s košíkem stalo.“ Hned také jsem se obrátil telefonicky na pana Sandera. Na mou otázku stran košíku odpověděl obchodník takto:

„Ta rodina ten košík potravin jistě dostala v sobotu odpoledne před pátou hodinou. Já sám jsem to balil. V košíku byl cukr, káva, šunka, chléb, polévkové kostky a — zkrátka, mohlo to té rodině dobře stačiti na čtyři dny. Náš hoch z obchodu tam košík nesl a odevzdal jej do rukou paní Morganové.“

Řekl jsem věrnému Janovi, který byl nadán výborným sluchem a tudíž snadno pochopil, o čem se v telefonu vyjednávalo, aby oznámil slečně Daltonové, že se může hned vydati k Morganovým, a zavolať jsem do ředitelny Helenku Morganovu.

Přišla s rozpačitou tváří.

„Helenko, je to pravda, že nemáte u vás doma co jísti?“

„Maminka nechtěla, abyste viděl to psaníčko.“

„To se mi také zdá. Ale na to se tě neptám. Já se tě ptám, máte-li doma co jísti?“

„Nemáme nic; Alice šla shánět brambory.“

„A co v neděli — včera?“

„Včera jsme měli boby.“

„Jdi si pro klobouk, běž domů a přiveď sem do ředitelny Alici co nejrychleji dovedeš.“

Asi za hodinu vstoupila Alice. Nevypadala jako víla; její chůze byla pomalá, a úsměv jí zmizel s tváří.

„Alice,“ začal jsem, „je to pravda, že nemáte u vás doma co jísti?“

„Áno, velebný pane,“ odpověděla Alice, klopíc hlavu.

„A je to pravda, že jste se celou neděli pořádně nenajedli?“

„Měli jsme trošku bobů s brambory.“

„A co v sobotu večer? Měli jste něco k večeři?“

„Áno, něco jsme měli.“

„Něco!“ zavolať jsem tak důrazně, že Alice sebou trhla a zbledla, jakobych ji byl udeřil. „A pověz mi, dítě, co se tedy stalo s tím košíkem, který vám poslala slečna Daltonová v sobotu odpoledne?“

Alice byla bledá jako stěna. Hlavu měla až na prsou. Spínala křečovitě spuštěné ruce, ale nedávala mi odpověď.

„Slyšíš?“ vykřikl jsem, neboť se musím s politováním přiznati, že jsem ztrácel trpělivost.

„My jsme snědli všecko v sobotu k večeři.“

„Alice, ty jsi mne přelhala, a já se na tebe opravdu hněvám. To jsem si nikdy nepomyslel, že by Alice Morganová mohla takhle lháti.“

Tu se dala Alice do hlasitého pláče. Nebylo lze pochybovat o upřímnosti její žalosti. Ačkoli jsem byl rozčilen a rozhněván, přece mi utkvěl v paměti bolestný pohled jejích očí, a několik neděl jsem se této vzpomínky nemohl zbavit.

Řekl jsem jí, aby si sedla, a čekal jsem, až se utiší, když vešla slečna Markéta Daltonová s paní Morganovou. Na Alicinu matku bylo žalostné podívání. Vyhublý obličej svědčil o únavě a nočním bdění, a jedno oko měla modře zateklé.

„Důstojný pane,“ pravila slečna Daltonová, zatím co Alice bez vyzvání vstala a odešla do přední místnosti, „konečně jsme se dozvěděli pravdy. Pan Morgan je většinou střízlivý muž; ale kdykoli dostane mzdu, dá se hned do pití a propije všechno, co vydělá. Potom musí do postele a je nemocen. Právě nyní také zase *stůně*.“

„Nerada žaluji na svého muže,“ řekla trpělivá a utrápená drobná žena, „a nebyla bych se o ničem zmínila, kdybych si byla mohla pomoci. Ale nenapadlo mne, že by vám ctihodná sestra dala ten lístek čísti. Nemohla jsem se opovážiti prositi slečnu Daltonovou zase o nějaké potraviny, když mi právě poslala ten košík.“

„Ale co se stalo s tím košíkem?“ tázal jsem se.

„Nevím. On jej v sobotu večer odnesl a vrátil se bez něho.“

„Co se vám přihodilo s tím okem paní Morganová?“

„Tyhle dni jsem do něčeho vrazila.“

„Do pěsti svého manžela, že ano?“ podotkl jsem.

„Ne,“ řekla paní Morganová chabě. „On mi to neudělal.“

Nyní lhala také matka.

„Již toho mám dosti!“ zvolal jsem netrpělivě. „Klamali jste mne hodně dlouho. Ale teď jsem s vámi hotov. Bude nejlepší odevzdati vás humanitnímu spolku, aby se o vás postaral.“

„Snad by to opravdu bylo nejlepší,“ řekla slečna Daltonová trochu pochybovačně. „Měl byste viděti jejich kuchyni! Stůl rozlámaný, trouba u kamen vytržená, kamna povalená, zkrátka spoušť!“

„Jak jsem řekl, ať se o ně postará humanitní spolek.“

„Můj muž,“ řekla ubohá žena trochu živěji, „jest nejhodnější a nejhlavnější člověk na světě, jakého si lze přát; a sotva by se našel hodnější a pečlivější otec“ — tu se chvíli zamlčela a pak dodala — „když je střízlivý.“

„Áno,“ řekl jsem drsně, „a právě proto bude nutno ode-

vzdati jej humanitnímu spolku, aby jej naučili býti stále střízlivým.“

V tu chvíli jsem si neuvědomil, jak tvrdě a nelaskavě mluvím o člověku, jemuž snad bylo potřeba spíše politování než odsouzení.

„Slečno,“ řekl jsem pak slečně Markétě Daltonové, „je mi líto, že jsem vám způsobil tolik starostí a výloh. Zase jsme se jednou v lidech zmýlili. Sbohem, paní Morganová, mějte se hezky.“

Ubohá, poctivá žena vstala a obrátila se k odchodu. Zahlédl jsem, že má v očích slzy.

Když si nyní na ten výjev vzpomínám, zdá se mi, že se derou slzy do očí *mně*. Ale tenkrát, v tu chvíli jsem měl takovou zlost a cítil jsem takové zklamání, že jsem nechápal, jak je truchlivé to postavení paní Morganové a jejích dětí. Pán Bůh nám buď milostiv; my se pokoušíme činiti něco dobrého, ale dovolujeme svým citům, aby na nás provozovaly veliký vliv, a býváme ukrutní, když tvrdíme, že jsme laskavi, nelítostní, když mluvíme o lítosti, tvrdí, když se chceme jeviti spravedlivými. Má poraněná sebeláska zatemnila můj úsudek, a tak jsem v nerozumném hněvu poslal pryč ženu, která potřebovala potěchy a povzbuzení, a nechal jsem ji ještě skleslejší a nešťastnější, než když ke mně přišla, a svým jednáním jsem zranil citlivé a milující srdce nevinného dítěte.

PODIVNÉ DOBRODRUŽSTVÍ JANA, KANCE-
LÁŘSKÉHO HOCHA, A ŠKOLNÍKA JERRYHO

Druhý den ráno povídal Jan od svého stolu, kde se zaměstnával nějakou uloženou prací: „Důstojnosti, já jsem vypravoval Jerrymu o tom božím dopuštění u Morganových včera.“ — Aby čtenář věděl, o koho jde, podotýkám, že Jerry je školníkem a topičem ve škole sv. Františka Xaverského. Je to mladý Ir, ženatý a otec malého dítěte, do kterého je bláznivě zamilován.

„Proč jsi mu to povídal?“

„Já sám vlastně nevím. Ale byl to zvláštní případ, ta historie, a já jsem si myslel, že to bude Jerryho zájmatí.“

„No — a?“

„Zajímalo jej to skutečně. Když jsem mu povídal, co ty děti zakusí hladu, vzdychal Jerry jako lokomotiva nákladního vlaku, když táhne příliš veliký náklad.“

Přirovnání bylo názorné, ačkoli trochu upřílišněné.

„Říkal něco?“

„Nejenom něco. Celou řeč o tom udělal. Povídal mi, abych jakživ nepil ani sklenici piva, a že v tom případě moje děti nebudou musít trpět hlad. Já jsem se ho potom ptal, jak on to dělá, zdali také nikdy nepije pivo. On řekl, že prý jenom jednou za čas vypije nějakou sklenici. Já jsem mu řekl, to že říkají všichni popudové v naší farnosti. Tu se Jerry náramně rozčertil a nabídl se, že mne vyhodí z okna.“

„A jak jsi tomu ušel, Jene?“

„Docela snadno. Já, jsem mu řekl: Počkejte Jerry; nežli mne vyhodíte, ještě vám musím povědět, jakou modřinu měla paní Morganová na oku. Nato jsem Jerryho chytl, a když jsem mu pověděl všechno, co jsem věděl, zatínal pěsti a křičel, že by měl chuť pobít všechnu takovou opilou sebranku. Vykládal mi potom obšírně, co si myslí o takových lidech, kteří pro pivo a pro kořalku moří své rodiny hladem — a on si toho o nich myslel náramně mnoho. Také povídal, že takové malé dítě stojí za více než všechno pivo, co ho kdy navařily všechny pivovary na světě. Já si také myslím, důstojný pane, proč vlastně maří lidé čas pitím piva? Proč nepijí raději malinovku?“

„Dobrá,“ odvětil jsem, „a jaký byl výsledek tvého hovoru s Jerry?“

„To bych musil dlouho povídati, důstojný pane.“

„No, povídej.“

„Jerry tedy nejprve toho mnoho napovídal o škodlivosti nemírného pití a potom řekl, že se tady něco musí státi. Ptal jsem se ho, co? A on řekl: Tomu člověku musíme napravit hlavu. A jak to chcete provést? ptal jsem se. To nech mně, povídal Jerry. Pak jsem mu musil slíbiti, že s ním půjdu navštívit ten den večer tu rodinu. Neměl jsem do toho chuti, ale Jerry do mne mluvil tak dlouho, až jsem mu to slíbil. On totiž nevěděl, kudy by se k nim dostal, ale já tam již byl a vím, kde zůstávají. Proto asi chtěl, abych s ním šel. Po večeři jsme se tedy s Jerry sešli na rohu Sykamorské třídy a Šesté ulice.

„Nemusil Jerry na tebe dlouho čekat?“ tázal jsem se.

„Ne, já přišel na minutu v ustanovený čas. Přál bych vaší důstojnosti, abyste byl slyšel, co mi Jerry cestou vykládal. Povídal, že jediný způsob, kterým lze takové lidi přivést na pravou cestu, je laskavost a mírnost. Není dobře hubovatí je. Trestatí je jest ještě horší, vůbec se s nimi nesmí začínatí drsně. Tím se všechno zkazí. Jerry to vykládal všechno tak upřímně, že bychom se byli oba dva dali málem do pláče. A když jsme mezi Třetí a Šestou ulicí na Sykamorské třídě přišli k jednomu menšímu obchodu s potravinami, zašel tam Jerry a koupil za půl dolaru nějaké potraviny v malém košíčku. Ten košíček nebyl ani tak veliký, jako ty klobouky, které dnes ženské nosí, a Jerry měl v kapse jen čtyřicet centů, deset jsem mu musil půjčiti, a byly to mé poslední peníze. Slíbil, že mi je vrátí hned druhý den ráno, ale ještě mi to nevrátil.“

„Hm, copak záleží na desíti centech! Dále, Jene!“

„Potom jsme tedy šli dále a Jerry povídal, že ten košíček odevzdá paní Morganové a potom že si promluví s ním. To je veliká chyba, Jene, povídal, že tuhleť lidumilové pořád jen se obracejí na ženské. S ženskými vůbec se nic nepořídí, to si Jene, pamatuj. Ženské vlastně nikdy nevědí, co chtějí, a potom jim pomáhej! S muži se musí začítí, protože s mužem si můžeš rozumně pohovořití, vyložití mu své důvody, povědětí mu, proč si má počínatí tak a ne jinak, a muž je přístupný důvodům. A když získáš muže, potom si otočíš ženské okolo prstu. Pak se Jerry vrátil ke své první řeči a zase mi kladl na srdce, abych byl ke kaž-

dému trpělivý a laskavý, i kdyby mi zdravý rozum říkal, že se na některé lidi musí jít s klackem v ruce. Že prý takový člověk, který se dovede mírnit a vždycky je laskavý, na konec vždycky vyhraje.“

„Musíme poslati příští neděli Jerryho na kazatelnu,“ podotkl jsem.

„Skutečně, důstojnosti, Jerry mluvil o tom všem velmi hezky, a právě když končil svůj výklad, octli jsme se u toho domu, kde Morganovi zůstávají. „Pamatuj si, Jene, co živ budeš, abys byl vždycky trpělivý, když máš co dělati s nešťastnými lidmi — ani na chvílku neztrácej při tom trpělivost. Ty víš, že si důstojného pana Carneyho velice vážím, ale kdyby byl trochu, jen trošičku, trpělivější, nebylo by lepšího člověka nad něho.“

„Souhlasil si s ním, Jene?“

„Já? opravdu, důstojný pane, v tu chvíli ano.“

„Děkuji ti, Jene. Pokračuj.“

„Dali jsme se po schodech vzhůru, a když jsme byli na schodech do třetího patra, zaslechli jsme, že nahoře někdo velice hlasitě mluví. Byl to mužský hlas. Rozuměli jsme, že povídal, že nechce, aby se mu někdo do toho pleťl, když má chuť na pití; on že je svobodný americký občan a kdyby se někdo pokoušel plést se mu do toho, když má chuť na pití ať je to kdo chce, od jeho ženy počínajíc až do presidenta Spojených států severoamerických, že by takovému člověku ukázal, kde nechal tesař díru. Řekl jsem Jerrymu, že to tam nahoře mluví pan Morgan. Starý blázen, zabručel Jerry. Potom jsme slyšeli jiný hlas, a to byl hlas paní Morganové. Slyšeli jsme, jak povídá, že děti umírají napolo hladem, protože on tolik pije.“

„Tak ty jako myslíš, že jsem pijan?“ křikl Morgan. „Myslím, že mnoho do toho nechybí,“ odpověděla paní Morganová. Pak jsme ho slyšeli zaklít a hned nato se ozvalo hlasité zaječení.“

„Výkřik — ne, Jene?“

„Ano — výkřik. V tu chvíli jsme stáli již u dveří. Jerry napřed, já za ním s tím košíčkem na ruce. Jerry zaklepal, vlastně zabušil na dveře, a když pan Morgan odpověděl „Volno!“, otevřel Jerry dveře tak prudce, že div je nevytrhl. Paní Morganová byla skrčena v koutě za kamny a tři děti se tlačily k ní. Paní Morganová měla zrovna ruku zdviženou před obličej, jakoby si jej chtěla chránit, a pan Morgan šel ke dveřím. „Co si přejete?“ tázal se. „Dobrý

večer,' odvětil Jerry, 'hledám pana Morgana.' 'Já jsem to,' řekl pan Morgan, 'co mi chcete?' 'Rád bych si s vámi promluvil,' řekl Jerry, 'ale soukromě. Je to důležitá věc.' Pan Morgan vyšel na chodbu a Jerry zavřel dveře. 'Nejste snad od policie?' ptal se pan Morgan. 'To ne,' řekl Jerry, 'ale což abychom šli raději dolů a něco vypili?' 'To by neškodilo,' řekl zase pan Morgan, a hned se vzali s Jerryem pod paždí a šli dolů po schodech jako dva bratři, kteří se shledali po dlouhém rozloučení. Když jsme přišli do druhého poschodí, šli jsme po chodbě dopředu, tam kde zůstává ta žena se synem a s dvěma dcerami, co vám Alice o nich povídala. Račte se pamatovati?"

„Velmi dobře se na to pamatuji,“ odvětil jsem. Viděl jsem, že může Jan vypravovati ještě leccos, co stálo za poslechnutí. „Vypravuj, jak to bylo dále, chlapče; nic nevynechej.“

„Na konci chodby byla lampa, která čadila — na tom konci chodby, který hledí do Třetí ulice — a právě pod lampou je kohoutek od vodovodu. Jerry šel s panem Morganem k tomu kohoutku, otočil jej a řekl, ne právě šepetem: 'Teď pij, nedopito!' Jerry mu dal vlastně jiné jméno,“ pokračoval pravdomluvný Jan, „on vlastně řekl —“

„Dobrá, nechme toho, Jene — a jak to bylo dále?“

„Potom popadl pana Morgana za krk, sehnul mu hlavu a než byste byl řekl jeden, dva, tři, strčil mu ji pod kohoutek. Jak při tom pan Morgan klel a nadával, to není možná opakovati, ale Jerry mu to brzy zarazil. Nějakým takovým obratným hmatem mu otočil hlavu ústy pod kohoutek, a když pan Morgan nejvíce nadával, pustil mu vodu do úst, div, že se nezalkl. Pan Morgan začal Jerryho kopati do nohou, ale Jerry ho nepustil, jakoby to vůbec necítil. 'Ty chceš pivo, vid'?' křičel Jerry — 'Hej, Jene, otoč ten kohoutek více!' Já jsem poslechl a otočil jsem kohoutek naplno. Pan Morgan mne při tom kopl, že mne to ještě dnes bolí. Já již jsem měl strach, že se ten pan Morgan udusí, ale Jerry nedbal ničeho a pořád mu držel hlavu pod kohoutkem. Zatím vyšla na chodbu ta paní s tím synem a s dvěma dcerami, a činili své poznámky. Ta ženská měla obličej jako květinový záhon, totiž, jako květinový záhon se samými červenými květinami. Ale Jerry si jich nevšímal. 'Tak ty chceš bít svou ženu, ty stará pivní bečko?' A pan Morgan nepřestával kopati. 'Přestaň s tím již jednou,' křičel Jerry, 'sice ti tu budu držeti hla-

vu pod kohoutkem na věky.' Důstojnosti, já se jen divím, že tam nepřišla policie a hasiči, jaký povyk ten náš Jerry dělal. Ale on to nevěděl. On si jistě myslel, že šeptá. Zkrátka, v tu chvíli Jerry jistě nevěděl, co dělá. Najednou bylo ticho — pan Morgan kopl ještě jednou po Jerry, a pak přestal. Nejspíše se již dusil. Bylo slyšet jen vodu, jak mu šplouchá na hlavu. Také s Jerryho teklo, ale on toho nedbal. Potom řekla ta ženská s těmi červenými tvářemi a červeným nosem: 'Tohle už je moc! Teď již člověk nemůže vypít sklenici piva nebo dvě, aby na něj nepřišla kupa nepokojných lidí a nechtěla ho utopit.' 'Paničko,' vykřikl na ni Jerry, 'hled'te si svého!' A s těmi slovy vytáhl panu Morganovi hlavu od kohoutku. Morgan tam stál jako omámený; mrkal očima a prskal a otřepával se. 'Jerry,' zašeptal jsem, 'co mám dělati s tím košíkem?' 'Dej jej sem,' křikl Jerry. Dal jsem mu košík, a on jej narazil se vším, co v něm bylo, panu Morganovi na hlavu jako nejkrásnější klobouk. Právě vtom přiběhla paní Morganová dolů po schodech, a když spatřila Jerryho, jak nasazuje jejímu muži dámský klobouk, dala se do křiku. Na ten křik vyšla zase ta panička s růžovými záhonky v obličeji na chodbu a hnala se s koštětem na Jerryho. 'Utíkej,' vykřikl Jerry, a oba jsme letěli po schodech dolů, div že jsme si hlavy nesrazili, a nezastavili jsme se, až na rohu Třetí ulice."

Zatím, co Jan tak živě a názorně líčil události na chodbě pod bytem Morganovy rodiny, snažil jsem se marně zachovávat vážné vzezření.

"Vidím, že byste měli založit s Jerryem nějakou novou společnost pro pěstování účinné lidumilnosti. A že o tom mluvíme — není Jerry někde na chodbě? Podívej se, a je-li tam, ať jsem přijde."

Jerry za chvíli vešel, vypadaje příliš ctnostně, aby člověk té ctnosti věřil.

"Jerry, co dělají vaše holeně?"

Jerry se podíval na Jana, a chápaje, že mladý pán vypravoval o jejich dobrodružství, dal se do takového smíchu, že dívky v osmé třídě nad ředitelnu, jak jsem se později dověděl, se skoro polekaly.

"Byl jsem velice vzdělán, Jerry, tím, co mi Jan vypravoval o vašem lidumilném podniknutí."

Jerry se zubil, a shýbnuv se, třel si významně koleno.

"Myslím, že takové lidumilné skutky nejsou samé růže, Jerry."

„Opravdu, myslím také, že ne, důstojnosti.“

„Kdepak je těch deset centů, co jste dlužen Janovi?“

„Ó,“ zvolal Jerry, „úplně jsem na to zapomněl. Hned pro ně dojdu a vyrovnám se tady s Janem.“ A Jerry se otočil k odchodu; bylo na něm viděti, že by mi rád upláchnul.

„Počkejte, Jerry. Já mu zaplatím tu maličkost sám. Tady je máš, Jene,“ pravil jsem, podáváje hochovi desíticentík, „a neutrať to. Slyšel jsem, Jerry, že máte jisté velmi dobré názory, jak se má zacházeti s chudými lidmi, zvláště s takovými, kteří rádi pijí.“

„Nejdříve je nutno získati *muže* — vždycky *muže* nejdříve,“ vložil se do toho Jan. „Množství lidumilů se zabývá jenom ženskými, a s těmi se nic nepořídí.“

„Ty čertovo kopýtko!“ řekl Jerry. Viděl jsem, že se pokusil, pošeptati mu to. Ale každý to mohl slyšeti ve vzdlejší místnosti.

„A,“ pokračoval Jan se slavnostním obličejem, ačkoli oči mu hrály, „nikdy nesmíte ztráceti trpělivost; musíte býti stále plný mírnosti. Kdo se tomu chce naučiti, musí jíti do učení k Jerrymu.“

Jerry neříkal nic; ale bylo slyšeti jakési vnitřní bručení, jakožto vyjádření jeho nevole. Také jsem zahlédl jakási pantomimická znamení, která dával Jerry Janovi a která zřejmě vyjadřovala jeho úmysl, že při nejbližší vhodné příležitosti hlava mladého pána ucítí jeho pěsti.

„A naprosto,“ pokračoval Jan, „není přípustno počínati si vůči takovým lidem drsně, a zvláště se nesmí dělati při tom žádný povyk.“

„A což prostředí, Jerry, jak se to má s tím?“ tázal jsem se.

„Co to je, důstojnosti?“

„Prostředí. Prostudoval jste prostředí té rodiny?“

„Nevšiml jsem si ničeho takového, čemu rače říkáte prostředí. Já jsem se vlastně do jejich bytu ani pořádně nepodíval. Nezdrželi jsme se tam tak dlouho, jak jsme původně zamýšleli.“

„To je pravda,“ podotkl zas Jan, „a ten způsob, kterým jsme se dostali ven, když se na nás hnala ta panička s tím koštětem, to byl pohled pro bohy.“

„Jistě,“ řekl Jerry. „Škoda, že ta dáma nebyla rychlejší, aby ti jich byla tím koštětem několik uštedřila.“

„Potom, ještě na to bych se rád zeptal, Jerry. Co se týče dědičnosti v té rodině, o tom nevíte nic?“

„Jak jsem řekl, nepřišel jsem v té rodině dále než na práh,“ odvětil Jerry.

„Ó Jerry,“ řekl jsem, „vy můžete býti dobrý a účinný lidumil, ale vidím, že nejste vědecky vzdělán.“

„Jak to?“ tázal se Jerry s jistým znepokojením.

„Chybí vám vědecké vzdělání, abyste dovedl stav takového člověka náležitě posouditi.“

„Bud' tomu jakkoli,“ vložil se zase do řeči nelítostný Jan, „Jerry se pokusil léčiti pana Morgana vodou. Není-li to věda, to bych rád věděl, co je věda.“

„Přestaň již se svými žvásty, holobrádku,“ vykřikl Jerry.

„Kdybyste si byl počínal vědecky, byl byste alespoň týden věnoval tomu, abyste prozkoumal všechno okolí Morgánovy rodiny — to je to prostředí; potom byste byl asi měsíc nebo dva měsíce byl pátral po tom, jaké předky měl pan Morgan a sice alespoň až k jeho prapradědečkovi.“

„Ne, ne,“ bránil se Jerry, „já nepotřebuji věděti nic o příbuzenstvu takového starého nedopity.“

„To je dědičnost,“ pokračoval jsem; „kdybyste si byl býval počínal vědečtěji, nebyl byste nic provedl.“

„No, dobrá,“ odvětil Jerry, „to jsem tedy rád, že jsem si nepočínal vědecky.“

„Ale zato si Jerry počínal tak mírně,“ povídal zase Jan lichotivým hlasem; „vedli se s panem Morganem pod pažďí dolů po schodech jako nejlepší přátelé. Nebo jako dva vrkající holoubci.“

Jerry vykuloval na Jana oči a otvíral ústa, chtěje mu patrně říci, co si o něm myslí, ale protože mu vhodná slova nepřicházela na jazyk, zůstával státi s otevřenými ústy, zatím co Jan klidně pokračoval.

„Důstojný pane, Jerry vás překonal v lidumilnosti. Račte býti ujištěn, že on si vás váží, ale že prý by si vás vážil ze všech lidí nejvíce, kdybyste byl jen trošičku, jen docela maličko trpělivější. Jerry, ten to prostudoval, ten ví, co je pravá trpělivost, a když o ní mluví, ví, co povídá. Já jsem jakživ neviděl tak trpělivého člověka, jako byl včera Jerry, když tam stál takovou dobu s panem Morganem a držel mu hlavu pod kohoutkem.“

Jerry měl stále ještě otevřená ústa; ale krev se mu hrnula do obličeje. Chtělo se mu překypěti a stále nemohl nalézt vhodných slov. Přišel jsem mu tedy na pomoc.

„Jerry,“ pravil jsem, „musím vám říci, já bych nebyl udělal to, co jste udělal vy.“

„Vy neračte býti dosti trpělivý,“ přisvědčil Jan.

„Bud' tak dobrý, Jene, a neskákej mi do řeči, ano?“

„Nemůžeš tiše poslouchati, co důstojný, pán povídá, prostoreký chlapečku?“ vykřikl Jerry, který konečně nabyl řeči.

„Ale konec konců, Jerry,“ pokračoval jsem, „já myslím, že jste to popadl přece za pravý konec — alespoň se mi tak zdá.“

„Slyšíš, posměváčku?“ obrátil se Jerry na Jana a znovu na něj vykulil oči.

„Vy jste jednal z náhlého vnuknutí; a někdy opravdu takové náhlé vnuknutí vede člověka nejlépe.“

„Děkuji, důstojnosti,“ řekl Jerry a začal se usmívat.

„Jenom bych vám neradil,“ pokračoval jsem, „abyste si zvykl užívatí kohoutku od vodovodu po každé, když z lidumilných úmyslů máte co činiti s muži.“

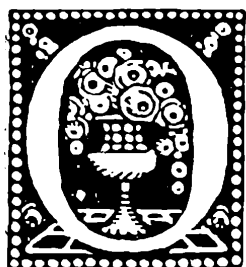
„Pověděl ten náš satanáš vaší důstojnosti také to, že jsem řekl, že byste mohl býti trošku trpělivější?“

„Myslím, že také povídal něco takového.“

Jerry se tvářil, jakoby se co živ již nikdy nemohl usmáti.

„Netrapte se proto, Jerry; měl jste úplně pravdu. Buďte dobré mysli, Jerry.“

„Všichni musíme býti dobré mysli,“ dodal Jan.

FRANTIŠEK MORGAN A PŘÁNÍ RADOSTNÝCH
VÁNOC

Opoledne přišla do ředitelny sestra Julie. — „Slyšel jste, důstojný pane, co se přihodilo včera večer u Morganových?“ tázala se. „Copak, sestřičko? Něco neobyčejného?“ — „Nějací dva pobudové, jeden prý vypadal jako obr, přišli k panu Morganovi a vyvolali ho ven na chodbu. A když ho dostali ven, popadli ho a táhli ho pod kohoutek u vodovodu a tam ho drželi tak dlouho, že by se byl málem zalkl. Alice povídala, že by ho snad byli zavraždili, kdyby se nebyli seběhli sousedé s holemi a smetáky a nebyli je zahnali.“

„Co s ním asi zamýšleli?“ tázal jsem se. „Snad ho chtěli oloupiti.“

„To asi ne; protože neudělali nic, co by ukazovalo, že to byli zloději.“

„Možná,“ pravil jsem, „že to byli lidé z nějakého lidumilného spolku.“

„Z lidumilného spolku!“ zvolala dobrá sestra Julie. „Na to bych do nejdelší smrti nebyla pomyslíla!“

Jan zatím schovával obličej za svůj veliký zeměpis.

„Vidiš, Jene,“ řekl jsem, když užaslá sestra odešla, „že ten způsob lidumilství, do kterého jsi se pustil se svým nejmilejším přítelem, jest takového rázu, že lidé místo aby vás měli za dobrodince, vás budou považovati za loupežníky. A což naše dvě školačky, Alice a Helenka, nepoznaly vás?“

„Doufám, že ne. My jsme k nim do světnice nevšli a venku na chodbě bylo hodně šero. A potom když paní Morganová běžela dolů a křičela, vylítli jsme z domu tak rychle, že nás jistě nemohla poznati. Mimo to lampa nad vodovodem čadila a bylo od ní málo viděti. Doufám, důstojný pane, že se nikomu nezmíníte o tom, co jsme včera s Jerryem provedli. Mohlo by nás to přivésti do všelijakých nepříjemností.“

„Neboj se, Jene; zůstane to navždy tajemstvím.“

Do dneška rodina Morganova netuší, kdo byli ti dva lidumilové, kteří v upřílišněné lásce k bližnímu drželi panu

Morganovi pět nebo ještě více minut hlavu pod kohoutkem vodovodu.

Ostatně lidumilný počín Jerryho měl ten účinek, že pan Morgan byl dva měsíce a několik neděl jiným člověkem. Toho času ujišťoval svou ženu, že se již navždy rozloučil s lihovinami. Dostal také novou práci a setrval v ní. V rodině bylo viděti zdar, neboť děti měly plnější a červenější tváře a chodily lépe oblékané. Dozvěděl jsem se to většinou od slečny Markéty Daltonové, neboť musím se přiznati, že Alice již ke mně nepřicházela. Kdykoli jsem ji náhodou potkal, vždycky se usmívala a poklonila se s tou roztomilostí, která jí byla vlastní, ale její dřívější důvěřivá upřímnost zmizela. Ztratila důvěru ve mne? Nebo se styděla? Nemohl jsem si na tyto otázky odpovědět. Také Helenka se mi vyhýbala.

Zato slečna Markéta Daltonová, učiněný anděl lásky k bližnímu, byla stále v těsných stycích s nešťastnou rodinou. Jí se také podařilo, že pohnula paní Morganovou, která již několik let zanedbávala své náboženské povinnosti, aby opět chodila k sv. zpovědi a k sv. přijímání. Ubohá ta žena, stejně jako mnoho jiných matek, přetížených starostmi o výživu a šaty svých dětí, zapomněla úplně na své vlastní duchovní potřeby. A skutečně veliká chudoba stejně jako veliké bohatství bývají příčinou, že mnoho lidí se uchyluje od Církve.

Ačkoli mne Alice již nenavštěvovala, neměl jsem příčinu stěžovati si na ni. Ve své třídě byla stále první, a sestra Julie, jednajíc mým jménem, ji opatřovala takovou četbou, jakou jsem pokládal za nejvhodnější, aby se jí pěstovala její obraznost a mravnost. Ostatně jsem byl stále tolik zaměstnán tisícerými záležitostmi naší školy, že jsem nepodnikl nic, abych obnovil své staré styky s Alicí. Ovšem se přiznávám, že mou sebelásku to bolelo, že Alice již méně na mne myslela, alespoň, jak se zdálo; a táž sebeláska mne zaslepovala, takže jsem neviděl krutost svých slov vůči ní. A vlastně jsem již úplně zapomněl na to, jak jsem se při posledním setkání s Alicí o ní vyjádřil a jaké smýšlení jsem tenkrát projevil. Ale ona nezapomínala.

A zase minul školní rok, přišly prázdniny, a v září jsme začínali nový školní rok. Alice a Helenka zase přišly hned první den k zápisu a přivedly svého bratříčka Františka, kterému bylo sedm let. Byl to hezký hošík s dlouhými kudrnatými vlásy, za které musil činiti potom ně-

kolik měsíců pokání, protože ty dlouhé kudrny nedávaly pokoj jeho neposedným spolužákům v první třídě. Hošík s kudrnami musí skutečně býti hrdinou ve škole.

„Dobré jitro, velebný pane,“ pravila Alice, když vešla v den zápisu do ředitelny; „doufám, že jste užil příjemně prázdnin. Tohle je můj bratříček František. Františku, podej velebnému pánovi ruku.“

František odpověděl na toto vyzvání tím, že strčil prst do úst a schoval se za své dvě sestry. Z tohoto výhodného úkrytu vyhlížel na mne velikýma zkoumavýma očima.

„Co to je, Františku?“ kárala jej Alice. „Doma pořád povídáš o velebném pánu Carneyovi a pořád jsi říkal, že bys ho tak rád jednou viděl.“

„Já chci jít domů,“ řekl František žalostným hlasem.

Měl jsem na stole několik čokoládových bonbonů. Vzal jsem jeden a ukázal jsem jej rozmrzelému hošíkovi. Hned vyndal prst z úst velmi rychle, vystoupil z úkrytu za svými sestrami a ochotně vzal ode mne bonbon.

„Jak se říká, Františku?“ napomínala ho Alice všechna zářící.

„Děkuji, pane.“

„Pane? Tak se říká?“ napomínala ho Alice.

„Děkuji, pane velebný pane,“ opravil se hošík. A dlouhý čas potom mne František oslovoval „pane velebný pane“.

„Nuže, Alice,“ vyzvídal jsem, „jak se daří u vás?“

Ostatně jsem si mohl jistou měrou sám na svou otázku odpovědět. Obě dívky byly hezky oblečeny, měly dobrou barvu a oči jim zářily. Obě, zvláště Helenka, za ten čas, co jsem je neviděl, se hodně vytáhly.

„Užily jsme prázdnin velmi hezky, velebný pane,“ odvětila Alice. „Tatínek měl stále práci a povídal, že by ho nepřekvapilo, kdyby ta jeho loď připlula do přístavu. Větší část prázdnin jsme ztrávily u jednoho našeho strýčka v Indianě. Skoro pořád jsme si tam hrály a smály se. Také jsme se tam naučily dojití krávy.“

„A já jsem se naučila sekati seno,“ povídala Helenka.

„A, velebný pane,“ pokračovala Alice, „u strýčka mají tolik husí! Já jsem tam chodila bosa s dlouhým prutem v ruce a hrála jsem si na husopasku. Někdy jsem si hrávala na husopasku několik dní po sobě. Helenka chodila v botkách a dělala prince z pohádky. Ten si pro mne přišel a odvedl si mne.“

„Já jsem si ji vzala třináckrát,“ oznamovala správná a pořádná Helenka slavnostně.

„František tam byl také s námi. Ten chtěl učit kuřátka plovati, vid', Františku?“

„Hm,“ řekl František, který mi toho času již seděl na koleně, ne tak na znamení jeho rostoucí důvěry ke mně, nýbrž hlavně proto, že odtamtud měl blíže k bonbonům na stole, a toho svého výhodného postavení užíval beze všech rozpaků.

Právě v tu chvíli vstoupil do ředitelny Jan a oznamoval, že v předpokoji čekají nějací lidé a chtějí se mnou mluvit. Jan byl v neobyčejném lesku; měl skvělou vázanku na krku a nové šaty.

„Jak se máte, Jene?“ zvolala Alice.

„Děkuji, chutná mi jíst a také dobře spím.“

„Jen když jste nestonal o prázdninách. Nestonal jste, že ne?“

„Myslím, že alespoň na mne nic takového není viděti.“

„To jistě ne. Vypadáte velmi dobře, Jene, a jste takový hezký!“

„A kdo by si všímal takových věcí?“ zabručel Jan.

„Máte takovou hezkou vázanku. Ta vám opravdu sluší.“

Jan se začínal kvapem červenati.

„A takové elegantní šaty. Dříve jste nikdy tak hezky nevypadal.“

„Vy umíte nadělati řečí!“ vyrazil ze sebe Jan a již byl za dveřmi.

„Tak co, Františku?“ řekl jsem, stavěje hošíka na zem a vstávaje se židle, „ještě chceš jít domů?“

„Tady by se mi taky líbilo,“ řekl František.

„On se ze začátku trochu ostýchal,“ vysvětlovala Alice, „ale on vás má velmi rád. Doma pořád povídá o velebném pánu Carneym a každý den před spaním říká, ‚Bůh žehnej velebného pána Carneyho‘. Vid', že to říkáš, Františku?“

„Říkám,“ odpověděl Morganův nejmladší.

„Já jsem ho to sama naučila. A, velebný pane, uvidíte, že se letos přičiním, abych byla opravdu hodná. Budu se učit a vždycky budu mluvit pravdu, a Helenko, že budeme obě hodné?“

„Jistě budeme,“ přisvědčila Helenka opravdově.

„Děkuji vám, děti, a když jste takové hodné, že se za mne modlíte, budu také já na vás každý den vzpomínati

modlitbou, zvláště při mši svaté, jako jsem to ostatně činil celých osm nebo devět minulých měsíců.“

„Opravdu, velebný pane?“ zvolala Alice, vztyčujíc se na špičky svých nohou. „Opravdu jste si na mne vzpomínal každý den?“

„Jistě, děťátko.“

„A já jsem vás tenkrát *přelhala*.“ Alice vložila všecku hořkost a všecko pohrdání, jehož byla schopna, do tohoto ošklivého slova.

„Zapomeň na to, Alice, navždycky.“

„Ne, na to nikdy nezapomenu, nikdy!“ slibovala Alice se vším důrazem, spouštějíc se opět na paty. „A odpustil jste mi to, velebný pane?“

„Již dávno, Alice.“

„Ach, to jsem ráda, velebný pane,“ zvolala Alice se zářícíma očima a s uzardělou tváří. „Já jsem myslila, že mi to nebudete moci nikdy odpustiti. Nevíte, jak jsem ráda. Helenko, vid', že jsi taky ráda?“

„Jsem,“ řekla Helenka vážně.

Potom postavila Alice obě druhé děti vedle sebe do řady a provedla svou proslulou poklonu, při níž Helenka se nakrčila v kolínkách a František naklonil hlavu. Bylo viděti, že Alice je tomuto obřadnému výkonu naučila již předem.

Takto nový školní rok příjemně začal a také, co se týče rodiny Morganovy, dobře pokračoval. Slečna Markéta Daltonová bděla nad nimi pečlivě a přinášela mi příznivé zprávy. Drobná, poctivá paní Morganová došla jakéhosi ospravedlnění vzhledem ke svému tvrzení, že není lepšího manžela a lepšího otce nad jejího muže — když je střízlivý. V době od září do vánoc byl jen jednou bez práce a jeho nezaměstnanost potrvála toliko jeden týden.

O vánocích jsem dostal mezi jinými dopisy také tento:

„Důstojný pane, opět vyzvánějí vánoční zvony své radostné poselství, že má býti sláva Bohu na výsostech a na zemi pokoj lidem dobré vůle. Opět si vzpomínáme, že

Kristus Pán, náš Spasitel,
se v chlévě narodil.

Drahý velebný pane, přeji Vám upřímně, aby Vás o vánocích nic netrápilo, ani jindy, celý rok. Vy jste kněz a zastupujete ty anděly, kteří tenkrát zpívali, protože Vy

také zpíváte ten zpěv, ty krásné noviny, že se narodilo Děťátko,

by spásu dalo člověku,
jenž v zatracení byl.

Já vím, velebný pane, že Vy ty noviny *nezpíváte*, Vy je jenom říkáte, a já myslím, že ani andělé by to nebyli *zpívali*, kdyby si byli počínali obyčejným způsobem.

O těchto svatých dnech máme všechny lidi nějak raději než jindy. Ale zvláště rádi máme ty lidi, kteří k nám byli zvláště laskavi. A nikdo neví, jak hrozně laskavý jste byl ke mně Vy, velebný pane. Mně se někdy zdá, že kdybych umřela, a kdybyste se přišel na mne podívat, že bych snad byla s to, abych otevřela ústa a ještě Vám řekla „Děkuji Vám za všecko“.

Doufám, důstojný pane, že Vám Ježíšek o vánocích nadělí všecko, čeho potřebujete, a ještě více.

Přeji Vám ještě jednou radostné svátky vánoční. Velice je mi líto, že jsem ještě nebyla u prvního svatého přijímání, protože, kdybych již mohla chodit k sv. přijímání, šla bych o svátcích k sv. přijímání na váš úmysl. Ale mohu se alespoň modlit, a proto se budu za Vás hodně modlit, zvláště proto, že jste mi odpustil.

Jsem Vaše upřímně a vděčně oddaná Alice Morganová.“

Dostal jsem ještě mnoho podobných dopisů — ačkoli žádný nebyl tak svérázný jako Alicin — které mne velmi dojaly a velmi pokořily. Neboť kdo jsem byl já, aby tak mnoho nevinných srdeček vzpomínalo na mne s láskou a horlivě se za mne modlilo? Leckterý básník byl ve svých verších jako u vytržení nad úsměvem malého dítěte. Ale co je dětský úsměv proti dětské lásce? Na tu otázku neodpověděl žádný básník. Taková láska se vymyká všemu básnickému líčení a je vysoko nad něj povznesena. A přece lze tak snadno tu lásku získat. Stačí, býti k dětem laskavým, pozorným a projevovati jim tu *maxima reverentia* — tu svrchovanou úctu, kterou jest člověk nevinnému dítěti povinen, jak správně připomíná básník. A i když člověk někdy není tak laskavý a pozorný jak by měl býti, — nikdy však nemá zapomenouti na úctu k dítěti —, dítě snadno zapomíná a odpouští a líbá ruku, která je bije.

PAN MORGAN STUŇĚ A DR. KELLY HO LÉČÍ

dyž jsem ráno na sv. Štěpána po mši sv. u nás v koleji sv. Františka Xaverského posnídal a ubíral se nahoru do svého pokoje, přišel ke mně náš vrátný a oznamoval: — „Důstojný pane, v hovorně čeká nějaké děvčátko, že prý by s vámi rádo mluvilo.“

V hovorně jsem našel Alici, schoulenou na židli. Když mne spatřila, vstala, ale ne se svou obyčejnou živostí.

„Ach, velebný pane!“ řekla a dala se do pláče.

„Neplač, děťátko. Copak se přihodilo? Jest tatínek zase bez práce?“

Trvalo nějakou chvíli, než Alice přemohla svůj pláč.

„Jest to ještě horší; tatínek zase pije.“

Bylo mi najednou nevýslovně smutno. Viděl jsem v duchu, jak ten jejich chudý, ale šťastný příbytek se všecken mění, jako když krajina, na niž svítilo slunce, se všechna zatmí pod těžkými, černými mraky. Místo úsměvů jsem viděl přicházení vzdechy, místo veselého dětského smíchu slzy, místo laskavých řečí surové rány.

„Kdypak zase začal, Alice?“

„Včera večer šel navštívit nějaké přátele, ale vrátil se domů až ráno ve dvě hodiny a křičel a klel — ach, Bože!“

„Je mi to opravdu velice líto.“

„Ale prosím vás, velebný pane, nedávejte ho tomu humanitnímu spolku.“

„Proč ne?“

„Protože náš tatínek je takový hodný, a my ho máme tolik rádi, a to by bylo hrozné, kdyby ho zavřeli a jeho jméno by přišlo do novin. To je takové sprosté.“

„Bud' jista, Alice, že se o něm humanitní spolek vůbec nedozví. Řekni mamince, aby ho hleděla dnes udržet doma, a já se na něj večer přijdu podívat.“

„Jistě přijdete, velebný pane?“ zvolala Alice všechna rozzářená a vyzdvihla se na špičky a rozhodila v nadšení ruce jako křídla. „To jste hodný! Budeme na vás tedy večer čekat. A vidíte, že se za něj pomodlíte?“

„Áno, jistě se pomodlím.“

„Sbohem, velebný pane!“

Udělala svou mrštnou poklonu a zmizela.

Podle svého slibu zaklepal jsem večer na dveře Morganova bytu. Na věži u sv. Františka Xaverského odbíjely právě hodiny osm hodin. Všecky děti najednou přišly mi otevřít dveře: Alice, Helenka, František i malá útlá Markétka, všechny velmi vkusně oblečené. Byly to opravdu roztomilé děti, a jak v tu chvíli vypadaly, byly by bývaly ozdobou a radostí leckterého milionářského příbytku. Jsou vskutku některé domácnosti, kde pozemské kvítky proměňují chudobu v bohatství a naplňují neúhledné okolí zvláštní a nevýslovnou krásou.

Děti neříkaly nic, jen se radostně usmívaly a pozdravily mne tak, jak se tomu jistě svědomitě naučily: Alice svou dovednou poklonou, Helenka méně dovedným připosedenutím, František nakloněním neohebného krku a drobná Markétka tak, že jednou nohou stála pevně na podlaze a druhou hrábla dozadu tak daleko, že jí potom Alice musila pomoci, aby ji přitáhla zase dopředu.

„Pojďte dále, důstojný pane,“ řekla Alice, „a dejte mi svůj klobouk a deštník. My jsme mysleli, že v tomhle dešti již nepříjete.“

Po tomto uvítání jsem vešel do bytu.

První místnost byla malá a celkem těsná, ale čistá jako holandský salonek. V jednom koutě stála železná kamna, vyleštěná, že se svítila jako zrcadlo. Nad nimi se v přihrádkách a na skobách lesklo kuchyňské nádobí. V malé kredenci jsem zahlédl trochu lacinějšího porculánu, rozestaveného tak, že se velmi hezky uplatňoval, a nahoře na čele kredence bylo postaveno několik drobnůstek, které dovedou dodávati sebe chudšímu bytu ráz jakési útulnosti. Ale nejvíce mne překvapily dlouhé břechťanové věnce, které visely se stropu a tu a tam byly vyzdobeny červenými bobulemi, dodávající chudému tomu příbytku pravého vánočního vzezření. Paní Morganová sama se bázlivě usmívala, když vstala se židle u kamen, držíc v ruce, jak jsem ostatně očekával, jehlu s nití a dětské šatečky.

„Vítám vás, důstojný pane, a přeji vám veselé vánoce,“ řekla, přistoupivši blíže ke mně.

„Máte to tu opravdu velmi hezké,“ řekl jsem, bera ji za ruku. „Tyhle děti by zpříjemnily každé místo, ale i bez těch dětí by váš byt vypadal jako klícka. Skutečně, velmi hezký.“

„To je zásluha Alice a Helenky, důstojnosti. Ty se celý den přičiňovaly, aby vás uvítaly co nejlépe. Celý den o

jiném nemluvíly, než že večer k nám přijde velebný pán Carney, a že to tu musí býti hezké, aby se mu u nás líbilo.“

„Já jsem jim také pomáhal,“ hlásil se František.

„No, ovšem, chlapečku,“ řekla matka, „bez tebe nevím, jak by s tím byly bývaly hotovy.“

Na ta slova František vypjal prsa a usmíval se na každého a na všechno vůbec.

„Kdepak je pan Morgan?“

„Leží vzadu,“ řekla paní Morganová s nuceným úsměvem. „Je *nemocen*,“ dodala, „a dnes ještě nevstal. Důstojnosti, děkuji Pánu Bohu, že se dal do pití alespoň teprve včera večer, sic bychom byly měly Štědrý večer a Hod Boží úplně zkažený. Již několik let jsme neužili tak hezkého a šťastného dne jako včera do večera. Děti dostaly dárky a —“ tu vytáhla rychle kapesník přitiskla jej na oči a dala se do pláče.

„Promiňte, důstojný pane,“ řekla po chvílce, když se zase ovládla; „pokusím se, zdali bych mohla dostatí muže sem.“ Po těch slovech otevřela dveře do vedlejší místnosti, vešla tam a zavřela dveře za sebou.

Alice mi zatím nabídla židli a sotva jsem usedl, vlezli mi František a Markétka každý na jedno koleno, zcela bez rozpaků, jakoby jim to místo právem náleželo. A děti nebyly pranic překvapeny, když jsem sáhl do kapsy svého svrchníku a vytáhl z ní několik bonbonů. Musím dodat, že po celý ostatní čas zábavy jsem se již nemusil sám namáhati opěťovaným saháním do řečené kapsy; děti si posluhovaly samy. Alice a Helenka mi zatím přinášely kousek po kousku své panenky a jiné dárky, abych se na ně podíval a řekl, jak se mi líbí. Zásoba bonbonů byla již skoro vyčerpána a všechny dárky ukázány, když se dveře vedlejší místnosti opět otevřely a pan Morgan vešel. Byl to hezký člověk, štíhlé postavy, s malými knírky, světlých vlasů a světlé pleti. Vypadal dosti nevinně; jen začervenale oči a jakýsi tupý výraz v obličeji svědčily v tu chvíli o jeho opětném pádu do zlého návyku.

„Radostné vánoce, důstojný pane,“ řekl, vítaje mne.

„Stejně vám přeji, příteli. Vidím, že vaše děti měly hezký Štědrý večer. Již mi ukázaly všechno, co jim Ježíšek nadělil.“

„Ano, důstojnosti, ztrávili jsme ten večer a Hod Boží velmi příjemně.“

Pokynul jsem paní Morganové, aby odvedla děti do druhé místnosti.

„A skoro jste jim zase všechnu radost včera večer zkazil.“

„Vyšel jsem si trošku k nějakým známým.“

„A pobavili jste se spolu, že ano?“

„Ano, důstojnosti.“

„Jenže to pobavení znamená, že jste pil tak dlouho, až jste nevěděl, co děláte a ještě teď je vám tak špatně, že se sotva držíte na nohou. Podívejte se na své ruce, jak se vám třesou. Jste hotov se svými nervy.“

„Jest to tak, důstojnosti.“

„A tomu říkáte zábava? A jak to potom vypadá zde u vás doma, když se vrátíte v takovém stavu?“

„Důstojnosti, já již toho jistě nechám.“

„I kdybyste toho nenechal k vůli sobě, k vůli těmto svým malým dětem a k vůli své hodné ženě měl byste toho nechat. Podívejte se, jak hezky teď ty vaše děti vypadají. Jsou čisté, hezky oblečené, zdravé a hodné. Je radost dívat se na ně. Ale uvažte: Kdybyste byl poslední půl leta stále takhle pil, vypadaly by dnes vaše děti zcela jinak, a vy to sám dobře víte — kdypak jste se naposledy zpovídal?“

„Před pěti lety.“

„Není divu, že Pán Bůh na vás dopustil trápení. Nedbalý katolík nemůže očekávat, že mu bude Bůh v jeho denním životě žehnat. Musíte jít co nejdříve ke zpovědi a opravdově si umínit, že již přestanete pít.“

„Udělám to, důstojný pane, slibuji vám to. Ale dnes mi hlava třeští a já nejsem schopný myslit. Že jsem mohl provést takové bláznovství! Zítra chci začít nový život. Byl bych rád, důstojný pane, kdybych se mohl vyzpovídat vám, když dovolíte. Vy jste byl k mým dětem vždycky takový hodný, a ony o vás stále povídají.“

„Snad byste mohl přijít zítra večer v sedm hodin, hodí-li se vám to?“ tázal jsem se.

„Jak se to hodí vám, důstojný pane, tak se to hodí také mně.“

„Dobře tedy; budu na vás čekat v našem kostele v 7 hod. večer. Paní Morganová,“ pokračoval jsem hlasitěji, „pojdte sem; my jsme si tu s panem Morganem trochu pohovořili.“

Hned potom jsem se rozloučil, s vděčným srdcem. V tu chvíli se zdálo, že možnost vzorné rodiny, s roztomilými, veselými dětmi, s hodnou ženou, s příčinlivým a střídým mužem, se konečně stane skutečností. Alice mermomocí mne chtěla doprovázet dolů. Sotva jsme se ocitli na schodech, chytl mne za ruku a zastavila se.

„Velebný pane, půjde tatínek k sv. zpovědi?“

„Ano, děťátko. Alespoň myslím, že půjde. Slíbil mi, že se k nám přijde vyzpovídati zítra večer.“

Alicina tvář se najednou všechna blaženě proměnila.

„Ach, to jsem ráda! Já jsem se za to modlila ve dne v noci.“

„Tatínek to myslí dobře, ale je příliš slabý. Nepřestávej se za něj modlit.“

„Směla bych jít s vámi až k vašemu domu?“ tázala se Alice, když jsme se ocitli na ulici.

„Ne, dítě; já mám svého anděla strážce, ten mne doprovodí.“

„Já myslím, že vy jich máte několik,“ řekla Alice prostě. „Dobrou noc, velebný pane, vyspěte se hezky.“

Nežli jsem se otočil, již Alice tančila, doslova tančila, nahoru po schodech. Naše Sněhurka vnášela ovzduší ze země vil do toho starého, zchátralého domu.

Ve středu večer, právě když hodiny na věži odbíjely sedm hodin, vcházel jsem do kostela sv. Františka Xaverského a ubíral jsem se do své zpovědnice. Všiml jsem si, že v kostele jest několik mužů a jisté množství žen, sem tam se modlících; nahodilý pohled, který jsem po nich vrhl, mi neobjevil pana Morgana. Sotva jsem vstoupil do zpovědnice a usedl, zaslechl jsem, že někdo přiklekl k okénku. Otevřel jsem okéníčku a chystal jsem se dáti obyčejné požehnání jakožto úvod ke zpovědi, když mne zadržel dětský hlas.

„Velebný pane, já se nejdu zpovídat. Já jsem Alice.“

Ve hlase zaznívaly nějaké nedobré zprávy.

„A kde zůstal tatínek?“

„Jak jste od nás včera večer odešel, asi za hodinu potom se mu udělalo velmi zle. Povídal, že prý si musí dojít pro nějaký lék, nebo že se zblázní. Maminka povídala, že mu dojde do lékárny sama, ale on ji nechtěl pustit a šel sám. Potom jsme s maminkou nespaly celou noc a pomodlily jsme se za ten čas šestkrát růženec. Tatínek přišel až v pět hodin ráno a — a —“ tu se hlas změnil v štkání — „a byl zase opilý. Po mamince hodil lampu a mne tloukl, abych vstávala; a teď ještě pije doma, a já mu musím chodit pro pivo.“

„Chudák,“ řekl jsem, „je to jeho jediná slabost, Alice, a musíš býti trpělivá. Buď jistá, že naše modlitby nebudou marné.“

„Také se vám musím, velebný pane, poděkovati, že jste se k nám obtěžoval. Já jsem měla včera takovou radost, že se mi zdálo, jakobych mohla létat. Maminka i já jsme byly jisty, že tatínek půjde k sv. zpovědi. A já mám, velebný pane, strach, že tatínek snad maminku zabije, protože, když je opilý, on neví, co dělá a je takový divoký. Ještě nikdy mne neřádkl tolik jako tentokrát.“

„Ublížil ti nějak?“

„On mne obyčejně bije jen rukou; ale dnes mne řádkl pěstmi tolik, že mám ruce a nohy celé zelené a modré. Také jedno koleno nemohu dobře ohýbat a sem jsem šla skoro jako chromá; špatně se mi to běželo.“

Cítil jsem, jak mi vře krev v žilách hněvem.

„Opravdu by zasloužil, aby ho zavřeli!“ řekl jsem.

„Ale on je takový, velebný pane, jen když se opije. Kdybyste ho znal, jaký je hodný, když je strízlivý! Ale teď musím jít, sice by zpozoroval, že nejsem doma a zase bych dostala bití. Prosím vás, dejte mi požehnání.“

Dal jsem jí požehnání a jakmile odešla, vrátil jsem se do svého pokoje všecek rozrušen. Představa naší malé Sněhurky v rukou člověka, z něhož pítí udělalo zvíře a který ji řádká, jí řádká, jí řádká, se mi vybavila tak živě před očima mé mysli, že jsem se skoro hodinu nemohl zbavit toho obrazu. Zdálo se mi, že slyším pláč nevinného dítěte, že vidím v jejích očích zahanbení, bolest a zděšení. Ó Bože, tak jsem myslil, jsou takové věci možné v křesťanské zemi, v civilisované zemi? Bohužel, ano. A potom se mi pone náhlu zdálo, že již neslyším její pláč, ale vzdechy a nářek nesčetných žen a dětí v nesčetných příbytcích mužů opilců. Přemýšlel jsem o těchto žalostných věcech a chvílemi se modlil za takové ubohé rodiny téměř hodinu, až mne z toho vyrušilo zaklepaní na dveře.

„Důstojnosti,“ oznamoval vrátný s očima, plnými vzrušení, „v hovorně čeká nějaké děvče. Zdá se všecka vyděšena a chce s vámi hned mluvit.“

Srdce mi zabušilo. Jistě to je Alice, a její příchod v 9 hodin večer nemohl znamenati nic jiného než nějaké neštěstí. Stala se snad skutečně ta nejhorší věc, které se bála? Aby otec v záchvatu zuřivosti nezabil matku? Sotva mi vrátný vyřídil své poselství, vyběhl jsem z pokoje a hnál jsem se úprkem dolů po schodech.

Byla to skutečně Alice. Stála v hovorně a lomila rukama.

„Ach, velebný pane,“ zvolala, a přiběhši ke mně, položila

mi obličej na rukáv. „Já jsem udělala něco hrozného a teď mám takový strach!“

Nešlo tedy alespoň o zabití. Oddechl jsem si. Zdvihl jsem vlídně Alici hlavu a tázal jsem se:

„Co se vlastně přihodilo?“

„Tatínek mne poslal třikrát pro pivo a jednou mne uho-
dil. Po čtvrté mne napadlo, že něco zkusím, aby přestal
pít. Slyšela jsem jednou, že když se dá něco do piva, zpro-
tíví se pijákovi pití. Proto jsem si pomyslila, že bych to
mohla zkusit, a když jsem nesla pivo po čtvrté, dala jsem
nějaký lék do piva. Tatínek to pil, ale za chvíli se mu
udělalo hrozně zle. A jak začal vypadat tak hrozně, utekla
jsem z domova a běžela jsem sem.“

„Jaký to byl ten lék, který jsi přimíchala do toho piva?“

„Já vlastně nevím, co to jest. Ale tuhle mám lahvičku
od toho.“

A vytáhla z levého rukávu malou lahvičku.

Obrátil jsem lahvičku ke světlu a četl jsem na ní: *Opiová
tinktura.*“

„Mnoho-li jsi toho nalila do toho piva?“

„Já určitě nevím. Myslím, že asi polévkovou lžící, možná
že toho bylo méně nebo trošičku více.“

„Počkej tady,“ řekl jsem, vyběhl jsem z hovorny a utíkal
nahoru po schodech k telefonu. Můj dobrý přítel lékař
Dr. Kelly zůstal na štěstí zcela blízko od nás.

Za chvíli se ozval hlas: „Zde Dr. Kelly.“

„Jste to vy, pane doktore?“

„Ano.“

„Zde P. Carney. Potřeboval bych vás velice nutně. Mohl
byste jít hned?“

„Můj kočárek stojí u dveří.“

„Dobrá. Prosím vás, přijďte hned sem k nám a já půjdu
s vámi. Jde o otravu — někdo vypil s pivem asi polévkovou
lžící opiové tinktury — možná že o trošku více. Ten otrá-
vený je veliký pijan.“

„Hned jsem u vás,“ odvětil lékař a pověsil sluchátko.

Ačkoli mi to trvalo sotva minutu, abych shodil kleriku
a vzal klobouk a svrchník, lékař již mne očekával ve svém
kočárku dole na ulici, když jsem seběhl se schodů k ho-
vorně.

Popadl jsem Alici za ruku a klusem jsme utíkali přes
ulici ke kočárku. Pomohl jsem Alici do něho, skočil jsem
za ní, v téže chvíli jsem také řekl doktorovi ulici a číslo

domu, on šlehl koně, a protože již bylo značně pozdě a na ulici nebylo náhodou žádného strážníka, ujížděli jsme rychleji než vlastně uliční řád dovoluje.

„A nyní honem povězte, co musím věděti,“ pravil lékař.

„Zde toto děvčátko chtělo otci zprotiviti pití a přimíchalo mu do piva jistého léku. Náhodou ten lék byla opiová tinktura.“

„Holčičko,“ řekl lékař, „jak ti přišla ta tinktura do rukou?“

„Maminka ji měla v lahvičce a užívala toho proti bolení zubů.“

„Věděla jsi, že je to jed?“ tázal se lékař, a v tu chvíli jsme zatáčeli ze Sykamorské třídy do Třetí ulice.

„Jed!!!“ vykřikla Alice skoro nahlas.

„Jestli jsi mu toho dala dosti,“ řekl hodný lékař, který dovedl býti také sarkastický, „vyléčila jsi ho od pití navždycky.“

Na štěstí nechápala Alice úplně pravého smyslu jeho slov.

„Víš ještě někdo, že jsi přimíchala ten — lék — do piva?“

„Ne, jen vy a velebný pán.“

„Dobrá — ať se to nikdo nedozví — ani maminka ne. Rozumíš, holčičko?“

„Ano, pane.“

„Dovedeš zachovati tajemství?“

„Ano, pane.“

„Dobrá, tedy si zachovej to tajemství pro sebe, sice ti uříznu hlavu.“

Alice byla všecka zaražena jak drsným hlasem lékařovým, tak také ukrutností jeho hrozby.

„Račte se spolehnouti,“ řekla, „že se žádný na světě ode mne nic nedoví.“

V tu chvíli jsme se ocitli před domem, kde Morganovi zůstávali.

„Nemusíte pospíchati, důstojnosti,“ řekl mi Dr. Kelly.

„Uvažte zde zatím někde koně, a my tadý s tou slečinkou Lehkonožkou poletíme nahoru. Až vás bude potřeba, zavolám vás.“

Když jsem za několik minut přišel nahoru k Morganovým, našel jsem paní Morganovou a děti schoulené dohromady. Paní Morganová byla všecka vyděšena.

„Důstojný pane, děkuji vám tisíckrát, že jste přivedl toho lékaře. Já jsem nevěděla, co si počítí. Já mám strach, že se ten můj muž snad opravdu upil do smrti.“

„Paničko, pojdte sem rychle,“ volal lékař z druhé místnosti.

Poslouchali jsme rozličné zvuky a šeptavé hlasy tam za těmi dveřmi, a mně se zdálo, že to trvá nekonečně dlouho. Konečně se dveře otevřely, a lékař vyšel se širokým úsměvem v obličeji.

„Již je mu dobře,“ řekl, „a teď se mu jistě dlouho nezachce pít. Paní,“ pokračoval obrácený k paní Morganové, „váš manžel se otrávil tím pitím, a nebýti rychlého zasažení této vaší čiperné dcerušky, byl by teď nebožtíkem. Zítra mu řekněte, aby pití nechal; to je pro něj jed. Co se týče vás, důstojný pane, v tuto chvíli není třeba udělovati nemocnému poslední pomazání a on není způsobilý zpovídati se nyní. Ale zítra časně ráno přijďte a uvidíte, že najdete velmi ochotného kajícíka.“

Potom odstoupil s paní Morganovou stranou a dal jí ještě nějaké pokyny vzhledem k nemocnému. Pak jsme se společně vraceli domů.

„Slečinko,“ povídal Dr. Kelly Alici, která nás doprovázela dolů, „nechybělo mnoho, a byla byste tatínka zabila. Teď již jest po nebezpečení, a dokonce se zdá, že se všechno obrátí k dobrému.“

Dr. Kelly měl pravdu. Pan Morgan se druhého dne vyzpovídal a přijal svaté přijímání velice zbožně; slíbil také všem, že se již lihovin ani netkne, a začal, jak se zdálo, zcela nový život.

Všecko to jsem vypravoval Dru Kellymu za týden po tom.

„A nyní, pane doktore,“ dodal jsem, „jaký je váš účet?“

„Můj kuň druhý den kulhal od toho, jak jsme v noci uháněli do Třetí ulice, já jsem přišel tu noc o spánek a dvě hodiny jsem měl co dělati s nemocným. Řekněme, že to dělá padesát dolarů.“

„Ano, *řekněme*,“ odpověděl jsem, dávaje na poslední slovo silný důraz.

„Rozumí se samo sebou,“ pokračoval Dr. Kelly, „že povoluji srážku, kterou vždycky dávám duchovenstvu.“

„A kolik dělá ta srážka?“

„Sto procent.“

„Proč jste tedy raději neúčtoval 1000 dolarů?“

„To je pravda. To jsem mohl udělati. Škoda, že mne to včas nenapadlo. Ale jaká pomoc. Již se stalo.“

ŠEST SET DĚTÍ SE PŘIPRAVUJE NA PRVNÍ SV. PŘIJÍMÁNÍ

Co se týče Morganovy rodiny, půldruhého roku bylo tam nyní všechno v nejlepším pořádku. Děti byly roztomilejší a roztomilejší, paní Morganová zdráva a jakoby byla omládla, a otec sám byl vzornou hlavou katolické rodiny. Vyjímajíc jeden nahodilý týden, byl ustavičně zaměstnán a vydělával tolik, že začal ukládati. Vzpomínám si na ten den, kdy mi Alice se zářícíma očima oznamovala, že tatínek uložil do spořitelny první dolar; vzpomínám si, jak za půl léta po tom mi povídala, že již mají uložených devadesát devět dolarů, a že tatínek pomýšlí na to, aby se přestěhovali do jiné ulice, kde by bylo zdravěji a kde by také mravní okolí bylo lepší pro jeho rostoucí děti. Alice by byla bývala nejraději, kdyby se byli mohli stěhovati do Zálesácké ulice.

„Odtamtud je blízko do kostela,“ pravila, „a až dostanu první svaté přijímání, mohla bych potom chodit k sv. přijímání, jak často bych chtěla.“

Zálesácká ulice, která by se byla Alici tolik líbila, byla tichá ulička, kam nedoléhal hluk hlavních městských tříd, a kde se mohlo bydlit skutečně příjemně a útulně. Alice si tam mnohokrát zašla, aby již napřed v duchu okoušela radost nového okolí, na které se tolik těšila.

Jednou ráno přišla do ředitelny a oči jí hrály.

„Velebný pane,“ oznamovala, „již jsem našla byt, kterého bych si přála. Znáte ten malý dvoupátrový dům, kde zůstávají Allanovi?“

„Ano, znám jej.“

„Allanovi se budou příští měsíc stěhovati, a my můžeme ten byt po nich dostat za sedmnáct dolarů měsíčně. Zítra tam zavedu tatínka, aby se na to podíval, a jsem jista, že to vezme. Potom budeme zůstávat blízko u vás, a skoro všechny dívky, s kterými chodím do školy, zůstávají v té ulici nebo blízko ní. Nikde není hodnější dívek.“

Ale druhý den, který byl plný takových krásných slibů, přinesl veliké zklamání. Paní Morganová se znenadání rozstonala, a neúnávná slečna Markéta Daltonová se ve své

laskavosti postarala, aby byla dopravena do nemocnice Milosrdného Samaritána.

Tyto noviny mi přinesla Helenka. Za tři dni potom přišla zase Alice se smutnou tváří a oznamovala mi, že její otec byl propuštěn z práce.

„Zase ta stará historie?“ tázal jsem se.

„Ano,“ odvětila Alice, „zase porušil svůj slib. Ale není to tak zlé. Mamince se daří lépe. Ctíhodná sestra v nemocnici mi to povídala. A víte, co je nového, velebný pane?“

„Co by to bylo?“

„Hádejte!“

„Přijíždí ta loď?“

„Ta loď Přelud s kapitánem Pohádkou?“ zasmála se Alice, která teď již byla dostatečně pokročilá, aby chápala otcovo podobenství. „Já mám strach, že ta loď uvázla někde na mělčině. Ale to, co se stalo nového, je skoro zrovna tak hezké, jako kdyby přijela ta loď. Maminka dostala malého chlapečka.“

„To je ovšem velmi radostná novina. Pán Bůh žehnej maminku i toho chlapečka.“

„Amen,“ zašeptala Alice, a pak řekla: „Velebný pane, maminka by šla ráda z nemocnice domů.“

„A proč? Já vím, že sestřičky u Milosrdného Samaritána jsou vtělená dobrota, a nikde by nebylo o maminku lépe postaráno než tam.“

„Ano, velebný pane, maminka sama to říká. Ale víte, tatínek jí potřebuje. Maminka myslí, že když bude ona doma, přece snad nebude pít. Ono to není tentokrát tak zlé, ale já přece myslím, že tatínek potřebuje maminky více než nás děti.“

„To máš pravdu — to mne nenapadlo.“

Poradil jsem se se slečnami Daltonovými a když jsme nabyli jistoty, že paní Morganové již nehrozí žádné nebezpečí, zařídili jsme to tak, že za tři dni se mohla vrátit do své zanedbané domácnosti. První věc, které se dozvěděla od svého manžela, jenž ponenáhlu se vracel zase do stavu střízlivosti, byla ta, že utratil všechny našetřené peníze. Byla to veliká rána a rozumí se, že nyní nebylo ani pomýšlení na to, aby se stěhovali do lepšího bytu v Zálesácké ulici. Pěkná loď „Přelud“ s kapitánem „Pohádkou“ na palubě dostala na mělčině znamenitou trhlinu.

Dobrá slečna Markéta Daltonová musila se opět ujmouti záchranných prací. V Cincinnati máme sdružení katoli-

ckých dám, které sluje „Pomocný spolek“, a slečna Daltonová byla jeho členem. Telefonovala tedy hned starostce tohoto prospívajícího sdružení, slečně Kellerové, bývalé učitelce, a vyložila jí celý případ. Slečna Kellerová pak se ujala věci s horlivostí, které přibývající léta nikterak neumenšovala. Hned poslala do bytu Morganovy rodiny zkušenou ošetřovatelku, aby pečovala o matku a o dítě, postarala se o prádlo a o léky, potřebné za takových okolností, a konečně došla tam sama a delší řečí, která byla velmi případná, vyložila panu Morganovi, co si o něm myslí. Řeč energické dámy měla takový účinek, že hlava rodiny byla opravdu postrašena a několik měsíců se nadobro zdržovala všech lihových nápojů.

Tento rok měl zůstat navždy památným v dějinách školy sv. Františka Xaverského. Byl to ten rok, kterého sv. Otec Pius X. vydal svá nařízení o prvním svatém přijímání katolických dětí. Všechněm dětem, počínajíc od sedmiletých, a také šestileté drobotině, pokud se o ní mohlo předpokládati, že je duševně dosti vyspělá, mělo být dovoleno a již nemělo být bráněno přicházeti k Tomu, jenž nám klade maličké za příklad a vzor svatosti. Před tím rokem bývaly připouštěny k prvnímu sv. přijímání teprve děti, kterým již bylo třináct let. V naší škole bylo ještě mnoho takových dětí, které dosud nebyly u sv. přijímání, a když jsem prohlížel seznamy dětí, viděl jsem, že letos budu musiti připravovati na první svaté přijímání asi šest set dětí.

Na štěstí měli jsme ve čtvrtém patře velikou síň, a tam se jednou ráno v lednu uchýlil tento veliký zástup malých i větších dětí. Sestry a řeholní bratři je tam dovedli, a když jsem vstoupil do této místnosti, spatřil jsem před sebou množství hochů a dívek od šesti do čtrnácti let. Pomodlili jsme se, a já jim pokynul, aby si sedli. Šest set dětí se usadilo na podlahu, která byla naprosto čistá a vyleštěná. Byla to hezká podívaná. Všecky děti se tvářily velice vážně, zvláště ty, kterým bylo teprve šest nebo sedm let. Vyučování, které mělo být přípravou na první sv. přijímání, trvalo asi pět měsíců, půl hodiny každý den, a za té doby jsem poznal, že *malé* děti byly přístupnější nadpřirozeným pravdám než hoši a dívky, kterým bylo třináct let. Bílé křestní roucho bylo v jejich duši méně poskvrněno; tělo, svět a ďábel nevztáhli ještě své špinavé ruce na jejich útlé duše, a právě proto, jak mám jistě za to, tyto duše vnímaly do sebe veliké pravdy naší svaté víry tak snadně a upřím-

ně, že to člověk nebyl očekával od myslí ještě tak málo zralých.

Po celý čas této přípravy bývaly právě nejmenší děti dokonale pozorné. Tu a tam musil jsem říci to neb ono výstražné slovo některému klackovitému hochovi nebo některé pošetilé domýšlivé dívce; ale menší děti nezavdaly nikdy příčiny k napomínání. Jak jsem podotkl, bylo v síni na šest set dětí, ale chovaly se tak pokojně, že kdyby někdo byl stál na chodbě, a nevěděl o tom, nebyl by si pomyslíl, že třída je plná dětí. Ukázalo se, že to byl velmi dobrý nápad, že jsme dali odnésti všechny lavice a židle; nyní bylo nepokojným hochům nebo nervósním dívkám nemožno kopati bezděky do trnožů a šoupati židlemi.

Byla opravdu radost, připravovati tyto děti na sv. přijímání. Všechny zachovávaly svrchovanou vážnost, vyjímajíc dva — tři přemoudřelé hochy a asi právě tolik hloupých dívek. Na těch dvou nebo třech hoších bylo viděti, že již si zvykli choditi do biografu a osvojili si způsoby stálých návštěvníků tohoto druhu zábavy; dívky pak měly náramně veliké mínění o svých půvabech, na které by se byly pořád dívaly ve svých kabelkových zrcátkách, a trávily mnoho času přemýšlením o tom, co si o nich myslí rozliční „kluci“, neboť dívky toho druhu se přirozeně stýkají s „kluky“. Tento pultucet nepodařených hochů a dívek měl býti zachycen již dříve — nyní bylo na ně již trochu a snad příliš pozdě, neboť svět s nich setřel pel té milé prostoty a upřímnosti, kterou má každý člověk přináseti k svému prvnímu svatému přijímání. Proto sluší znovu děkovati sv. Otci Piovi X., papeži dětí, papeži nejsvětější svátosti, že přikázal, aby děti byly připravovány a voděny k sv. přijímání, dokud jsou ještě opravdu dětmi.

Ale mezi všemi, kteří a které se připravovali na první sv. přijímání, nejpilnější, nejpozornější a nejvzornější začkou byla Alice Morganová.

Každé slovo, které jsem pronesl, pochytila a podržela v paměti, a také, jak se zdálo, hned dobře pochopila. Ať jsem učinil jakoukoli otázku, Alice nikdy neváhala s odpovědí, i když všichni ostatní byli v rozpacích a dívali se jeden na druhého. Viděl jsem při té příležitosti znova, že žádný předmět, kterému se učí děti v našich školách, není tolik způsobilý pěstovati rozum — a při tom vychovávat srdce — jako náš katolický katechismus a vůbec učení našemu náboženství. Učitel může vyučovati počtům zcela dob-

rým a vhodným způsobem, a přece se může stát, že nerozpozná duševní chápavost toho neb onoho žáka. Totéž se může říci o vyučování mluvnici. Co se týče počtů, mnoho žáků jinak bystrých, nemá v nich zalíbení; mluvnice pak svou suchostí a ukázněností nebudí zájem všech žáků, takže mnozí jí věnují jen tolik píle, kolik jí musí věnovati, aby dostali slušnou známku na vysvědčení. Ale náboženství — nebo katechismus, jakkoli chceme říkati — jest-li mu dobře vyučováno, musí žáka živě zajímati a obrací se k jeho rozumu i k jeho obraznosti. Logika, poesie, přesnost mají účastenství v tomto vyučování, a každý učitel, který dovede býti zajímavým ve svém výkladu, velmi brzy pozná, že duševní nadání svých žáků ocení nejlépe, když bude míti pozor, jak se ptají a jak odpovídají na otázky v hodině věnované vyučování katechismu. A vezme-li dvě děti, které stejně ve škole prospívaly, ale jedno chodilo do školy, kde se učilo náboženství, druhé pak do školy, kde se mu neučilo, musíme říci, že dítě, které se katechismu učilo, je lépe vyzbrojeno pro život než hoch nebo dívka, kteří se učili jen světským předmětům.

Ale jak praví přísloví, že není růže bez trní, tak také má růže měla trní, a to mnoho trní. Den co den mezi devátou a jedenáctou hodinou přicházeli do ředitelny rodiče s tvářemi náramně překvapenými a více nebo méně rozhořčenými.

„Má dceruška je na to ještě příliš mladá,“ vykládala na př. jedna matka; „je jí teprve deset let, a já šla k prvnímu sv. přijímání, když mi bylo třináct.“

„Dovolte — chodila jste letos každou neděli a každý zasvěcený svátek na mši sv.?“

„Ovšem, že ano.“

„To se tedy divím, jak je to možné, že jste neslyšela nic oznamovati, že sv. Otec sám vydal nová nařízení vzhledem k věku, v kterém mají děti po prvé přistupovati k sv. přijímání.“

„Skutečně — já se nepamatuji, že bych to byla slyšela.“

„Tedy prosím — zde si to přečtete“, a podal jsem jí papežské nařízení v té příčině, vytištěné v malé brožurce. „Až si to pozorně přečtete a porozumíte, o čem se tam pojednává, zase sem laskavě přijďte a pohovoříme si o tom ještě jednou. Ale prosím: přijďte jistě. Má úcta.“

Ta maminka již nepřišla, a patří ovšem mezi ty katolíky, kteří se o náboženských věcech poučují z novin.

Ale někteří rodiče přicházeli s většími obtížemi, a k těm náleželi také Morganovi.

Děti se nepřipravovaly na první sv. přijímání ještě celé tři neděle, když jednoho dne Alice Morganová přišla do ředitelny. Nechybělo jí mnoho do čtrnácti let a udělalo se z ní velké, štíhlé a půvabné děvče. Její ovální obličej byl trošičku hubenější, ale byl prozářen dvojí od sebe se odrážející krásou: nevinností a bystrostí mysli.

„Velebný pane, odpusťte, že vás obtěžuji, ale naši mi již tolikrát říkali, abych k vám došla, že jsem konečně musila poslechnouti.“

„A oč vlastně jde?“

„O to naše první sv. přijímání. Chystáme se na ně čtyři děti z naší rodiny, já, Helenka, František a Markétka — a té je teprve šest let. To znamená, že každý z nás čtyř bude potřebovati jeden dolar na závoj, na škapulír, na obrázek a František na šerpu. Potom všechny čtyři se musíme na tu velikou slavnost obléci. To zase jsou čtyři páry střevíců, nové šaty, modlitební knížky a růžence. Mně opatří všecko strýček a slečna Markétka Daltonová se postará o Helenku, ale naši by prosili, kdybyste počkal s Františkem a Markétkou až napřesrok.“

„O Františka se postarám já,“ řekl jsem. „To jest, mám dobrého přítele tady ve městě, a ten bude míti radost, že může udělati něco takového.“

„Děkuji, velebný pane. Mně je líto, že se nemůžeme sami o sebe postarati; ale co se nám narodil ten chlapeček, byl tatínek skoro ustavičně bez práce a teď sotva nějakou dostane. Zvláště pro dlaždiče je prý teď mrtvá doba, a tatínek myslí, že teprve v květnu se může očekávati obrát k lepšímu a nějaký výdělek. A co máme dělati s tou malou Markétkou? Té je teprve šest.“

„Dobrá, počkáme s ní napřesrok.“

„Děkuji, velebný pane, naši budou míti radost, že jste k tomu svolný.“ Tu chvilku pomlčela a pak dodala: „Ale Markétka nechce čekat.“

„Opravdu?“

„Věřte, velebný pane, že snad žádné dítě na světě se tolik netěší na první sv. přijímání jako ona; nemluví doma skoro o ničem jiném. Každý den s ní musím opakovati, co jste nám ve škole vykládal, a ona mi dává takové moudré otázky, že byste se podivil. A což kdybyste ji viděl, když se modlí. Jednou dostala obrázek malého Ježíška, postavě-

ný v takové kapličce, a před tím teď každý večer klečí se sepjatýma ručkama, a nehne se odtamtud, dokud ji neodneseme do postýlky. Tatínek o ní říká, že je svatá.“

Všiml jsem si Markétky již dříve. Byla snad nejdrobnější a nejútlejší mezi těmi šesty sty dětmi, které se připravovaly na sv. přijímání. Její vážné oči pozorovaly každé mé hnutí a její nadšení bylo dojemné. Když se modlila s ostatními dětmi, při čemž si trochu šlapala na jazýček, jak se říká, zněl její hlásek jasně a lahodně, a projevoval takovou živou víru, jakou se vyznačují svatí a malé děti.

„Víš co, Alice?“ řekl jsem. „Nejdříve musíme promluvit s Markétkou a potom teprve se rozhodne, co s ní bude.“

Alice vyběhla z ředitelny a za chvíli se vracela se svou nejmladší sestřičkou.

„Vítám tě, Markétko.“

„Dobré jitro, velebný pane.“

„Právě slyším, že také jsi mezi těmi dětmi, které se připravují na sv. přijímání.“

„Ano, velebný pane.“

„Kolik je ti let?“

„Šest.“

„Teprve šest? To jsi ještě hodně mladá. Kdy ti bylo šest?“

„Dvacátého druhého prosince.“

Markétka stála přede mnou se vztyčenou hlavou, se spuštěnýma rukama a dívala se mi důvěřivě do očí. Byla velmi podobná Sněhurce, jak vypadala tenkrát, když jsem ji spatřil po prvé, leč že Markétčin ovální obličej byl bledší a hubenější, její tělo útlejší a její vlasy zřejmě zlatovější.

„To je ti tedy teprve několik málo měsíců přes šest let, děťátko. To jsi ještě příliš mladá na první svaté přijímání.“

Markétčina tvář se změnila, úsměv se s ní ztratil a místo něho tam vstoupil pátravý výraz. Chvilku se na mne dívala, její rysy se zachvěly a potom začaly veliké mlčelivé slzy stékat po jejích bledých tvářičkách.

„Miláčku, neplač,“ řekla Alice.

Ale Markétka plakala a teď začala vzlykati nahlas a popadla mne za ruku oběma svýma a držela mne za ni tak pevně, jakoby se topila. Co se týče mne, bylo mi jako kapsáři, chycenému při skutku.

„Řekni, Markétko,“ promluvil jsem, „chceš jít opravdu k prvnímu sv. přijímání?“

„Chci, chci — ó — ó — ó“ a Markétka plakala dále.

„Umíš se modlit?“

„Markétka několikrát ještě škytla, pak zdvihla hlavu, pustila mou ruku, spustila zase své ruce a řekla:

„Umím Otčenáš a Zdravas Maria a vzbuzení víry, naděje, lásky a lítosti.“

„Jistě to umí, velebný pane,“ dosvědčovala Alice. „Ona umí všechny modlitby stejně dobře jako já. Jenom tu a tam neumí některé slovíčko dobře vyslovit.“

Vtom někdo zaklepal na dveře.

„Volno!“

„Promiňte, důstojný pane,“ řekla nějaká mladá dáma, vcházejíc do dveří. „Já jsem Annie Bryanová z Ořechové vilové čtvrti. Vy mne asi neznáte.“

„Slyšel jsem o vás, slečno,“ a nelhal jsem. Slečna Annie Bryanová měla pověst, ne úplně nezaslouženou, že se pohybuje v kruzích, které, co se týče mravnosti a slušnosti, zrovna jen taktak zůstávaly ještě v nejnemnůstných mezích. Jinými slovy, slečna Bryanová byla dokonalá světačka.

„Slyšela jsem, důstojnosti, že letos připravujete neslýchanou spoustu dětí k prvnímu svatému přijímání, a že je mezi nimi mnoho hochů a dívek velmi chudých.“

„Slyšela jste zcela správně, slečno.“

„Dobrá, já nejsem příliš hodná katolička, důstojnosti, nejsem taková, jaká bych měla být, ale právě teď jdu kolem vaší školy, a tu mne napadlo, že bych mohla obléci některé děvčátko k sv. přijímání.“

„Pošeptal vám tu myšlenku váš anděl strážný nebo anděl strážný tamhle toho dítěte?“ řekl jsem a ukázal jsem na Markétku, na jejímž drobném obličejí ještě se leskly dvě zbylé slzy.

„Jistě to byl její andělíček; bojím se, že můj anděl strážný již dávno se vrátil do nebe mezi ty anděly, kteří nemají tady na zemi zaměstnání. Ale myslíte to, důstojný pane, doopravdy, že tenhle drobeček — a sám vypadá jako andílek — má jít k prvnímu sv. přijímání?“

„Věc se má tak,“ odpověděl jsem, „že ještě před minutou jsem myslel, že nepůjde; ale teď začínám myslet, že by přece mohla jít. Když jsem jí naznačil, že bych měl počkat až napřesrok, Markétka se najednou proměnila v Niobu a začala se rozplývat v slzách. Ale když jste teď projevila laskavý úmysl, že byste oblékla jedno děvčátko, začal jsem myslet, že andělové — a zvláště anděl strážný Markétčin — se té věci ujímají. Budete tedy, slečno, tak hodná a oble-

čete Markétu Morganovu, šestiletou, k prvnímu sv. přijímání a také se postaráte, aby dostala růženec a modlitební knížky.“

„Velmi ráda, důstojnosti. Kdož ví, nebude-li z ní můj anděl strážný?“

Ó, ano — kdož ví? Cítil jsem později, že byly tenkrát u nás andělé, kterých jsme nemohli vidět, ale kteří měli nemalý vliv na to, co jsme tenkrát mluvili a činili.

Na pokyn pozorné Alice, které neušlo ani slůvko z naší rozmluvy, přistoupila Markétka ke slečně Bryanové a podávala jí ruku:

„Děkuji vám, slečno.“

Slečna Bryanová místo aby přijala nabízenou ruku, popadla Markétku do náručí, a takto nevinnost a svěťáctví se objaly před mýma očima.

Když slečna Bryanová s tváří trochu zardělou a se zvlhlýma očima postavila Markétku opět na zem, obrátila se ke mně a hlasem, který pozbyl všeho zabarvení společenské strojenosti, pravila:

„Žde, důstojný pane,“ a podala mi obálku. „Užijte toho pro chudé a já si dovolím zase vás brzy navštívit. Modlete se za mně.“

„No tak, Markétko,“ řekl jsem, „teď můžeš jít k prvnímu sv. přijímání. Rozhodnutí o tom učinil vyšší soud než je můj.“

Před několika minutami vypadala Markétka jako andělíček. Nyní tančila ven z ředitelny — ale tančí andělé také? — a Sněhurka tančila s ní.

KVÍTEK NEJSVĚTĚJŠÍ SVÁTOSTI

yučování, kterým se děti připravovaly na první sv. přijímání, trvalo již celých pět neděl. Tu jednoho dne, když jsem vstoupil do třídy, jsem si všiml, že chybí Markétka Morganová. Bylo naprosto nemožno, nepohřešiti toho dítěte, jehož hlásek zazníval nejjasněji z první řady nejmenších dětí při společných modlitbách; bylo nemožno, nepohřešiti útlé dívenky, jejíž pozornost při vyučování mne často tak obracela k sobě, že ačkoliv jsem vyučoval celou třídu, přece jsem si občas uvědomil, že se vlastně bezděky obracím svými slovy k ní. Zkrátka, toho jitra uplýval čas nějak líně; poněvadž tu chybělo jedno dítě — ačkoli také jiné děti chyběly — zdálo se, že celá třída šesti set dětí ztratila svou pravou chuť.

Alice čekala na mne v ředitelně, když jsem sešel dolů.

„Velebný pane,“ oznamovala, „Markétce se udělalo včera večer nevolno a v noci měla velkou horečku. Celou noc nemluvila o ničem jiném než o sv. přijímání a o vás. Ona by vás tak ráda viděla! Když jsem šla do školy, uložila mi, abych vás poprosila, abyste ji přišel navštívit.“

„Je jí dnes lépe?“

„Maminka myslila, že jí bude do rána lépe; ale ráno byla tak slabá, že ji maminka nechtěla pustiti z postele. A když se jí ptala, chce-li snídani, řekla, že chce jen velebného pána Carneyho.“

„Řekni tedy Markétce, že k vám odpoledne přijdu, jakmile mi bude trošičku možno.“

Podle svého slibu vcházel jsem v pět hodin odpoledne do jejich bytu. Celá rodina, vyjímajíc Markétku, byla shromážděna v kuchyni okolo kamen. Starší děti se zaměstnávaly svými knihami a sešity, paní Morganová svou nikdy neumdlévající jehlou, a hlava rodiny chovala v náručí malého chlapečka. Všichni vyskočili, když jsem vstoupil a všichni najednou mne vítali různými projevy radosti.

„To bude mít Markétka radost!“ pravila Alice, přistupujíc ke mně. „Ona již se nemůže dočkat a každou chvíli se ptá, zdali již velebný pán Carney přichází.“

„Jak se jí daří?“

„Zdá se, že to není nic zvláštního,“ odpověděla paní Morga-

nová, „jen, že je tak slabá. Když dnes ráno ostatní děti odešly do školy, prosila mne, abych jí dovolila vstáti, ale já jsem jí řekla, že musí ještě zůstat v posteli. Potom mne prosila, zdali by nemohla vstáti odpoledne, aby mohla jít na přípravu k sv. přijímání. Řekla jsem jí, aby počkala, že jí potom řeknu, co a jak. Asi v půl desáté jsem šla dolů k hokynáři a muž šel se mnou. Byla jsem pryč jen několik minut; ale když jsem se vrátila, našla jsem Markétku ležeti na zemi s punčochou v ruce. Chtěla sama vstáti a obléci se, ale neměla dosti síly a upadla a pak nemohla vstáti. Ale při tom stále o sobě věděla.“

„A, velebný pane,“ doplňovala Alice matčina slova, „když jí maminka řekla, Markétko, proč jsi nezůstala v posteli?“, odpověděla, že prý nechce přijít o přípravu na sv. přijímání. A když jí maminka řekla, že musí zůstat doma, otočila se tvář ke stěně a neřekla nic. Ale maminka viděla, že pláče.“

„Zavolala jste k ní lékaře, paní Morganová?“

„Ještě ne, důstojný pane; myslíte, že bych ho měla zavolat? Moje všechny děti byly vždycky takové zdravé, že mne nikdy ani nenapadlo, abych k nim volala lékaře.“

„Nemáte-li nic proti tomu,“ řekl jsem, „poprosím dr. Kellyho, aby se sem podíval dnes večer nebo zítra ráno.“

„Děkuji, důstojnosti; byla bych již sama poslala pro lékaře, ale —“

„Rozumím, paní Morganová; nebude to nic státi. Dr. Kelly to napíše na můj účet. Ale teď se musím podívat na naši Markétku.“

Paní Morganová mne zavedla do vedlejší místnosti. Bylo zřejmo, že mne Markétka již očekává. Napolo seděla a napolo ležela, podepřená dvěma polštáři.“

„Ó velebný pane,“ řekla a chytila mne za ruku. „To jsem ráda, že jste k nám přišel.“

„Tak, jak se máš, Markétko? Co děláš?“

„Teď je mi dobře, jen tuhle mne to bolí,“ pravila a položila si ruku na svůj noční oblek trochu pod krkem. „Ale není to mnoho. Velebný pane, nevyloučíte mne z přípravy na sv. přijímání?“

„Proč bych tě vylučoval?“

„Že jsem dnes nebyla ve škole.“

„Markétko zlatá, chceš-li, můžeš vynechat třeba celý týden a já ti slibuji, že tě nevyloučím. To víš, že ano, že od dneška za týden půjdou všechny děti z první a druhé a třetí třídy k prvnímu sv. přijímání?“

„Ano, a budu smíti jíti s nimi, i když budu nemocná?“

„Ovšem, že ano. Dokud budeš scházeti, vyloží ti Alice všechno, co budu dětem ve škole povídati, a Alice umí katechismus ze všech šesti set dětí v naší třídě nejlépe. Chtěla bys ještě něco, Markétko?“

„Ano, já se chci zpovídati.“

Matka vyšla do kuchyně, a to bledé, krásné dítě mi povědělo s dokonalou prostotou a nevinností a upřímností, co mělo na srdci. Na konec jsem jí dal obzvláštní požehnání a projevil jsem naději, že zítra bude s ostatními dětmi poslouchati můj výklad ve škole.

Ale ta naděje se nesplnila. Druhý den ráno přišel dr. Kelly do ředitelny, právě když jsem se chystal jíti nahoru do třídy.

„Důstojnosti,“ pravil, „bojím se, že ta malá Markétka Morganová je opravdu velmi nemocna.“

„Myslíte to doopravdy?“

„Jistě. To dítě má slabé srdce — velmi slabé. Neobrátili se to k lepšímu ve třech nebo čtyřech dnech, neručím za ni. Myslím, že jste asi překvapen, že sem přicházím osobně, ačkoli jsem mohl zatelefonovati?“

„Uhodl jste moje myšlenky, pane doktore.“

„Abyste tedy věděl, proč přicházím — ta malá Markétka rozhodně chtěla, abych vás šel dnes ráno osobně navštívit, a to do jedenácti hodin dopoledne. Jí záleží pramalounko na tom, co si myslím o její nemoci, ale všechno jí záleží na tom, co si myslíte vy. A to proto, že rozhodně chce jíti příští pondělí s ostatními malými dětmi k sv. přijímání. Ale to by byl učiněný zázrak.“

„No, dobrá, tedy ten zázrak uděláme,“ řekl jsem.

„Jak je libo, důstojnosti,“ odpověděl lékař se svým suchým, moudrým úsměvem. „Ale jedno jest jisto: že ji nedostanete ven z její běloučké postýlky — člověk by nevěřil, že v takové chudé domácnosti může býti taková běloučká postýlka — dokud já neřeknu.“

„A to ji budete celý ten čas ošetřovati?“

„Ano,“ řekl dr. Kelly.

„Co si budete počítati za jednu návštěvu?“

„Pět set dolarů, s obvyklou srážkou pro duchovenstvo.“

Uložil jsem Davidovi, nástupci mého kancelářského hochy Jana, který odešel, protože jsem mu opatřil velmi hezké místo, aby došel ke slečně Bryanové a k slečnám Daltonovým a oznámil jim, že Markétka Morganová je velmi nemocna.

Týden uplýval, ale Markétčin stav se nelepšil. Byla nyní pokojnější, nemluvila mnoho a ležela ve své bělostné postýlce, kterou jí darovala slečna Terezie Daltonová a která byla postavena tak, že Markétčiny oči mohly viděti, kdykoli se jí líbilo, její zamilovaný obrázek. Nezdálo se, že by jí mnoho záleželo na tom, aby se uzdravila, leda proto, aby mohla jíti příští pondělí s ostatními dětmi k sv. přijímání.

V sobotu přišel ke mně dr. Kelly.

„Důstojný pane, je mi líto, že vám to musím říci — ale vaše roztomilá a trpělivá malá žačka nebude již dlouho živa. Není léku pro takové srdce, jako jest její.“

Telefonoval jsem hned slečně Bryanové a sestřám Daltonovým.

V neděli odpoledne šel jsem opět navštívit svou malou nemocnou. Nikdy nebylo hezčí květiny, než byl její drobný obličej. Nemoc učinila jej půvabnějším a rozestřela po něm jakousi záři, která přicházela z jiného světa. Dětinná víra a nevinność činily tu tvářinku, zasvěcenou smrti, nadpřirozeně krásnou. Pokoj, v němž ležela a který byl, jako vždycky vzorně čistý, voněl liliemi a fialkami. Slečny Bryanová a obě Daltonové tam také byly a věděl jsem, že ony opatřily ty květiny, které činily pokoj slavnostnějším.

„Velebný pane,“ řekla Alice, a viděl jsem, že mluví jménem celé rodiny a tří návštěvnic, „Markétka je dnes tolik slabá. Pan doktor povídal, že v pondělí rozhodně nemůže vstáti.“

„A já jsem zase panu doktorovi řekl, když povídal, že by to byl zázrak, aby se sebrala tak, že by mohla jíti s druhými dětmi k sv. přijímání, já jsem mu tedy řekl, že když to bude musiti býti, ten zázrak se stane.“

„Jak by to bylo možné?“ zvolala Alice. „Chcete udělati zázrak, velebný pane?“

„Já ne. Ale pohleď: může býti na světě větší zázrak nežli ten, že náš Spasitel přichází do příbytků nemocných dětí, když ony nemohou jíti k němu do kostela? Markétko, miláčku, co bys tomu říkala, kdyby Pán Ježíš zítra ráno k tobě přišel?“

Markétka si sedla v postýlce.

„Ach, já bych měla takovou radost!“ A její ruce se vznesly v nadšení do vzduchu jako dvě bílé holubičky, které od země vylétly do výše, a její křehké tílko kleslo nazpátky do polštářů.

„Jestliže chceš, já tě hned vyzkouším, umíš-li, co se musí

vědět před sv. přijímáním. Všecky ostatní malé děti jsem již vyzkoušel, a všechny to uměly. A já myslím, že v první třídě nikdo to neumí lépe než ty. Nemusíš se tedy báti.“

„Já se nebojím,“ řekla Markétka, a pokusila se opět posadit, ale nezdařilo se jí to.

„Zůstaň jen ležet, Markétko. Řekni tedy, když půjdeš nyní k sv. přijímání, co to dostaneš?“

„Tělo a krev Pána našeho Ježíše Krista pod způsobou chleba“.

„A když to dostaneš, jak vypadá to, co dostaneš?“

„Jako chléb.“

„Tedy je to chléb.“

„Ne, není to chléb,“ a Markétka důrazně zavrtěla hlavou.

„Jak víš, že to není chléb?“

„Protože Pán Ježíš řekl, že to je jeho tělo, a musíme mu to věřit.“

„A věříš tomu pevně?“

Markétka přikývla ještě důrazněji.

„Smíš něco před sv. přijímáním jísti nebo pít?“

„Ne, od půlnoci se nesmí nic jísti ani pít, leda, když je člověk velmi nemocen.“

„A co ty — jsi ty velmi nemocna?“

„Já nevím. Já chci být ctihodnou sestrou nebo chci umřít.“

„Dobrá, Markétko, zítra v devět hodin ti přinesu Pána Ježíše a nemusíš se postít.“

„Já se chci postít,“ řekla Markétka určitě.

„Uděláš, jak ti maminka řekne. A Markétko, když je někdo velmi nemocen, co mu kněz dělá?“

„Pomaže ho svatým olejem — dá mu poslední pomazání.“

„Dobře, já tě taky pomaži svatým olejem, aby ses spíš uzdravila, bude-li to vůle boží.“

„Děkuji, velebný pane. A mám si vzít bílé šaty k sv. přijímání?“

„To se rozumí, miláčku,“ vložila se do toho slečna Bryanová, „že si je vezmeš. A důstojnosti, neráčíte-li nic namítati, slečny Daltonovy a já bychom byly zítra ráno rády přítomny.“

Viděl jsem, že všechny ty tři mladé dámy měly slzy na krajíčku.

Když jsem následujícího dne ráno vstoupil do této místnosti, posvěcené nevinnou pacientkou, všiml jsem si jedi-

ným pohledem láskyplné péče milujících rukou na všech stranách. Všude voněly a pestřily se květiny. Stůl byl přikryt ubrusem bílým jako sníh a všechno na něm, od kříže s podobou Ukřižovaného až do stříbrné lžice, bylo bez poskvrny. Chudoba spojená s čistotností má svou vlastní krásu.

Na postýlce ležela Markétka v sněhové bělosti svého úboru, který jí slečna Bryanová darovala k tomuto prvnímu sv. přijímání. Kdyby se nějaký anděl byl měl obléci po lidsku, nebyl by musil chodit dále než do tohoto chudobného příbytku. Láska, zbožnost a víra dávaly líbezné tvářince Markétčině půvab, který převyšuje všechny dary a schopnosti tohoto světa. Když slečna Bryanová zašeptala „to je anděl“, zdálo se mi, že má doslova pravdu.

Alice podpírala Markétku s jedné strany a slečna Bryanová s druhé, když jsem jí podával Toho, který stále volá „Nechte maličkých přijít ke mně a nebraňte jim, neboť takových jest království nebeské“. Potom ji pomalu spustily a uložily zpět na polštář, na němž zůstala se zavřenýma očima úplně ticha. Nebýti toho, že se její rty slabě pohybovaly, byl by člověk myslil, že vidí mrtvou.

Vykradli jsme se po špičkách z pokoje. Posvátná úcta naplnila nás všechny a několik minut jsme mluvili ve vedlejší místnosti jen šeptem. A mluvili jsme tak tiše, že jsem sebou trhl, když jsem uslyšel z Markétčina pokoje slabý hlásek, volající „Velebný pane!“

„Tak co, Markétko?“ řekl jsem, odpovídaje na její zavolání.

„Velebný pane, budu smět chodit často k sv. přijímání?“

„Ale ovšem, miláčku. Když budeš chtít, můžeš Pána Ježíše přijímat každý den.“

V tu chvíli mihla se po její tváři jako přeletem divná krása, taková krása, jaké nelze nalézt na zemi.

„Teď se budu, velebný pane, modlit za vás,“ řekla Markétka.

Když jsme sestupovali po příkrých schodech s třetího patra, řekl jsem slečně Bryanové: „Víte-li pak, že jsem udělal Markétce Morganové již čtyři svátosti?“

Čtyři? Jak to?“

„Zcela dobře; slyšel jsem její zpověď, dal jsem jí poslední pomazání a přinesl jsem jí sv. přijímání. Ale já ji také křtil, a to by vás asi nebylo napadlo.“

„To jistě ne, protože pokud jsem zaslechla, Markétka je v našem městě teprve tři nebo čtyři léta.“

„Tak jest. Ale od té doby, kdy se Markétka narodila, měl pan Morgan jakési mrzutosti s jejich tehdejším farářem, který ho káral pro jeho pití. Tím se stalo, že pan Morgan nechtěl dát Markétku pokřtiti, a tak se jí nedostalo křtu, až se přistěhovali sem do Cincinnati. Slečna Markétka Daltonová to nějak vypátrala a přivedla Markétku i s Františkem ke mně. Já pak jsem ji pokřtil spolu s Františkem před dvěma lety, když jí byla čtyři léta.“

„Markétko,“ obrátila se slečna Bryanová k slečně Markétě Daltonové, „zatím co já jsem mařila čas, ty jsi činila dobře. Já jsem slyšela, že jsi, tady se svou sestrou, přivedla již mnoho chudých lidí nazpátek na dobrou cestu. Přála bych si, abych byla také dělala něco lepšího než dosud. Ale, důstojný pane, teď jsem zase obdržela anděla strážného!“

„Vskutku?“

„Ano, ale jiného. Nyní je Markétka Morganová mým andělem strážcem. To dobré dítě se za mne modlí, a mně se skutečně zdá, že již na sobě cítím účinek jejích modliteb. Markétko,“ řekla zase slečně Daltonové, „až budeš při svých dobrých skutcích potřebovat nějaké společnice, obrať se na mne.“

Od toho dne jsem přinášel nejsvětější svátost každého jitra do příbytku Morganovy rodiny; a každého jitra vycházela v druhém patře na chodbu ta červenolící žena, kterou Jan vyličil tak názorně, a tázala se, jak se daří tomu „andílkovi“ tam nahoře. Také na ni přítomnost umírajícího dítěte působila jakýmsi zjemňujícím účinkem.

Osmého dne jsem nepozoroval, že by byla Markétka znatelně slabší. Nežli jsem jí podal svaté přijímání, vyzpovídal jsem ji a pak jsem se jí tázal:

„Jak se máš, Markétko?“

„Zde mne to bolí,“ odvětila a položila si ruku na srdce. „Dnes mne to tu bolelo celou noc.“

„Přeješ si, aby to přestalo?“

„Já si přeju dostávat svaté přijímání.“

„A podívej se, Markétko — kdyby si tě chtěl Pán Ježíš vzít k sobě, byla bys ochotna jít?“

„Ano, velebný pane, jistě.“

„Tedy to řekni Pánu Ježíši; řekni mu, že jsi ochotna obětovat svůj život, chce-li jej od tebe.“

Nastala malá pomlčka. Markétčiny rty se slabě pohybovaly; potom řekla hlasem zřejmě slabším:

„Řekla jsem mu to.“ Při těchto slovech se Markétka na mne podívala a usmála se.

Když jsem jí podal svaté přijímání, zatím co celá rodina klečela kolem, pomáhal jsem jí při jejím díkůčinění za převzácnou návštěvu.

„Alice,“ řekl jsem své průvodkyni při sestupování dolů po schodech, „mně se zdá, že Markétka již je blízko u nebeské brány. Ona sama to jistě cítí, protože právě nyní, když jsem odcházel mi řekla ‚Spánembohem, velebný pane; já jsem mu to řekla.‘ Dávejte na ni pozor, a kdybyste pozorovali nějakou změnu, řekni mamince, ať hned pošle pro mne.“

„Račte se spolehnouti, velebný pane. Ach, Bože, jak ráda bych byla na Markétčině místě!“

Ubíral jsem se pomalu Sycamorskou třídou, stejně pomalu od Třetí ulice nahoru ke Čtvrté a tam jsem chvíli odpočíval. Zdálo se mi, že jdu jistým způsobem s Bohem a že mne doprovázejí andělové nejsvětější svátosti, andělové malých dětí. Pomalu, skoro proti své vůli, jsem se jal pokračovati ve své chůzi.

Náhle mé ucho v tom ruchu a šumu velikého města postihlo lehké kroky, které se zezadu rychle blížily ke mně. Otočil jsem se a nebyl jsem pranic překvapen, když jsem spatřil Alici. Dovtípil jsem se, že běžela za mnou celý ten kus cesty od jejich domu až sem, běžela tím lehkým, půvabným krokem, kterého jsem si při ní všiml již tolikrát dříve.

„Velebný pane,“ pravila, „Markétce se najednou přitížilo. Maminka povídá, že umírá. A třikrát vás volala.“

Slyšel jsem opravdu to volání? Proč byly mé kroky pomalejší a pomalejší? Proč jsem si odpočíval a čekal? Proč jsem zaslechl ty kroky za sebou a slyšel je v pouličním hřmotu a hluku velikého města?

Pospíchali jsme nazpátek. Markétka lapala po vzduchu a těžce dýchala. Vzal jsem ji za ruku.

„Markétko!“ zavolał jsem třikrát a ještě několikrát, s přestávkou po každém zavolání. Ale její něžné rty již nemohly odpovědět.

„Pomodlíme se modlitby za odcházející duši,“ řekl jsem shromážděné rodině, a hned jsem začal říkati litanie za umírající. Při každé prosbě bylo dýchání pokojnější, méně namáhavé. Na konci litanií jsem učinil pomlčku a nahnul jsem se nad dítě, které již bylo v bezvědomí, ale stále

ještě dýchalo. Pokračoval jsem a říkal modlitbu, která přichází po litaniích.

„Modleme se. Nuže, vyjdi, duše křesťanská, z tohoto světa ve jménu Boha, Otce všemohoucího, který tě stvořil; ve jménu Ježíše Krista, Syna Boha živého, který pro tebe trpěl a umřel; ve jménu Ducha Svatého, který tě posvětil; ve jménu andělů a archandělů, trůnů a panstev, cherubínů a serafínů —“

Umlkl jsem a nachýlil jsem se nad umírající. Tichounké dýchání ještě neustalo.

„Ve jménu patriarchů a proroků, svatých apoštolů a vyznavačů, svatých mnichů a poustevníků, svatých panen a všech svatých božích; ještě dnes nechať vejdeš do domu pokoje věčného —“

Slabounký vzdech, jako když někdo se ukládá k milému odpočinku, mne opět zastavil. Markétka Morganová vydechla naposled. Skončil jsem tedy:

„Ještě dnes ať přebýváš ve svatém Sionu, skrze Krista Pána našeho. Amen.“

V tu chvíli byl jsem v té chudobné místnosti, kde Markétčin otec a její matka a bratr a sestry tiše plakali, naplněn pocitem jakýchsi neviditelných přítomností. Nebe, které se vznášelo nad Markétčinou hlavou v jejím dětství, ji nyní přijalo v sebe, a my všichni jsme toho byli v tu chvíli účastni.

A tak tato dívka, kterou jsem před dvěma lety pokřtil, kterou jsem jménem Církve zapřisahal, mluvě: „Přijmi toto roucho nevinnosti a dones je bez poskvrny až před soudnou stolicí Pána našeho Ježíše Krista, abys vešla jednou do života věčného,“ kterou jsem dále zapřisahal, mluvě: „Vezmi toto hořící světlo, zachovej bez úhony smlouvu křestní a konej přikázání boží, abys, až přijde Pán na hostinu svatební, se všemi svatými jemu v ústrety vyšla, život věčný měla a s ním se radovala na věky věkův!“; tato dívka tedy, která podle napomenutí církve Kristovy zachovala své bílé roucho bez poskvrny a zůstala věrna smlouvě křestní, nyní na slova téže církve boží odešla z tohoto hříšného světa do pokoje pravého a do svého příbytku v svatém Sionu.

Myslím si, že jest v nebi zvláštní vyvolený zástup, podobný svatým nevinákům, prvním kvítkům, jež vypučely při Kristově příchodu, a přece zase rozdílný. Markétka Morganová byla jednou z prvních, kteří přišli k tomu

zástupu, ale jejich počet se rozrostl do tisíců. Tento krásný zástup, který následuje Beránka, kamkoli jde, se skládá z těch milých malých dětí, které otcovskou péčí velikého a slavného papeže Pia X. byly záhy povolány k svatému přijímání a právě tím se záhy proměnily v jiné křesťany a pak záhy byly vzaty do nebe — svatá neviňátka nej-světější svátosti oltářní.

SEZNAMUJE NÁS S DAVIDEM REILLY A UKA-
ZUJE NÁM, ŽE VEDL DVOJÍ ŽIVOT

Můj nový kancelářský hoch, kterému bylo právě čtrnáct let, vedl dvojí život. Trvalo mi to dosti dlouho, než jsem to poznal; ale bylo tomu tak. Jako všichni kancelářští hoši naší školy před ním, tak také on byl syn vdovin. Měl obličej spíše snědý a trochu pihovitý — pravý keltský obličej — velké oči a jakýsi slavnostní výraz ve tváři, což mi leckdy bývalo podnětem k myšlence, že se z něho svým časem vyklube nějaký výjimečný podnikatel. Celé první dva týdny, které ztrávil v mé kanceláři, jsem neviděl, aby se usmál. Pod svými tmavými, kadeřavými vlasy, které tvořily přirozenou a nápadnou chocholku, měl jistý výraz obličeje, který lze jen velmi uboze vyjádřit slovem „bezmyšlenkovitost“.

Svou dvouletou službu v mé kanceláři počal o prázdninách v měsíci srpnu. Vybral jsem si jej proto, že jeho matce, vdově, jak jsem výše řekl, bylo potřebí nějaké pomoci od něho, dále také proto, že jsem viděl, že to je hoch naprosto poctivý, a konečně proto, že jsem zamýšlel dáti mu příležitost, aby vedle zaměstnání v mé kanceláři mohl pokračovati ve svém učení.

Zkoušel jsem objeviti, má-li vůbec nějaký smysl pro humor. Proto jsem na něj občas dorážel otázkami, které hned uvedu. A leckteré jeho odpovědi jsem si poznamenal ve svém deníku.

„Davide, jak by se ti líbilo býti námořním lupičem?“

David pozdvihl oči od knihy, z níž se právě učil dějepisu, a odpověděl:

„Důstojnosti, myslím, že bych k tomu neměl chuti.“

„Proč?“

„Protože to je nečestné zaměstnání.“

„Davide, čím bys byl raději — vrahem nebo bankovním lupičem?“

„Důstojnosti, já myslím, že bych raději byl bankovním lupičem.“

„Proč?“

„Proto, důstojnosti, že by se mi nelíbilo zabíjet lidi.“

„Raději by ses dobýval do pokladen?“

„Ani to by se mi nelíbilo, důstojnosti. Já myslím, že by se mi nelíbilo býti bankovním lupičem.“

Ponenáhlu jsem tomu zvykl, že když jsem byl unaven nebo rozmrzen, vycházel jsem z ředitelny do předního pokoje, kde seděl David, a dával jsem Davidovi nejhoupější otázky, jaké jsem si dovedl vymyslet, na něž on zase dával nejvážnější odpovědi, které si lze představit. Právě tímto, že odpovídal na urážlivé otázky, si David nejzaslouženěji vydělával svůj měsíční plat.

David byl totiž stejně loudavý jako slavnostní. Jestliže jsem si ho poslal na poštu pro noviny, trvalo mu to asi pětadvacet minut, ačkoli poštovní budova byla od nás vzdálena několik kroků.

„Davide,“ řekl jsem mu jednoho dne, „nemáš náhodou kufřík?“

„Nemám, důstojnosti.“

„Nikdy jsi neměl kufřík?“

„Myslím, že ne, důstojnosti. Ale znám jednoho hochy, ten jej má. Chtěl byste se jej vypůjčiti?“

„To ne, Davide; ale chci si tě poslati do Jateční ulice. Od nás je tam půl hodiny cesty, a já jsem si myslil, kdybys měl kufřík, že by sis mohl vzít na cestu nějaké jídlo a trochu prádla.“

„Důstojnosti,“ řekl David, „já bych si mohl vypůjčiti kufřík od Pata Noonana.“

„No, dobře. Uvidíme, až napíšeš to psaní, s kterým tě chci poslati.“

Právě jsem dopsal a opatřil svým podpisem psaní, o které šlo, když David skromně vstoupil do mé kanceláře.

„Důstojnosti, jak daleko jste řekl, že to jest?“

„Asi půl hodiny.“

„Důstojnosti, já myslím, že bych tam mohl jít a zase se vrátit a že s sebou nemusím brát žádné jídlo ani prádlo.“

„Padneš-li, Davide, někde cestou na chodníku, zavolej mne telefonem, já ti pošlu ochrannou stanici.“

„Ano, důstojnosti, tak to udělám. Děkuji.“

Konečně však David přece ukázal, že má lidské srdce. Jednoho dne jsem se ho zeptal, nechtěl-li by jít na zábavní večírek našich ministrantů.

„S radostí, důstojnosti,“ odvětil David a *usmál se*. Tři týdny jsem mu dával směšné otázky a vypravoval všelijaké šprýmovné historky, a stále jen jsem před sebou viděl tvář,

která zcela dobře mohla býti tváří nějaké náhrobní sochy. Prosté pozvání na malou večerní zábavu způsobilo věc, kterou jsem již pokládal za nemožnou. Během toho dne jsem přistihl Davida třikrát, že si zamnul ruce a usmál se při tom. Ale jakmile si všiml, že se na něj dívám, hleděl se přemoci, a jeho tvář nabývala proti vší zdánlivé možnosti výrazu ještě hrobovějšího než kdykoli jindy.

Jerry se velmi zajímal o Davida. Na příklad, když jednoho dne David vcházel na školní dvůr a ubíral se do ředitelny, drže v ruce šekovou poukázku na 10 dolarů, přistoupil k němu Jerry.

„Co jsi to dostal, Davide?“

„Nějaký člověk mi to dal, abych to odevzdal P. Carneyovi.“

„Co je to?“

„Nevím, Jerry.“

„Jsi ty ťululum! Copak nevidíš, že to je šek?“

„Opravdu?“

„Myslíš jsi snad, že to je hromosvod?? Copak neumíš číst, trulante? Vždyť je to šek na deset dolarů z Brighton-ské banky.“

„Opravdu?“

„Neumíš říkati nic jiného než ‚opravdu‘? Jsi ty kmotr! A co bude P. Carney dělati s šekem? On potřebuje peněz. Byl jsi v bance a dal jsi si vyplatiti ty peníze? Šek zní na deset dolarů.“

„P. Carney mně nic neříkal, abych tam došel.“

„No, bodejť! Bude ti všechno říkati zvláště! Jsou ve vaší rodině ještě jiní takoví hlupci jako ty? S tebou, Davide, je to trápení, že nedovedeš nic udělati sám od sebe, když se ti zrovna neřekne, abys to udělal. To byl Jan jinačí chlapík! Tomu se nemusilo podávat všechno po lopatě, protože dovedl mysliti sám od sebe. Proto si ho také velebný Carney tak vážil a postaral se mu o pěkné místo při železničním ředitelství. Ale budeš-li ty pokračovati stále tak, jako jsi si počínal až posud, to tě P. Carney pošle někam do pohřebního ústavu.“

„Je daleko do Brightonské banky?“

„Je to na Západním předměstí, asi půlhodiny odsud. Budeš překvapen, až se vrátíš s penězi a uvidíš obličej P. Carneye.“

Když o dvě hodiny později náš milý David všechn u-ondán a zničený vstupoval do ředitelny *bez peněz*,*) byl

*) V bance totiž mu peníze nevyplatili, protože se dříve měl podepsati na šek P. Carney.

překvapen netoliko výrazem mého obličeje, nýbrž také několika poznámkami, které jsem učinil vzhledem k jeho obchodním zkušenostem. Co se týče Jerryho, tento výborný školník se mi následující tři nebo čtyři dni pečlivě vyhýbal. Teprve později jsem se od něho dověděl ty podrobnosti, které jsem právě vypravoval.

David byl u mné zaměstnán již třetí týden, když jsem si všiml jakési změny v jeho chování, nepatrné sice, ale přece nápadné. Když jsem ráno vcházel do ředitelny, David vyskočil, poklonil se a řekl: „Dobré jitro, důstojnosti.“ A když jsem odpoledne odcházel, opět vstal a řekl: „Má poklona, důstojnosti.“ Až do té chvíle David totiž nikdy nepromluvil sám od sebe, nýbrž jen když byl osloven. Tyto jeho pozdravy potom pokračovaly beze změny šest nebo sedm dní. Potom mi David způsobil zase jiné překvapení.

Když jsem onoho určitého jitra vstoupil do ředitelny, David vstal, poklonil se a pronesl svůj obvyklý pozdrav. Potom nabral dechu, polkl sliny, vydechl silně a řekl: „Doufám, důstojný pane, že — že jste se — že jste se na dnešek příjemně — příjemně — vyspal.“

Mé podezření bylo potvrzeno.

„Děkuji, Davide, spal jsem dobře. A nyní budeš, milý chlapče, tak hodný a povíš mi, kdo to do tebe vtloukl, aby ses klaněl a říkal ‚Dobré jitro!‘?“

„Alice Morganová, důstojnosti.“

„Skutečně?“

„Ano; ona chodí s mou sestrou Marií do téže třídy, a někdy k nám chodívá a dává mi všelijaké pokyny.“

„Řekla ti také, abys projevil naději, že jsem se dobře vyspal?“

„Ano, důstojnosti; učila mne to celý týden; a já již to chtěl říci několikrát, ale nemohl jsem to ze sebe dostat. Myslím, důstojnosti, že jsem to neřekl docela dobře, ale zítra to řeknu lépe.“

„Dobře, Davide, ale poslyš, co ti řeknu: nemusíš se mne ptáti, jak jsem se vyspal, protože já obyčejně spím celkem dobře. Ale spatříš-li mne někdy přicházeti s očima zalitýma krví a se svráštěným obočím a se zařatými pěstmi, jakobych se chtěl na tebe vrhnout, nebudeš se naprosto musiti ptáti; neboť to jest jisté znamení, že jsem se dobře nevyspal.“

Nastala pomlčka. David byl úplně zmaten.

„Nuže, Davide, proč nemluvíš?“

„Důstojnosti, přicházíte někdy se zařatými pěstmi?“

„Čekej a uvidíš. Máš ještě něco?“

„Důstojnosti, nedělá si Alice ze mne dobrý den?“

„To ovšem, Davide, nemohu věděti.“

„Jestliže ano, já se s ní vypořádám,“ řekl David.

Téhož dne, pamatuji-li se dobře, se přihodilo, že cti-hodný pán Ondřej Monahan, radní osmého okresu, mne telefonicky zavolal.

„Důstojnosti, někdo z vaší školy padělal můj podpis na jednom psaní.“

„Jakže? Jste si tím jist?“

„Myslím, že ano. V záhlaví dopisu je vytištěno *Škola sv. Františka Xaverského* a obálka je také obálka vaší školy. Mohl byste zjistiti, kdo to provedl? Mně to přivedlo do velké nepříjemnosti. Ostatně vám to psaní hned pošlu.“

„Děkuji, pane Monahane. Přičiním se, abych to brzy vyšetřil.“

Za deset minut potom se objevil pan Daniel Corbett, úřední zástupce pana Monahana, v ředitelně, a přinášel tu tajemnou listinu.

„Přečtete si to, důstojný pane.“

Na první pohled jsem viděl, že papír i obálka jsou naše úřední věci — o tom nebylo pochybnosti. Psaní samo znělo takto:

Panu Patovi Noonanovi!

Milý pane, zaslechl jsem, že loni v letě jste měl v Páté ulici výbornou míčovou družinu a že teď na jaře opět chcete začít s touže družinou. Bylo by mi potěšením, kdybych směl Vás a ostatní členy Vaší družiny, kteří všichni jsou z mé čtvrti, opatřit míčovou uniformou. Zajíďte si se svými hráči některý večer do mého domu. V ten čas bývám doma. Váš oddaný *Ondřej Monahan*.

Celé psaní i s podpisem bylo psáno strojem.

„Co tomu říkáte?“ vyhrkl pan Corbett. „Včera večer uvedl sluha do salonu pana Monahana, kde jsme právě hráli taroky, delegaci třinácti hochů. Všichni se zubili náramně přívětivě.“

„Přejete si, hoši?“ tázal se pan Monahan.

„Vašnosti,“ řekl nějaký malý Ir, „já jsem Pat Noonan.“

„Ach — těší mne, že vás poznávám, Pate. Co máte na srdci?“

Pat začal přicházeti do rozpaků.

„Přicházím, vašnosti, k vůli tomu psaní.“

„K vůli jakému psaní?“

„Však vy víte — psal jste mi o té naší družině.“

„Máte to psaní s sebou? Á — vidím, že máte. Dejte to sem.“

„Pak si pan Monahan to psaní přečetl a řekl:

„Hoši, někdo si z vás udělal dobrý den.“

„Teď se družina přestala usmívatí a hoši začali pohlížeti nevlídnými zraky na svého mluvčího.“

„Tak vy jste to nepsal?“ tázal se Pat.

„Zcela jistě ne.“

„Oh“ — vyhrkl ze sebe Pat. „Má úcta, vašnosti.“

„Bylo k smíchu, viděti, jak hbitě Pat proklouzl tou tlupou a hleděl se dostatí ke dveřím. A rozumí se, že bez řečí a bez poklon celá družina pospíchala za svým náčelníkem. Ten již byl nějakých dvacet nebo třicet kroků napřed, a proto myslím, že se dostal zdráv domů.“

„Je zřejmo,“ řekl jsem, „že nějaký darebný hoch si nějakým způsobem opatřil náš papír a naše obálky. Můj kancelářský hoch to jistě nebyl, protože ten není žertu schopný. Nicméně se ho na to zeptám, možná, že přece něco ví. Co se dozvím, to vám potom oznámím.“

David byl právě venku s nějakou posílkou. Když se vrátil, zavolał jsem si ho a řekl jsem mu:

„Davide, dovolil jsi některému hochovi, aby si na našem psacím stroji napsal nějaké psaní?“

„Ne, důstojný pane.“

„Daroval jsi některému hochovi aršík našeho psacího papíru a nějakou naši úřední obálku?“

„Ne, důstojný pane.“

„Davide, já nevím, co si mám mysliti. Někdo se sem dostal, a napsal si na našem psacím stroji nějaké psaní.“

„Možná, že to byl Jerry.“

„Ne, Jerry to neudělal. Podívej se na tohle psaní,“ a rozevřel jsem mu nešťastné psaní před očima. Hoch všechen zbledl a pak zase se zarděl jako pivoňka.

„Davide,“ řekl jsem přísně, „co o tom víš?“

„Důstojný pane, já — já — jsem psal to psaní.“

„No, tohle je novina!“ zvolal jsem, a padl jsem na nejblíže židli.

„Byl to jen žert, důstojný pane.“

„Ty také někdy žertuješ, Davide?“

„Málokdy, důstojnosti.“

„Davide, chlapče, ty vedeš dvojí život.“

„Co to je, důstojnosti?“

Neodpověděl jsem na tuto otázku, nýbrž učinil jsem Davidovi krátký výklad o poctivosti naší ředitelny a o nebezpečí, do kterého se vydává člověk, jenž podpisuje jména jiných lidí. Na všechno to David řekl jenom toto:

„Důstojnosti, já již to vícekrát neudělám.“

Měl jsem v obyčeji propouštět Davida z ředitelny ve čtyři hodiny odpoledne, a David obyčejně užíval tohoto dovolení se snačnou hbitostí, hledě, aby již byl co nejdříve za dveřmi. Ale tohoto odpoledne, když jsem Davidovi ve čtyři hodiny řekl: „Teď můžeš jít,“ hoch odpověděl:

„Dovolíte-li, důstojný pane, já tu ještě zůstanu a budu si čísti.“

Co to? Chtěl se David připravovati na nějaké zkoušky?

„Davide, jak by se ti líbilo býti básníkem?“

„Já myslím, důstojný pane, že by se mi to tak moc ne-
líbilo.“

„Proč ne?“

„Protože já chci býti hasičem. Přejete si, důstojný pane, abych byl básníkem?“

Druhý den odpoledne a třetí den odpoledne mé vyzvání, že David může jít domů, mělo též výsledek, co se týče Davidovy žádosti, aby ještě směl zůstat v ředitelně.

Když se to stalo po třetí, řekl jsem: „Pojď sem, hochu, a řekni mi upřímně: proč se ti najednou tak líbí vězeti tady v ředitelně?“

„Důstojnosti, oni na mne čekají.“

„Kdo na tebe čeká?“

„Pat Noonan a ostatní z jeho družiny.“

„A co s nimi máš?“

„Já myslím, důstojnosti, že mají zlost, že jsem psal to psaní.“

„To si myslíš?“

„Ano, důstojnosti.“

„A proč na tebe čekají?“

„Já nevím.“

„Snad bys to mohl vyzkoumat.“

„Já nevím, zdali by to bylo dobře.“

Když odpoledne David odcházel, díval jsem se z okna, kudy půjde. Místo aby šel dolů k Páté ulici a zahrnul potom nalevo k svému domovu — nebylo to dále než pět nebo

šest minut — viděl jsem, že David jde na opačnou stranu do Krátké ulice, potom se dal přes Ovocný trh, jak jsem později zjistil, a konečně velikou oklikou se dostal k domu, kde bydlela jeho matka.

Tento stav obležení trval skoro týden a skončil se potom způsobem naprosto neočekávaným.

Já již jsem odešel dávno z ředitelny, a David seděl v přední místnosti úplně sám, přemýšleje, jakou novou cestou by se dnes dostal domů — zdálo se, že každý den chodil teď jinou cestou — když vešel do pokoje nějaký člověk a tázal se, zdali by mohl mluvíti se školníkem. David mu řekl, aby si sedl a chvíli počkal, že se zatím podívá po Jerry.

David tedy nechal toho muže samotného a šel dolů po schodech vedoucích do školní strojovny. Tu ho náhle napadlo, aby se vrátil a podíval se, co ten člověk dělá.

„Protože víte, důstojný pane,“ vysvětlil mi David později, „on vypadal nějak podezřele.“

Pospíchal tedy David nazpátek. V přední místnosti ředitelny nebyl nikdo. Buď tedy ten člověk odešel, nebo vklouzl do mé úřadovny. David se kradl po špičkách ke dveřím ředitelny a nahlédl tam klíčovou dírkou. Můj psací stůl byl právě proti dveřím, a David spatřil onoho muže, jak se právě pokouší otevřít stůl nějakým nástrojem. David se vzpřímil a rychle se rozhodl. Nejprve se rozhlédl kolem sebe. Jeho oči padly na dlouhou tyč k otevírání oken. Tu přinesl k zavřeným dveřím. V přední místnosti byl ruční zvonec, kterého se užívalo pro rozličné účely; také ten si David opatrně přinesl a postavil blízko tyče. Potom vyběhl přes chodbu do hudební síně a přinesl odtamtud hasicí přístroj, který umístil vedle druhých nástrojů. Pak tiše otevřel okno hned vedle dveří mé úřadovny, vyklonil se z okna se zvonce v ruce a třikrát prudce zazvonil. Po třetím zazvonění pustil zvonec z okna dolů do dvora a druhou popadl hasicí přístroj. Ten byl příliš těžký, aby jej David unesl jednou rukou a David jej pustil na zem ve chvíli, kdy otevřel dveře do mé úřadovny. Přístroj se svalil na zem jako dělo shozené s lafety, zachotil příšerně a vychrlil ze sebe proud prachu. Ale David neměl čas, aby pozoroval, co hasicí přístroj provádí, neboť nyní popadl oběma rukama svou třetí zbraň, tyč. Lupič, vylekaný řinčením zvonce, polekal se ještě více, když se dveře rozlétly a ozvaly se hrčivé zvuky z toho

tajemného přístroje, který dopadl na zem a snad měl za účel vyhodit jej do povětří. Když uslyšel zvonec, otevřel okno jdoucí na ulici; teď, když spatřil tento hrozivý předmět, vyskočil na okno. A tu již se naň hnál David se svou tyčí, křiče z plna hrdla: Policie! Policie! Zloděj! a v téže chvíli vrazil do zloděje svou tyčí tak účinně, že se dostal dolů z okna rychleji nežli zamýšlel. Okno bylo nějakých osm stop nad ulicí, a když se tam ocitl na rukou a na kolenu místo na nohou, hned ho obklopil zástup lidí, upozorněných jednak nenadálým sestupem toho muže s takové výšky, jednak křikem srdnatého Davida.

„Držte ho, držte ho!“ křičel David, „Je to zloděj!“

Jako se obyčejně stává, také v tomto případě se lidé rozmýšleli, co mají dělati, a kdyby zloděj nebyl býval všechen zmatený svým pádem, byl by mohl snadno utéci. Právě v tu chvíli přikvapil Jerry, který zaslechl zvonec, a tlačil se zástupem, drže v ruce plechový hrnec s nějakou zelenou barvou.

„Kde je ten zloděj?“ křičel.

„Tady, tady!“ odpovídalo hned deset ochotných hlasů. Jerry tedy hbitě vychrstl svou zelenou barvou zloději do obličeje, pustil prázdný hrnec na zem a popadl zeleného zločince. Kdyby všichni zloději měli co dělati s muži jako náš Jerry a s hochy jako náš David, byl by jejich život plný netušených překvapení.

Hned druhý den ráno přinesl „Obchodní Věstník“ Davidovu podobiznu a pod ní slova: „David Reilly, hrdinný hoch. Vlastní rukou chytá pověstného zloděje“.

Toho jitra se David několikrát usmál. Jednou se to stalo v tu chvíli, když mi řekl:

„Důstojnosti, já myslím, že teď budu chodívat domů zase v obyčejnou hodinu.“

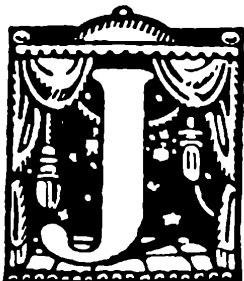
„Tedy jste se s Patem udobřili?“

„Chlapci ho svrhli a dnes ráno zvolili si mne za náčelníka družiny. Teď již na mne nebudou číhati.“

„A co bude s Patem? Zchladí si hoši na něm záhu za to, že je vedl k panu Monahanovi?“

„Důstojnosti, oni si ji na něm zchladili hned včera večer, jak se dozvěděli, že jsem chytil toho lupiče.“

VYPRAVUJE O KNIHOVNICÍCH Z OSMÉ TŘÍDY A UKAZUJE, ŽE DÍVKY NEBÝVAJÍ VŽDYCKY TAKOVÉ, JAKÝMI SE ZDAJÍ

Jak se má hrdinný hoch dnes ráno?“ — „Uděláš lépe, když se budeš starati sama o sebe.“ — Takový byl vybraný úryvek rozmluvy, který jsem zaslechl několik dní po vyličené události, když jsem vystupoval po schodech k ředitelně. Hlasy mi byly známé — náležely Alici Morganové a Davidovi.

Alice cenila výsměšně, nepřátelsky své zoubky, a Davidovi hořely tváře divokostí. Když mne spatřili, zmizel výsměšný pohled a plápol divokosti jako nějakým kouzlem. Alice se přívětivě usmívala a David vypadal prkenně jako obyčejně.

„Dobré jitro, důstojný pane,“ řekl David.

„Dobré jitro, velebný pane“, řekla Alice. „David si přeje, aby vám směl říci, že doufá, že jste se dnes dobře vyspal.“

„Důstojnosti, já nic takového nedoufám,“ odpověděl David.

„Davide,“ řekl jsem, „Alice si z tebe dělá dobrý den, abych užil tvého vlastního obrátu.“

„Důstojnosti, já jí to oplatím.“

„Jdi do ředitelny Alice. Davide,“ pokračoval jsem, když Alice zmizela, „co soudíš o děvčatech?“

„Že jsou hloupá, důstojnosti.“

„Alice je také hloupá?“

„Ta je z nich nejhloupější.“

Alice přišla mi podat nějaké zprávy o jejich rodinných záležitostech. Myslili jsme — Alice a já a ostatní — že svatá smrt malé Markétky způsobí úplnou změnu v návycích pana Morgana a přinese mu zvláštní požehnání. Ale zklamali jsme se, jako se my lidé často klameme, když se pokoušíme předpovídati, jakými cestami se bude Bůh ubírat k lidskému srdci. Za týden po Markétčině pohřbu vrátil se pan Morgan ke svému nešťastnému návyku, a ačkoli se brzy zase vzpamatoval, nyní byl bez práce a všecken sklíčený.

„Tatínek je nějaký slabý nyní,“ pravila Alice. „Poslední týden pracoval tři dni, ale pak toho nechal. Že prý na to nemá dosti síly. Maminka má nějaké šití pro slečny Daltonovy a pro slečnu Bryanovu, a to nám trochu pomáhá. Tatínek začne pracovatí příští týden. A pohleďte, velebný pane, směla bych sem přicházeti odpoledne ve čtyři hodiny, když David odejde, a cvičiti se asi hodinu ve psaní na psacím stroji?“

„Proč to chceš?“

„Ráda bych se tomu dobře naučila. Již dříve jsem se trochu naučila o prázdninách a když bych se tomu naučila doopravdy, myslím, že bych dostala nějakou práci a mohla bych mamince pomáhati nás živiti.“

„Myslíš to opravdu?“

„Áno, velebný pane. Já jsem se tu seznámila s jednou slečnou z Dámské družiny, která je stenografkou. Jednou mi dovolila zkusiti psáti jejím psacím strojem a povídala, že mám velmi dobré nadání k tomu. Kdybych prý se tomu trochu věnovala, že prý by mi pomáhala, a že by mi potom zaopatřila hojnost všelijakého opisování.“

„Ale, Alice, já myslím, že budeš choditi příští rok do naší obchodní školy, a tam se také budeš učiti psáti na stroji.“

„Áno, velebný pane; ale já mám takové tušení, že již nebudu moci choditi do školy ještě dvě léta. Budu si pokládati za štěstí, budu-li moci choditi alespoň ještě rok. A budu-li choditi, budu míti ten rok dvojí práci.“

Alicina žádost se mi zdála neobyčejná. Chvilku jsem přemýšlel, pak jsem svolil.

„Poslyš, Alice,“ pokračoval jsem, „nezlobíš ty schválně Davida?“

Alice se vesele zasmála.

„Velebný pane, my ho zlobíme všechny.“

„Jak to — všechny?“

„My všechna děvčata z osmé třídy. On je takový směšný! Vy ho neráčíte znát. Měl byste ho viděti, když je doma, nebo když si hraje s hochy na ulici. Doma nadělá křiku za deset a venku jest vůdcem chlapců z Páté ulice.“

„Dovede také žertovati?“

„Hoši si to o něm myslí, ale my dívky ne. Hoši si o něm myslí, že je hrdina.“

„To mi tedy vysvětluje kousek jistého hovoru, který jsem zaslechl dnes ráno.“

„Jeho sestra Marie a já si ho někdy dobíráme, že je skoro až zuřivý.“

„Tak taková jsi trapička, Alice?“

Teď jsem teprve viděl, že v povaze Davidově i Alicině jsou ještě jiné stránky, než které jsem znal. A přece jsem si až dosud myslel, že je oba znám dobře. Co pak se týče chování dívek z osmé třídy vůči Davidovi, nikdy mne nenapadlo, že by si Davida vůbec všímaly. Umínil jsem si, že na ně budu dávat lepší pozor.

Dívky naší školy směly si třikrát za týden vypůjčovat knihy ze své knihovny, která byla v předpokoji ředitelny. Umínil jsem si, dávat odpoledne pozor, jak si při tom počinají. Čtyři z dívek byly knihovnicemi, a byly to zákyně osmé třídy.

Několik minut před hodinou, ustanovenou k půjčování knih, přišel David ke mně a ptal se:

„Důstojnosti, nemáte pro mne nějakou posílku?“

„Ne, Davide.“

Z Davidovy otázky mi vzešlo nové světlo. Již několikrát mne David potěšil tím, že se sám od sebe sháněl po nějaké posílce. Zdálo se mi, že konečně začíná ukazovat nějakou vlastní činnost. Když jsem se nyní rozpomínal, upamatoval jsem se, že David mne vždycky žádal o tento zvláštní druh zaměstnání ty dni, kdy si dívky přicházely vypůjčovat knihy. Také jsem si vzpomněl, že kdykoli jsem ho při takové příležitosti někam poslal, David vždycky se přičinil, aby zůstal venku tak dlouho, až dívky byly hotovy a odešly. Ano, Alice měla pravdu: neznal jsem Davida, a ještě podivnější bylo, že jsem neznal naši „Sněhurku“.

Přemýšleje pokorně o této své nevědomosti, sedl jsem si hodně blízko u otevřených dveří, vedoucích do přední místnosti, a dělaje, jakobych četl, pozoroval jsem Davida a dívky, které se tam nahrnuly, zvláště ovšem Alici a ostatní knihovnice, které všechny se tvářily jako vtělená dobrota a nevinnost. Knihovnice byly pilně zaměstnány svou prací, vybíraly dívkám knihy, zapisovaly je, srovnávaly knihy a při všem se tvářily náramně úředně. David zatím seděl s výrazem člověka již dlouho trpícího u svého stolku, co možná nejdále od knihovnic. S krutým rozhodnutím v obličeji četl právě dobrodružství nějakého statečného hochy, který se na konec stane milionářem tím způsobem, že při srážce vlaků zachrání život nějaké dívky a pak si ji vezme i s jejími penězi. Díval jsem se po očku na všechno, co se

dálo v předpokoji, a bylo to velmi příkladné. Pokračoval jsem tedy v pozorování tohoto příkladného chování, když tu Alice, zcela nahodile, musila jít okolo Davidova stolku. Nahnula se mu při tom k uchu a něco mu pošeptala. Na Davida to působilo, jako kdyby si mu moucha byla sedla na jeho vážný obličej; také se hrozně zamračil a zaťal zuby. Alice se zatím již opět zabývala knihami, ale při tom neopomenula podívat se, jaký účinek měla její slova na Davidově obličej. Všiml jsem si, že také důstojné knihovnice, které se na pohled velmi pilně zabývaly jen svými záležitostmi, právě v tu chvíli obrátily oči na Davida a zdálo se, že rychlou výměnou pohledů s Alicí jí vyjadřovaly uznání za tu poznámku, pošeptanou Davidovi do ucha. Hned potom Markéta Loganová, brunetka s krátce ostříhanými vlasy a s dovádíivými šotky ve svých neposedných očích, se přiblížila k Davidovi a svěřila jeho nevlídnému uchu svůj malý vzkaz.

Zaslechl jsem jen slůvko „hrdina“.

„Nech si to!“ zabručel David.

V následujících pěti minutách šest dívek z osmé třídy se vystřídalo u Davidova stolku. Kdyby pohledy dovedly zabíjeti, byla by bývala podlaha předpokoje pokryta dívčími mrtvolami.

Jak dlouho to trvalo? Sám nevím.

„Davide,“ řekl jsem, když mi knihovnice konečně slušně a uctivě daly, jako obyčejně, spánembohem, „Davide, kdo vyzpytuje cesty a léčky křesťanské dívky? Čím tě ta naše děvčata trápila?“

„Ony mi říkají hrdina,“ a Davidův obličej při těch slovech vyjadřoval pocit veliké urážky.

„Opravdu?“

„Ano, a ta Morganová mne nazývá svým hrdinou.“

„A ty, Davide, se na ně mračíš?“

„Co mám dělati? A ta Loganová na mne třikrát vyplázla jazyk.“

„Kdy?“

„Právě teď — než odešly.“

„Jak je možná, že bych to neviděl? To je hrozné, Davide, co říkáš?“

„Ano, důstojnosti, také si to myslím.“

Za deset nebo dvanáct dní po této příhodě vstoupil David do ředitelny s hlavou dohola ostříhanou. Jeho krásná, kučeravá, tmavá chocholka zmizela. Na měsíc duben

se mi taková ostříhaná hlava zdála dosti neobyčejná, a také jsem to Davidovi řekl. David uznal, že mám pravdu.

„Proč jsi to, Davide, udělal?“

„Důstojnosti, mně se chocholka nelíbí.“

Toho dopoledne se náhodou stalo, že učitelka z osmé třídy poslala Alici Morganovou s nějakým vzkázáním dolů do ředitelny.

Když Alice spatřila ostříhaného Davida, objevila se v jejích očích zřejmě svrchovaná radost. Ale jen na okamžik. Jakmile si všimla, že se na ni dívám, rázem zvažněla.

„Dobré jitro, důstojný pane.“

„Dobré jitro, Alice. Poslyš — jsi ty za dobré s Davidem?“

„Důstojnosti, já o něm málo vím. S jeho sestrou se máme rády.“

„Davide,“ řekl jsem, „jsi s Alicí za dobré?“

„Ne, důstojnosti,“ odvětil David.

Poslal jsem ostříhaného jinocha s nějakou posílkou a marně jsem se snažil vyzvědět na Alici, co ví o tom Davidově ostříhání. Ale Alice se mým otázkám dovedně vyhýbala.

„Davide,“ řekl jsem o něco později toho dne, — všiml jsem si totiž, že dívky z osmé třídy několikrát nahlédly do ředitelny a s rozličnými úkazy radosti pohlížely na Davidovu hlavu — „dobíraly si tě ty dívky k vůli tvým vlasům?“

„Ano, důstojnosti — ty, které jsou knihovnicemi.“

„Co ti říkaly?“

„Ta Morganová říká, ‚Ó, to je rozkošná chocholka!‘ a kroutí při tom očima jako sýček. A ta Loganová se zase ptá, kde si dávám barvení vlasy; a,“ pokračoval David, „ta Emma Beckerová chce vědět, zdali bych jí nedal jednu kadeř ze svých vlasů.“

„A co Lucie Farlandová, Davide?“

„Ha,“ a David div nezaskřípal zuby, zapomínaje ve svém vzrušení na svou obyčejnou důstojnost, kterou vždycky zachovával, když se mnou mluvil — „ta se mne ptá, zdali své vlasy odkládám, když jdu spat. Hloupá žába!“

O několik dní později, když David ráno přišel do ředitelny, jsem mu oznámil, že odpoledne ve tři hodiny ho tam nechám samotného, protože musím někam jít s P. rektorem naší koleje.

„A důstojnosti — již se sem potom nevrátíte?“

„Ne. Musíme navštívit s P. rektorem nějakou rodinu ve vilové čtvrti a trochu se tam pozdržíme. Po čtvrté hodině můžeš jít domů.“

Ale rodina, kterou jsme chtěli s P. rektorem navštívit, nebyla doma za příčinou nějakého nedorozumění vzhledem ke dni naší návštěvy, a tak nám nezbývalo nic jiného, než zjednat si povoz a vrátit se do města.

Když jsme na rohu Sycamorské třídy a Šesté ulice vystoupili z vozu, řekl jsem P. rektorovi: „Dovolíte-li, zaskočil bych ještě do školy podívat se, zdali nepřišla nějaká pošta.“

Bylo právě čtvrt na pět, když jsem vcházel do dvora naší školy. Dvě okna ředitelny, vedoucí do dvora, byla přes to, že byl chladný den, dokořán otevřena, a v nich se mi naskytl pohled tak neobyčejný a zvláštní, že jsem si musil promnouti oči, vidím-li dobře.

Z každého okna byly vyloženy tři dívky, vystrkující hlavu co možná nejdále dopředu — dohromady šest dívek. Podle ostříhaných vlasů jsem hned poznal Markétu Loganovou, potom Alici Morganovou, Emmu Beckerovou a Lucii Farlandovou. Poslední dvě jsem nemohl rozeznat. Jak se zdálo, všechny ukrutně kýchaly; někdy všechny najednou, někdy dvě, někdy tři společně, a výjimečně měla některá, abych se tak vyjádřil, sólo. Ale ať právě kýchaly nebo nekýchaly, každá vypadala náramně utrápená.

Běžel jsem po schodech nahoru, a cestou jsem si všiml, že nějaký hošík, podezřele podobný Davidovi a s nějakým neznámým náčiním v ruce, najednou zmizel jako vystrašený králík v hudební síni. Vzal jsem za kliku u dveří, vedoucích do předpokoje ředitelny. Byly zamčeny. Vytáhl jsem své klíče a odemkl jsem. Dveře z předpokoje do mé úřadovny neměly zámku, ale na klice byl uvázán silný provaz a ten byl připevněn na těžkou lavici takovým způsobem, že nebylo možná klikou hnouti. Kdo byl uvnitř, byl tam doopravdy uvězněn.

V několika vteřinách jsem kliku uvolnil.

„Dívky,“ zvolal jsem, „co to všechno znamená?“

„Důstojnosti,“ začala Alice a kýchla.

„Důstojnosti,“ řekla Markéta Loganová, „to udělal — hepsi!“

„To udělal Da — hepsi!“ doplňovala Emma Beckerová.

„Ten holohlavec — hepsi — hepsi!“ dodala Lucie.

Bylo to k neuvěření.

„Chcete říci,“ začal jsem, „že David, můj — hepsi — hepsi — hepsi!“

„Hepší — hepsi — hepsi!“ vpadaly dívky do mého kýchání po dvou nebo po třech.

„Že můj kancelářský hoch vás velké dívky zatáhl mocí do této místnosti a — hepsi — hepsi — hepsi!“

„Hepší — hepsi — hepsi!“ odpovídalo všech šest.

Právě v tu chvíli se ukázal na prahu předpokoje nej-mírnější, nejvážnější hoch, jakého jsem kdy ve svém životě spatřil.

„Důstojnosti,“ pravil, David, neboť on to byl, „já myslím, že tady jest kýchací prášek.“

„Aha — ty myslíš — hepsi!“

„Áno, důstojnosti, myslím, Já jsem ho tu sám trochu rozsypal.“

Dívky byly již venku v předsíni.

„A co to držíš, Davide, v ruce?“

„Důstojnosti,“ řekl David a pozdvihnuv tu věc na světlo, když jsme se octli v předsíni, oznamoval hlasem tak hrobovým, jakoby mi oznamoval nějaké národní neštěstí, „to je pašť na myši.“

Byla to skutečně pašť na myši, a bylo v ní šest malých živých myši.

Dívky od nás utekly a pro hrůzu zapomněly kýchat.

„Co jsi s tím dělal?“

„Nic, důstojnosti.“

„Nic?“

„Já jsem teprve chtěl něco udělati. Až by se byly hodně nakýchaly, chtěl jsem jim otevřít a zavolat je sem do předpokoje.“

„No a —?“

„A potom, až by tam byly přišly, byl bych na ně ty myši pustil.“

Při tomto slavnostním prohlášení čtyři dívky vypískly, kdežto Alice a Markéta svými pohledy Davida probodávaly.

„Davide, jak jsi je dostal do mé úřadovny?“

„To bylo lehké, důstojnosti. Já jsem jim řekl, že tam máte nějaké nové knihy ve své knihovně, a že jim je nechcete ukázat.“

„To není pravda,“ protestovaly dívky jedním hlasem.

„A ony se na to chytly. Vy nevíte, důstojný pane, jak jsou děvčata zvědavá.“

„Pojď se mnou, Davide,“ řekl jsem a pospíšil jsem do předpokoje ředitelny. Zavřel jsem dveře a smál jsem se celé tři minuty, zatím co David stál přede mnou všecken zničený. Kdybych byl umíral, nebyl by vypadal vážněji. V ruce stále ještě držel svou past.

„Davide,“ řekl jsem konečně, „víš-li pak, že jsi humorista?“

„Ne, důstojnosti, to jsem nevěděl.“

„Nejsi příbuzný s Jeníkem Kuliferdou?“

„Nevím, důstojnosti; zůstává v naší farnosti?“

„Nejsi bratranec Jiříka Podařeného?“

„Důstojnosti, já nevím, jak se všichni naši příbuzní jmenují, ale já se večer zeptám maminky.“

„Davide, jak by se ti líbilo býti hercem?“

„Co to je, důstojnosti?“

„Jak by se ti líbilo býti v cirkusu paňácou?“

David se usmál.

„To by se mi, myslím, velmi líbilo, důstojnosti.“

Od toho dne až do chvíle, kdy David odešel z mé služby, těše se již opět z nové chocholky, dívky z osmé třídy i z jiných tříd, kromě dvou výjimek, které později uvidíme, zacházely s Davidem Reillym velmi uctivě.

VÍLA LEHKONOŽKA UVÁDÍ DAVIDA V ÚŽAS A SPOLU S ALICÍ MORGÁNOVOU SE CVIČÍ V SEBEZÁPORU

atím co se přihodilo to, o čem bylo v posledních třech kapitolách vypravováno, připravovaly se naše děti stále pilně na první sv. přijímání. Hoši i dívky a zvláště nejmenší děti byly při vyučování pozorný, učily se pilně a ve škole bystře odpovídaly. Každou sobotu byl dojemný pohled na šestileté a sedmileté drobečky, kteří sami od sebe, beze všeho pobízení přicházely v 7 hodin ráno na mši svatou a bez dozoru klášterních bratří a sester se chovaly opravdu dobře a zbožně. Také učitelové a učitelky oznamovali, že se děti velmi zlepšily jak v učení, tak v chování. Mezi těmi, které byly zvláště chváleny, byla Helenka Morganová. Jako s proroka Eliáše, když byl vzat do nebe, spadl plášť, a když si jej vzal Eliseus, s pláštěm přešla na něj také zázračná moc Eliášova, tak se zdálo, že na Helenku spadl plášť Markétčín. Během času začala se vyrovnávat sestře Alici, netoliko co se týče chování a pozornosti, nýbrž také bystrým chápáním.

Tři neděle před velikým dnem prvního sv. přijímání přišla do ředitelny dívka a drobná paní, která byla, jak se pak ukázalo, její matka. Bylo mi úzko, když jsem je spatřil, protože již deset dní mne přicházely trápit matky z jiných farností, které chtěly, abych o jedenácté hodině přijal jejich děti mezi těch šest set dětí, které se připravovaly na sv. přijímání.

Tady přichází zase jedna taková — to byla má první myšlenka.

„Dobré jitro, důstojnosti,“ řekla drobná ta paní, „mé jméno jest pí. Eliotová, a tohle je má dceruška Laura.“

„Jak se máte, důstojný pane?“ řekla malá Laura, neobyčejně hezké dítě, velmi pěkně oblečené a způsobného chování.

„Děkuji za zeptání,“ řekl jsem, „dobře.“

„Důstojnosti,“ pokračovala paní Eliotová, „slyšela jsem, že připravujete děti na první sv. přijímání.“

„Teprve nyní jste se to dověděly?“ řekl jsem dosti ne-

vlídně. Takoví lidé, kteří se dovídali o přípravě na sv. přijímání, když se děti připravovaly již pátý měsíc, ti mne dopalovali.

„My jsme zde ve městě teprve dva dni, důstojnosti,“ řekla paní Eliotová.

„Ó, to je něco jiného, promiňte; ale přes to přese všechno je teď již pozdě připustiti vaši Lauru mezi děti, které se připravují na své první sv. přijímání již od ledna.“

„To ovšem.“ A ubohá paní vypadala zklamaně a vzdychla, ač se mi to možná jen zdálo.

Byl jsem tím dojat a zároveň jsem si uvědomil, že jsem se k ní zachoval příliš drsně. Bylo mi také líto Laury, na jejímž obličeji jsem spatřil zřejmý strach, že jí nepřijmu do své třídy.

„Snad jsem se ukvapil,“ řekl jsem. „Učila se vaše dceruška náboženství?“

„Ano, důstojnosti,“ oznamovala Laura sama. „V Pittsburgu jsem se již také připravovala na sv. přijímání tři měsíce, ale minulý týden jsme odtamtud musily odjet, zrovna deset dní před tím, nežli měly jíti děti k prvnímu sv. přijímání.“

„Pojďte se mnou do ředitelny,“ řekl jsem.

Vyzkoušel jsem Lauru trošku z náboženství a hned jsem viděl, že má skutečně dobré vědomosti.

„Jsem s ní spokojen, paní Eliotová,“ řekl jsem, „a myslím, že může jíti zcela dobře k sv. přijímání.“

„Já to věděla, já to věděla,“ zvolala Laura se zřejmou radostí. „Vid', maminko, že jsem pořád říkala, že mne důstojný pán přijme do své třídy?“

„Počkej,“ řekl jsem. „Prosím, paní Eliotová, kde bydlíte?“

„Kdekoli uložíme své kufry,“ odpověděla paní Eliotová s dojemným úsměvem.

„Ó! A kde bydlíte právě nyní?“

„V Dennisonově hotelu.“

„To se hodí — to je v naší farnosti. Nuže, dobrá, necháte-li tam své kufry ještě tři neděle, bude mi velikým potěšením, když budu moci vésti vaši Lauru k sv. přijímání s ostatními dětmi naší školy.“

„Děkuji vám mnohokrát, důstojný pane. Spadl mi kámen se srdce. My jsme opravdu musily odjet z Pittsburgu, nebylo zbylí. Náš program tam byl úplně vyčerpán a odsud z Cincinnati jsme měly velmi dobré nabídky.“

„Nabídky!“ opakoval jsem. „Smím se ptáti, čím se zaměstnáváte?“

„My jsme herečky,“ vložila se do řeči Laura — „my jsme Sestry Eliotové, zpěvačky a tanečnice, vid', maminko?“

„A jak se ti líbí to povolání?“ tázal jsem se Laury, pohlížeje na dítě s novým účastenstvím.

„Ach, já již jsem při tom tak dlouho, že mne to teď již mrzí,“ řekla malá dívka s posunkem, který velmi názorně vyjadřoval, že již toho má dosti.

„Jak dlouho se tím již zabýváš?“

„Pět let.“

„A kolik let ti je, Lauro?“

„Deset, důstojný pane.“

„Pane Bože!“ zvolal jsem.

Potom jsme se snadno domluvili, že Laura bude přicházeti každý den v deset hodin dopoledne do ředitelny, a že jí budu dávat asi hodinku soukromého vyučování, ovšem podle toho, jak právě budu mít volný čas. Dítěti jsem řekl, aby se druhým dětem naprosto nezmiňovala o svém „povolání“ — mé napomenutí bylo ostatně naprosto zbytečné — a konečně jsem ji odevzdal do rukou Alice Morganové, aby se s ní zaměstnávala po dopoledním vyučování a vůbec při takových příležitostech, které by se naskytly. Alici jediné jsem také svěřil tajemství, že mezi dětmi, které se připravují na sv. přijímání, je také zpěvačka a tanečnice z povolání.

Náš prkenný David, který zpravidla nevěnoval návštěvníkům pražádnou pozornost, najednou ožil při této příležitosti, kdy jsem se seznamoval s dvěma osobami, které „zůstávaly tam, kde právě nechaly své kufry“. Nežli jsme se uchýlili do mé úřadovny, David po celý čas mé krátké rozmluvy s nimi upíral na ně oči, ani chvíli je od nich neodvraceje. Na jeho obličeji bylo viděti jakousi posvátnou hrůzu a úctu, o čemž svědčila také pootevřená ústa a ztrnulý pohled. Když pak jsem své hosty vyprovázel ke dveřím, David skočil s židle — věc to, kterou předtím nikdy neudělal, když se mu zvláště neřeklo — pospíšil ke dveřím a držel je otevřené. Ostatně také jeho ústa byla otevřena a jeho oči sledovaly s neobyčejnou vytrvalostí každé hnutí Laury Eliotové. Laura si všimla jeho upřeného zraku, když se blížila ke dveřím.

„Vy jste příručí důstojného pána?“ otázala se, usmívajíc se na Davida.

David, drže se dveří za kliku, ustoupil nazpátek do kouta, pokud to vůbec bylo možno a odtamtud odpověděl: „Já jsem jen jeho kancelářský hoch, milostivá.“

„Mé jméno jest Laura,“ řekla malá slečna a postoupila o krok blíže k Davidovi, který se všechen ulekáný tlačil za dveře.

„Ale? Skutečně?“ vypravil ze sebe.

Když matka s dcerou odešly, David, místo aby hned za nimi zavřel dveře, vyšel za nimi na chodbu a s otevřenými ústy vystrčil hlavu přes zábradlí a díval se za nimi, když šly po schodech dolů, s očima tak vyvalenýma, že jsem měl strach, že mu vylezou z důlků.

„Davide,“ zavolal jsem ho, „neměl bys chuť doprovodit ty dvě naše návštěvnice po ulici?“

„Ano, důstojnosti,“ odvětil David, vraceje se do ředitelny s posledním, dlouhým pohledem za odcházejícími. „Měl bych chuť.“

„Naposledy je ta holčička nějaká tvá ztracená sestra?“

„To ne, důstojnosti,“ odvětil David, v jehož tváři ještě zřejmě bylo viděti stopy neobyčejného vzrušení. „Ale ta holčička hraje na divadle.“

„Podívejme se! A kdo ti to řekl?“

„Já jsem slyšel, jak si s tou dámou povídaly, že mají příští sobotu a neděli vystoupiti v nějakém divadle na venkově, blízko odsud.“

„Mně se zdá, Davide, že tě to neobyčejně zajímá. Čím to jest?“

„Důstojnosti, já jsem ještě nikdy neviděl nějakého herce nebo herečku.“

„Ty jsi nebyl nikdy v divadle, Davide?“

„To ano, důstojnosti, viděl jsem dvě představení. Viděl jsem ‚Chýši strýce Toma‘ a ‚Půlnoční rychlík‘.“

„Mně se zdá, že jsi povídal, že jsi nikdy neviděl herce.“

„Ano, na jevišti jsem je viděl. Ale já jsem nevěděl, že chodí po ulicích jako ostatní lidé.“

„Opravdu? To se rozumí, Davide, že budeš své družině z Páté ulice jistě vypravovati, že jsi viděl živou herečku.“

„Ano, odpoledne jim to řeknu.“

„Poslyš, Davide: dovedeš zachovati tajemství?“

„Ano, důstojnosti.“

„Dobrá; tedy nikomu nepovídej, že Laura Eliotová je herečka. Ona je tady proto, aby šla s našimi dětmi k prvnímu sv. přijímání, a nechce, aby se o ní mluvilo.“

Laura přicházela každé dopoledne dochvilně. Mimo to, že přicházela s matkou do ředitelny, bylo také obě každý den vídati na školní mši svaté. Jedna věc mne od první chvíle velmi dojala: Laura nebyla nikdy samotna. Ať byla v kostele nebo na ulici nebo v mé úřadovně, bdělá paní Eliotová jí byla vždycky po boku. Všecky matky dětí, vystupujících na jevišti, říkají, že nenechají svých dětí nikdy bez dozoru. Nevím, zdali to všechny také opravdu dělají. Ale paní Eliotová to dělala. Výsledek její péče byl ten, že tato malá herečka byla tak nevinná, tak bezelstná, tak upřímná, jak může býti dítě, které žije v dobrém mravním ovzduší a pod dozorem dobré matky.

Ačkoli Laura čekávala v předpokoji mé ředitelny každý den od desíti do jedenácti, býval jsem tak zaměstnán nutnými záležitostmi, že jsem jí obyčejně mohl věnovati jen několik minut. Ale nezdálo se, že by jí to čekání bylo dlouhé. Nesmíte si mysliti, že tam seděla. Ne, neposeděla chvílku, nýbrž jako motýlek se pohybovala po místnosti, tu berouc s poliček knihovny obrázkové knihy a prohlížejíc si je, tu zase chvílku klapajíc na psací stroj, a jindy zase, vycházejíc přes chodbu do hudební síně, vyklepávala z piana několik tónů a to dosti dovedně. Davida udržovala ve stavu ustavičného vzrušení, a David v její přítomnosti mnoho slevoval ze své obyčejné ztrnulosti a upjatosti. Netoliko, že se stále za ní díval, jak se pohybuje sem a tam, nýbrž chvílemi se také na ni usmál, což mne mile překvapilo. Co se týče Laury, ta se s Davidem hned skamarádila, hovořila s ním, dávala si od něho vysvětlovati, jak se zachází s psacím strojem, pak jej bez okolků zaháněla s jeho židle u stroje, sedala si tam sama a směle se jala vyklepávati svoje a jeho jméno velikými písmeny, co zatím David stál vedle ní s takovým výrazem v obličeji, jakoby bavit anděla a byl si toho také vědom. A někdy si vedla tato mladá dvojice tak bezstarostně, že paní Eliotová, která tam seděla a něco si čtla, musila chvílemi pozdvihovati svého hlasu a krotiti přílišnou živost své dcerušky.

Ale když jsem ji vzal do třídy mezi děti, bylo její chování úplně jinačí. Všecka její živost mizela. Tu bývala tak klidná a vážná, jak vůbec dívka — a to znamená mnoho — dovede; a pochybuji, zdali některý hoch a více než hrstka dívek si všimli, že k šesti stům dětí přibylo ještě jedno.

Alice Morganová, která byla velice hrdá na to, že jsem ji ustanovil, aby si ji vzala na starost, projevovala Lauře

svrchovanou pozornost. Nepřestávala jenom na obyčejných zdvořilostech, nýbrž ukázala Lauře celou školní budovu od strojovny až na půdu, vysvětlila jí rozdělení školy na třídy a oddělení, a učinila na paní Eliotovou tak dobrý dojem, že za několik dní tato starostlivá matka zůstávala v ředitelně samotna, pokud věděla, že její Laura je v rukou ochotné a nadšené Alice.

Ačkoli byl dosti značný rozdíl v letech těchto dvou dívek, myslím, že hned v prvních čtyřiaadvaceti hodinách své známosti si slíbily věčné přátelství. Když byly spolu, dovedly hovořiti bez ustání jako ty bublavé potůčky, o kterých nám vypravují básníci, a když si navzájem pověděly všechna svá tajemství, která snad měly, každá si tvořila nová tajemství, a takovým způsobem stále udržovaly oheň přátelství.

Skutečně neminuly ještě tři dni a již byly obě zahaleny v samá tajemství. Každou chvíli, zatím co živě hovořily s ostatními v ředitelně, uměly si vyměňovati jisté pohledy a tajemná znamení, a protože obyčejně se tímto způsobem přece jen nedorozumívaly, odcházely někam stranou, aby je ani paní Eliotová ani David neslyšeli, a tam si to šeptaly jedna druhé do ucha. Ale to jim nedostačovalo. Proto se vzdalovaly hodně daleko jedna od druhé a psaly si psaníčka. V takových případech David, který nebyl ovšem do jejich tajností zasvěcen, musil nejdříve jíti k Lauře a vzíti od ní psaníčko a nésti je Alici; a když Alice viděla, jak povolný a ochotný je David k Lauře, také ona si jej volávala, aby donášel její zprávy, při čemž arci obě dvě mu ukládaly, aby na to dal pozor a žádnému to nedal čísti.

Na druhé straně tyto výlevy vzájemné mladistvé náklonnosti nikterak neumenšovaly jejich zbožnosti. Když se v jedenáct hodin skončilo vyučování, obě přítelkyně ztrávily nějakých pět minut vzájemnou výměnou tajností a znamení, ale potom se s velikou vážností ubíraly do našeho kostela a šly navštívit Pána Ježíše v nejsvětější svátosti oltářní. Ve čtvrt na dvanáct čekávaly obyčejně na schodech u kostela a vítaly mne živými posunky, když jsem šel okolo kostela, ubíraje se do kláštera na oběd. Dvakrát nebo třikrát se přihodilo, že ve tři čtvrti na dvanáct jsem šel kostelem, a při té příležitosti jsem se potěšil, vida je, jak zbožně a se sepjatýma rukama tam klečely a modlily se s ukrutnou vážností, *zapomínajíce jedna na druhou.*

Vrchní sestra mívala každý den odpoledne zvláštní shro-

máždění dívek, které se připravovaly na sv. přijímání. Laura nikdy při těchto shromážděních nechyběla, po nich pak přicházela s Alicí do předpokoje ředitelny, kde si nejdříve trochu povídaly a trochu šeptaly nějaké tajnosti, potom si sedly jedna u stolu, druhá na lavici, a psaly si dlouhá psaníčka. Nikdo z nás nikdy nespátral těchto psaníček a žádná moc na světě nebyla by jich snad od nich vydobyla. Proto jsme se nikdy nic nedověděli o jejich obsahu. Když byly hotovy se psáním, obrátily se nějakým slůvkem na paní Eliotovou, na Davida a také na mne, ale jen tolik, aby ukázaly, že na nás nezapomněly. Potom hned ohlašovaly, často obě najednou, že již je svrchovaný čas, jít do kostela na odpolední návštěvu nejsvětější svátosti a na křížovou cestu. Pak odcházely a zůstávaly v kostele dobrou půlhodinu. Musím učinit oběma spravedlnost, a říci, že jejich láska opravdu byla posvěcována láskou vyšší, a obě víly, víla Sněhurka a víla Lehkonožka, vzbuzovaly v nás pevné naděje, že se obě zanedlouho promění v anděly — alespoň v anděly nevinnosti a radosti, která měla své hluboké kořeny v náboženství, v nadpřirozeném.

Nevýslovně mne dojímala jejich nevinná a upřímná zbožnost k našemu Spasiteli; Davidovi byla zdrojem ustavičného úžasu. Alice četla s Laurou — či, abych se vyjádřil pravdivěji, Alice předčítala — knihu, která slula „Lilijová zahrada“. Nepřečetly tyto půvabné příběhy ze života svatých panen ještě ani do třetiny, když se obě mermomocí ihned chtěly stát svatými. Alice chtěla nosit zíněnou košili, Laura zase dávala přednost mrskání svého těla, jenže jí chyběly důtky. Protože tedy bylo těžko opatřit si tyto věci a paní Eliotová i já jsme se vyjádřili trochu pochybovačně o pevnosti jejich úmyslů, kdyby to začaly provádět, spokojily se tím, že si umínily, že nebudou jíst ani čokoládové bonbony, ani zmrzlinu, ani dorty, ani šunku. Alice se ozvala proti zákazu šunky, ale Laura trvala na svém a zvítězila.

Obě víly hovořily o prostředcích svého posvěcení v mé přítomnosti zcela bez okolků, a to, jak se domnívám, proto, že si myslily, že si jejich povídání pranic nevšímám. Musím se pohříchu přiznat, že jsem se choval pokrytecky. Sedě u svého stolu, tvářil jsem se, jako bych byl úplně zabrán do své práce, ale při tom jsem pilně poslouchal jejich výklady o sebezáporu a mrtvení, zkrátka o tom, čemu se říká asketický život a o čem slavní muži naší církve napsali slavné

knihy. Myslím, že tito spisovatelé, s Rodríguezem v čele, by byli žasli nad hovory a výklady těchto malých víl.

Nejdříve probraly noční bdění, ale neuznaly je za vhodné pro sebe. Větší pozornost věnovaly postu. Pojímalý to zcela vážně, a Alice se snažila vysvětlití Lauře důkladně, jaký rozdíl je mezi postem zdrženlivosti od masa a postem újmy. Usnesly se, že schválí-li to jejich zpovědník, budou se zdržovatí od masa všechny středy, pátky a soboty vůbec a v čtyřicetidenním postě všechny dni, dokonce i o nedělích; mimo to, že si budou dělatí ještě újmů v jídle o všech pátcích celého roku. Při tom ovšem nejlepší bylo to, že co se týče Alice, ta v této době svého života, patrně ani o tom nevědouc, ve skutečnosti si učinila újmu a zdržovala se od masa od prvního ledna až do posledního prosince. Myslím, že asi jejich zpovědník tato jejich ušlechtilá předsevzetí důkladně pobořil. Tenkrát jsem byl jejich zpovědníkem já.

Konečně přišly poslední dni přípravy na sv. přijímání — třídní duchovní cvičení, tři dni mlčení a modlitby. Když mi byly víly nablízku, mohl jsem to mlčení téměř cítití. Mlčení bylo v jejich chůzi, mlčení ve výrazu jejich obličejů, mlčení v celém jejich chování — zkrátka, mlčení z nich vyzařovalo. A když se David někdy zapomněl a přál jim dobrácky „dobré jitro“, byli byste měli vidětí ty rozhořčené pohledy, kterými bodaly toho nerozvážného človíčka.

Poslední den duchovních cvičení mi David ráno oznamoval, že Alice a Laura čekají venku a že si přejí promluvití se mnou důvěrně, a to každá zvláště.

„A, důstojnosti,“ dodal David, „Alice povídá, že to je velmi důležité.“

„Pošli sem tu, která je nejbliž, Davide.“

Vešla Laura.

„Vítám tě, Lauro,“ řekl jsem, „sedni si.“

Laura vylezla na židli, otočila nohy, kterými se právě snažila dotknoutí se podlahy, špičkami k sobě, a ukázala mi tvář tak slavnostní jako tvář Davida Reillyho.

„Důstojný pane,“ řekla, „já jsem čtla životy svatých žen, to jest, Alice mi je čtla.“

„Všiml jsem si toho, Lauro, a doufám, že ti to bylo užitečné.“

„Také to doufám, důstojnosti. My obě jsme o tom mnoho přemýšlely; a já jsem se velmi přičiňovala, abych byla hodná.“

„Ano, pozoruji to.“

„Ale moje minulost mne trápí,“ pokračovala víla Lehkonozka, dělajíc špičkami svých nohou zcela neobyčejný úhel.

„Tvá minulost?“ zeptal jsem se nedůvěřivě.

„Ano. Přemýšlela jsem o tom, že nechám divadla a že povedu kajícíný život v nějaké jeskyni.“

„Jako to udělaly některé veliké kajícnice, vidíš?“ tázal jsem se zcela vážně.

„Ano, důstojnosti. Já jsem byla velmi darebná. Někdy nechci ráno vstávat, až mnou maminka zatřese; a často jsem při modlení pospíchala a některé modlitby jsem někdy vynechávala; a potom, kdybyste věděl, jak jsem někdy mamince odmlouvala! To bylo hrozné! A potom, důstojnosti, já jsem taková pyšná a marnivá. Mám to ráda, když mne někdo chválí.“

„Já taky,“ podotkl jsem v závorkách.

„Teď teprve vidím, jaká jsem byla zlá,“ pokračovala víla, překládajíc kolena a pohlížejíc vážně na strop. „Nikdy jsem na to nemyslila, že jsem byla taková zlá. Ale to se rozumí, že jsem se nikdy nechtěla dopustiti nějakého velkého hříchu.“

„Tedy teď chceš vésti kajícíný život?“

„Ano, důstojnosti.“

„A co uděláš s maminkou?“

„Ó — na to jsem nemyslila!“

„Poslyš, holčičko, tvůj kajícíný život bude záležeti v tom, že budeš ctít maminku a poslouchati ji, a až budeš velká a budu-li ještě živ, potom si přijď ke mně pro další rady.“

„Ale, důstojnosti — co ty moje hříchy? Já jsem se tím opravdu nechtěla dopustiti smrtelného hříchu.“

„Buď jistá, Lauro, že jsi se žádného nedopustila. Nech nyní myšlení na minulost a mysli více na Pána Ježíše, kterého máš zítra přijmouti a který byl také dítětem jako ty. Co se týče kajících skutků, nikdy žádných nepodnikej, dokud se nezeptáš maminky a svého zpovědníka.“

„Děkuji mnohokrát, důstojnosti,“ a víle se rozjasnil obličej blaženým úsměvem, vyjadřujícím, že odešel z její mladé dušičky zástup zbytečných strachů a pochyb. Pak uvedla své nohy do pořádku, seskočila na podlahu a zmizela za dveřmi.

Po ní přišla Alice. Viděl jsem hned, že také jí bylo bojovat se lvy a tygry duchovního světa.

„Důstojný otče, pohlížela jsem na svůj minulý život v hořkosti duše své.“

„Pane Bože,“ zvolal jsem, „a patrně jsi vypsala některá vybraná místa z toho, co jsi četla, že ano?“

„Já jsem to *viděla* v jedné knize,“ připouštěla Alice, „a úplně se to hodí na mne.“

„Pane Bože!“ zvolal jsem ještě jednou.

„Důstojnosti, já jsem byla svůj celý život veliký pokrytec,“ pokračoval sněhový anděl.

„Pokrytec!“ opakoval jsem.

„Ano; a lhářka. Svatý Augustin nebyl zdaleka tak špatný jako já; a on řekl o sobě, takový malý hoch a takový veliký hříšník.“

„Já tě znám, Alice, dosti dobře, a já tě nemám ani za pokrytce ani za lhářku.“

„Ach, to je právě to! Já jsem vás podváděla! Když jsem poznala, že tatínek pije, tajila jsem vám to.“

„Já tě proto nekárám, Alice...“

„Maminka taky ne; ona mi říkala, abych vám to nepovídala.“

„Lidé nejsou pokrytci,“ podotkl jsem, „proto, že nechodí po ulicích a nevykládají lidem hříchy svých domácích.“

„Ale, důstojnosti, já jsem to vždycky hleděla zaonačiti tak, aby se nikdo nedozvěděl, co se u nás děje. Podívejte se, jaké hodné byly k nám vždycky slečny Daltonovy, slečna Terezie i slečna Markéta; a my jsme jim to pořád utajovaly. A potom, velebný pane, nejvíc mne trápí to, že jsem přelhalá vás. Já si opravdu začínám myslet, že to byl smrtelný hřích. Byl — velebný pane?“

Tu jsem si vzpomněl sám na sebe, a zdálo se mi, že to, co mělo nejbližší k smrtelnému hříchu při oné památné příležitosti, nebyla Alicina lež, nýbrž ta krutá a hněvivá slova, která jsem tenkrát promluvil.

„Neměj strach, Alice, smrtelný hřích to nebyl. A především, ty jsi v tu chvíli naprosto nemyslela, že by ses tím dopouštěla těžkého hříchu —“

„Důstojnosti,“ vpadla mi Alice do řeči, „já jsem opravdu tenkrát nevěděla, co mám dělati nebo co říci. Pro takové malé děvče je to hrozná věc, když má říci, že se její otec opil. Ono to člověka tak *zahanbuje*. A potom maminka mi pořád říkala, abych dala pozor, abyste se to nedověděl.“

„Milá Alice,“ řekl jsem, „s tím by byla měla co dělati moudřejší hlava, aby se dostala z takového postavení. A nyní se tím již netrap.“

„Já tedy již nebudu na to myslet; ale to není ještě vše-

cko. Já jsem vždycky chtěla, abyste si o mne myslil, že jsem vážná dívka, a já taková nejsem. Já jsem velice lehkomyslná.“

„Pane Bože!“ řekl jsem po třetí.

„Ano, důstojnosti, já ráda vyvádím všelijaké kousky.“

„To já taky.“

„A ráda zlobím lidi.“

„To já taky.“

„A tolik mne těší, když se mi někdo obdivuje.“

„Opravdu?“

„Ano, to je hrozné.“

„Alice, pověz mi: děláš něco bláhového nebo něco, co pokládáš za nesprávné, aby sis získala obdiv?“

„Já myslím, že ne, důstojnosti; to jest, — abych byla jista, já chci raději říci, že ano.“

„No, dobrá. Poslyš tedy, co ti řeknu. Místo, aby ses hleděla líbiti především lidem, snaž se vždycky dělati především to, o čem myslíš, že se to líbí Pánu Bohu. A potom se nemusíš znepokojovali. Máš ještě něco na srdci?“

„Ano, důstojnosti. Jak bychom mohli tatínka vyléčiti? Já jsem se již tolik namodlila, maminka a Helenka také, a přece se zdá, jakoby to nebylo nic platné. My nikdy nevíme, jak to s tatínkem dopadne v sobotu večer.“

„Je to smutná věc, Alice; já mám strach, že tatínek si nemůže sám úplně pomoci. Byl čas, kdy by byl býval mohl, ale zdá se, že ta doba již minula. On sám cítí hořce svou slabost a několikrát přišel sem ke mně a povídal mi, jak s tím zápasí.“

Alice plakala.

„Chudák tatínek,“ štkala, „já bych dala zítra svůj život, abych ho vyléčila, a svoje první svaté přijímání chci obětovati za něj, a to by mělo mít účinek.“

„Jistě, že ano,“ řekl jsem.

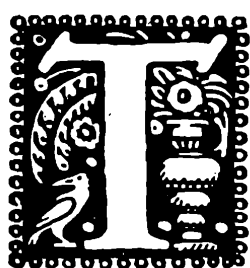
„A dnes odpoledne,“ pokračovala Alice a najednou se všecka rozzářila, „půjdu ke generální svaté zpovědi, a když myslím na generální zpověď, víte, nač myslím, důstojný pane?“

„Na co?“

„Na ta slova žalmu ‚Obmyješ mne a budu bělejší nad sněh‘. Dnes odpoledne budu míti duši bělejší než sněh, pomyslete si!“

A Sněhurka zmizela za dveřmi.

„Pane Bože!“ zvolal jsem po čtvrté, a málem bych se byl dal do rozjímání o svatosti a nevinnosti, kdyby mne z toho nebyl vyrušil David, který oznamoval, že předpokoj je plný dětí, které jdou zítra k prvnímu sv. přijímání a které chtějí se mnou mluvití soukromí, a to, jak některé z nich připomenuly, o důležitých věcech.

JEŠTĚ JEDNOU JENIČKA JENKINSOVÁ — DVĚ
VÍLY MAJÍ SVÉ TAJEMSTVÍ

řetí neděle po velikonocích, na kterou připadá velická slavnost svatého Josefa, bývá ve farnosti svatého Františka Xaverského vždycky památným a krásným dnem. Brzy ráno toho dne vychází v jitrních paprscích slunečních nevinnost a láska a posvátná touha z bohatých a chudých příbytků v podobě prostosrdečných hošíků a skromných dívek; a ulice, které nedlouho předtím byly příbytkem nočních pobudů a rozličných zhýralců, zapomínají na hříchy a ohyzdnosti tmavějších hodin, a rozjasňují se, aby uvítaly živé kvítky Kristovy. Po dvou nebo po třech přicházejí dolů Šestou třídou malí hoši a dívky, čistí a úhlední a hezcí a počestně oblečení k sv. přijímání. Jiný zástup přichází dolů Pátou třídou, a ještě jiní přicházejí dolů a nahoru Sycamorskou třídou. Od severu a jihu a východu a západu přicházejí a z jejich šlépějí klíčí požehnání a dělá toto město se vši jeho špínou a se všemi jeho hříchy krásnou věcí před očima Toho, jenž miluje děti. S dětmi přicházejí muži a ženy, otcové, matky, příbuzní, známí; a na obličejích jest jim viděti, že dojemné vzpomínky na jiné dny, podobné tomuto dnešnímu, je přiblížily v tuto chvíli k nebi, protože také oni jakoby byli při této příležitosti opět malými dětmi.

Děti zatím mizejí ve zdech školní budovy a všude je ticho. Obětovné sestry — netroufám si ani se pokusit vyjádřiti, jak jsou obětovné a trpělivé — přijímají dívky a pečují o ně, kdežto slečny Daltonové s několika jinými z Družiny mladých dám se přičiňují, aby každý hoch vypadal co nejlépe v bílé šerpě přes modrý kabát, a aby bílá květina zdobila jeho mladistvou hrud.

Když jsem ten den ráno šel přede mší sv. do ředitelny, čekala na mne venku na chodbě malá Jenička Jenkinsová s paní Miltonovou.

Čtenář snad se upamatuje, že Jenička je ta malá jedenáctiletá dívka, která v neděli „nikdy nevstávala včas“. Jenička měla darebnou matku, která nechávala děti o hladu a roztrhané, ale celý rok pilně podporovala dvě nebo tři

držitelky místností, kam si ženy mohly zacházeti na skleničku nebo na několik skleniček piva a jiných lihovin. Paní Jenkinsová tam sice sama nechodila, ale chodila tam zadním vchodem Jenička a pečlivě nosila matce pivo, dávajíc pozor, aby neupadla a nerozbila džbánec. A paní Jenkinsová celý čas, který nevěnovala spaní nebo zahálce ve svém zaměstnání jakožto městská metařka, nejraději sedala u své sklenky a hleděla, aby piva ubývalo.

Celý čas, co se děti připravovaly na svaté přijímání, byla Jenička v seznamu „nejistých“. Protože přicházela do školy nepořádně, vynechávala bez vážného důvodu mši sv. a ukazovala malý zájem o to, aby se sama připravovala na sv. přijímání, umiňoval jsem si často, že ji vyloučím z přípravné třídy a připustím k sv. přijímání samotnou, tak aby nebyla účastna společného slavnostního sv. přijímání. Až do toho dne, kdy se dětem začínala třídní cvičení, byla ta otázka nerozhodnuta. Tu do toho přišla paní Miltonová a otázku rozřešila.

Tato dobrá dáma byla zvyklá, vypravovati každý rok jednu chudou dívku k slavnému sv. přijímání; a tentokrát padl los na Jeničku Jenkinsovou. Paní Miltonová nelenila podívat se, jak to vypadá v Jenkinsovic domácnosti, a přesvědčila se, že okolí, v němž Jenička žije, není pro ni dobré, ba že jest naprosto škodlivé. Své dojmy pověděla také paní Jenkinsové slovy velice jasnými, a Jeniččina matka byla tentokrát na štěstí tolik strážlivá, že paní Miltonovou pokojně vyslechla. Ta pak na ni rázně udeřila a vymohla si na ní, že jí dovolila vzít si Jeničku na několik dní k sobě. S takovým pořízením přišla paní Miltonová ke mně, ačkoli mi hned na začátku neřekla, jak pořídila.

„Důstojnosti,“ pravila, „to ubohé dítě, ta Jenička Jenkinsová, se opravdu nemůže doma připravit na svaté přijímání tak, aby k němu přistoupila s náležitou zbožností.“

„To se zdá také mně,“ řekl jsem. „A abych řekl, co si myslím, já jsem s Jeničkou tak nespokojen, že jsem se již skoro rozhodl, že ji zítra z přípravné třídy vyloučím.“

„Ubohé dítě! Ale to nesmíte udělati, důstojný pane. Věřte mi, že ona tím není vinna. Kdyby neměla takovou matku, byla by tisíckrát hodnější.“

„Mně nejde tolik o ni, paní Miltonová, jako o ostatní děti v té třídě. Ona dává svou nedbalostí špatný příklad.“

„Ale račte býti jist, že tvhle tři dni bude dávat dobrý

příklad. Já již jsem to zařídila. Přemluvila jsem její matku, aby nechala Jeničku u mne ode dneška až do příští neděle večer. U mne bude mít dosti času, aby se pomodlila své modlitby a pořádně se vyspala, a já vám slibuji, že pro ni učiním všecko, jakoby byla mé vlastní dítě!“

„Výborně, paní Miltonová, dovolte, abych vám stiskl ruku. Vy jste rozřešila otázku, která mne poslední čas bez ustání trápila.“

Takto Jenička Jenkinsová přicházela tyto tři dni zvláštní a bližší přípravy na sv. přijímání každý den včas na mši sv., odpoledne přicházela včas do školy, a jak mi její učitelka řekla, ku podivu se změnila.

Vzpomínaje na to všecko, viděl jsem nyní před sebou paní Miltonovou s její chráněnkou. Ale jaká změna se stala s tou pestře oblečenou Jeničkou s těžkomyslnou, temnou tváří a nečesanými vlasy! Dnes ráno byly její oči jasné, její tváře připomínaly trochu růže, a její bílé šaty a závoj mi po prvé ukazovaly zvláštní krásu jejího snědého obličejě zasazeného do rámce jako havran černých vlasů; a div divoucí, svatost dotkla se rysů tohoto dítěte, dotkla se jich tak, že Jenička Jenkinsová vypadala tak nevinně, tak mile a hezky jako kterékoli jiné dítě, které jsem spatřil toho jitra.

„Důstojnosti,“ řekla paní Miltonová, „Jenička se vám přišla poděkovati za všecko vaši laskavost a zvláště za to, že jste jí dovolil jíti dnes k prvnímu sv. přijímání. Ona byla u mne tři dni, důstojný pane, a mohu říci, že bych musila pohledati milejší, hodnější a ochotnější dívky.“ Pak poodstoupivši trochu, řekla tiše: „Věřte mi, důstojný pane, kdyby to dítě mělo jen trochu lepší vedení, že by nebylo nad ni. Přála bych vám, abyste ji byl viděl modliti se ráno a večer. A včera večer jsme ji skoro musili donutiti, aby již vstala a šla spát. Kéž ji Pán Bůh chrání! Důstojnosti,“ pokračovala paní Miltonová nahlas, „Jenička vám chce něco říci.“

Obrátil jsem oči po nové Jeničce Jenkinsové. Tvrdost a smělost zmizely s jejího obličejě, a místo toho byl tam lahodný výraz dětství, o který byla tak dlouho oloupena.

„Důstojný pane,“ řekla, a sám její hlas byl nyní milý, „já vás prosím, abyste se za mne modlil, abych zůstala hodná. Já vím, že jsem vás hněvala, a je mi to líto.“

„A, Jeničko,“ připomněla paní Miltonová, „o co budeš Pána Ježíše prositi, až jej přijmeš?“

„Důstojný pane, já ho budu prositi, aby mne nechal umřít, kdybych byla v nebezpečí, že se zkazím.“

Zřejmě upřímnost tohoto dítěte mne dojala tak, že v tu chvíli jsem si netroufal promluvit.

„A nyní mi dejte, důstojný pane, požehnání, abych vytrvala v tom dobrém předsevzetí.“

Toto dítě, vyrostlé v okolnostech co možná nejhorších, pod očima matky naprosto nedbalé, bez všeho příkladného vedení, mi vyloudilo z očí slzy. Ten den jistě všechny děti přistupovaly k sv. přijímání se zbožným zanícením, ale kdežto mnoho jich se blížilo ke stolu Páně se stejnými city víry a lásky jako Jenička, pochybuji, zdali některé z nich přinášelo s sebou tak dojemnou pokoru jako toto zanedbané dítě chudé domácnosti.

Mše sv. trvala se sv. přijímáním déle než hodinu, a bylo již dosti pozdě dopoledne, když jsem přišel do svého pokoje ke snídani. Z té neb oné příčiny jsem se cítil velmi unaveným a proto, místo abych šel dolů do ředitelny, zůstal jsem ještě ve svém pokoji. Teprve kolem půl jedenácté přišel jsem do své úřadovny a našel jsem tam Alici Morganovou a Lauru Eliotovou, které tam na mne čekaly.

„Co tu děláte, děti?“ zvolal jsem. „Vy jste ještě nesnídaly?“

„Ne, důstojný pane,“ řekla Alice. „Musíme vám přece dříve poděkovat za veškerou vaši laskavost.“

„Maminka tu také byla,“ dodala Laura, „ale ona již byla od postění tak slabá, že musila odejít do Ideální kavárny, a čeká tam na mne. Důstojný pane, zde vám maminka něco posílá,“ a Laura mi odevzdala obálku, v které byla, jak jsem později objevil, velká bankovka — „a prosí vás, abyste toho užil pro zdejší školu. A já vám, důstojný pane, znova děkuji a slibuji, že se přičiním, jak nejlépe dovedu, abych byla hodná.“

„Děkuji vám, děti; ale vy ještě nejste andělé, a já myslím, že uděláte nejlépe, když se pospíšíte nasnídat.“

„Ale nejdříve nám ještě raďte dátí požehnání.“ Dal jsem jim je se vší ochotou.

„A což, Lauro,“ řekl jsem, „již tě neuvidím, ani maminku?“

„Ó, já doufám, že ano, důstojný pane; zdá se, že se tu zdržíme o dvě neděle déle. Příští týden vystupujeme každý večer v Covingtonu, potom jsme zadány na tři večery v jednom jiném předměstí, a já sem budu přicházeti každý den

v poledne, a když budu moci, taky ještě každý den odpoledne, a přijdu se na vás podívat a popovídat si s Alicí.“

„Vždycky tě rád uvidím.“

„A, důstojnosti,“ vložila se ještě Alice do řeči, „dovolil byste nám, abychom si vždycky zašly do hudební síně, když tam právě nikdo není?“

„Co tam chcete dělati?“

Víla Lehkonožka a víla Sněhurka si nyní začaly dávat nejrozmanitější znamení obličejem a rukama. Zdálo se, že Laura činí nějaký návrh, kterému se zase Alice náramně vzpírala.

„Důstojný pane,“ řekla konečně Alice, „to je tajemství; ale my vám to povíme, až přijde vhodná chvíle.“

A s tím jsem musil být zatím spokojen. Obě bíle oděné víly mi daly sbohem a obě při tom provedly s dokonalým půvabem Alicinu dovednou poklonu.

UKAZUJE, JAK A S JAKÝM ZDAREM NAŠE VÍLY
CVIČILY DAVIDA REILLYHO

božnost a darebnost — jsou to dvě věci, kterých nelze spolu srovnati? Jsou tak daleko od sebe? Nechodívají v některých případech spolu? Tyto otázky se mi mnohokrát ozývaly v hlavě ty dny po prvním svatém přijímání. Skoro všechny děti ve své první horlivosti se upřímně snažily přicházeti k svatému přijímání každý den přes to, že se na to mrzely některé matky, které „nemohly pochopiti“, jak je to možné. Ale bylo to, a téže doby, třeba ne zrovna proto, bylo ve škole více jasného smíchu, více živosti, více šťastných tváří, než kdy zjindy předtím.

Co se týče darebnosti, Alice Morganová a Laura Eliotová byly všem ostatním v čele; ale stejně pravdivě jim byly v čele také co se týče zbožnosti. V pondělí, který toho roku byl svátečním dnem, chodily bez ustání z ředitelny do hudební síně, z hudební síně do kostela, a z kostela nazpátek do ředitelny, a potom zase znova stejným pořádkem. Člověk, který by neměl rád děti, byl by se domníval, že chodí do kostela proto, aby tam přemýšlely o nějaké darebnosti. David měl celý ten den velmi málo pokoje. Bylo mu naprosto nemožno upadnouti do ztrnulosti, která byla jeho význačným rysem, pokud byl v ředitelně, ale která, a to budiž na tomto místě připomenuto, úplně mizela, kdykoli se David octl ve svém rodném kraji, totiž na svahu Páté ulice, kde byl znám svou divokou jízdou na kolečkových bruslích. David stále ještě se nedovedl zbaviti své bázlivé úcty před skutečnými herci. V jeho necvičené a prosté obraznosti představovala Laura všechnu slávu a všechna tajemství života. A malá tanečnice brzy objevila toto Davidovo hledisko, vzhledem k ní, a byla ochotna využívatí toho, kdykoli se naskytla nějaká vhodná příležitost. David bral ode mne měsíční plat; ale ve skutečnosti pracoval mnoho pro Lauru Eliotovou.

Když se zmíněného pondělí dívky vrátily ze své první návštěvy v kostele, vrhla se Laura, které Alice obratně pomáhala, na nešťastného Davida s neobyčejnou živostí a se svou charakteristickou energií. Seděl jsem ve své úřa-

dovně, nedávaje najevo žádný zájem o to, co se děje v předpokoji, a tak jsem mohl téměř úplně pozorovati všecko, co se tam dalo.

„Co to čtete, Davide?“ tázala se Laura.

„Ostrov pokladů,“ odvětil David, zdvíhaje hlavu a hned zase ji kloně. Kniha totiž Davida velice zajímala; v té kapitole, kterou právě četl, se hodně zabýjelo.

„Všimla jsi si,“ řekla Alice šeptem, ale hodně nahlas, „jak si David při čtení ukazuje prstem? On si musí ukazovati od řádky k řádce, jako nějaký chlapec z první třídy. Zrovna tak čítával náš František, když chodil do druhé třídy.“

„A podívej se,“ dodala Laura, „jak se do toho naklání, když čte.“

Nešťastný mladík, i kdyby byl býval hluchý, byl by musil slyšeti obsah toho šeptání, pustil knihu, zdvihl oči a vida, že obě víly ho pozorují s vážnou tváří, usmál se přihloupě.

„On se ani neumí usmívat,“ pokračovala Laura týmž daleko slyšitelným šeptem.

„On se usmívá opatrně,“ vykládala Alice. „Vypadá to, jakoby měl strach, že by si roztrhl obličej, kdyby se smál doopravdy.“

„Snad je to k vůli jeho kudrnatým vlasům,“ podotkla Laura. „On se také červená dosti přirozeně,“ dodala, „nezdá se ti?“

„A jak s tím souvisí ty jeho kudrnaté vlasy?“ ptala se Alice.

„Já jsem si při tom vzpomněla na jednu píseň, kterou jsme někdy s maminkou zpívaly na jevišti. Někdy celé divadlo při tom tleskalo:

Byl u nás hoch, jenž vybraně
se vždycky oblékal,
a tolik kudrlinek měl,
že usmáti se bál.“

David si poposedl na své židli a opřel se dozadu. Vypadal při tom tak omámený, jako skutečně byl.

„Prosím vás, Davide,“ pokračovala Laura, „vezměte zase tu knihu do rukou. A teď čtete dále — neslyšíte? Čtete dále. Ano, tak to jest!“

Zdálo se, že Laura hypnotisovala náčelníka z Páté ulice.

David vyzdvihl knihu asi na dva palce se stolu, sehnul hlavu, položil prst na knihu, aby mu byl vodítkem, a pohybuje rty, hleděl vyplnití Lauřin rozkaz.

Dvě víly věnovaly nyní Davidovi deset minut svého vzácného času a poznamenaly mimo jiné, že bude-li jednou knězem, takové hýbání rty mu bude jistě na prospěch, ale za těchto okolností že je úplně zbytečné. A hned také mu ukázaly, že je to mnohem hezčí, když si zdvihne knihu k očím, než když se nad ní hrbí. Pak mu ještě řekly, aby odstranil s knihy prst, který mu ukazoval řádky, a o kterém Laura upřímně podotkla, že by hodně potřeboval umytí.

Potom se obě víly odebraly do hudební síně, a opustily Davida, který, jak jsem s nemalou veselostí pozoroval, se poctivě snažil, aby četl tak, jak mu dívky nařídily.

Když se vrátily ze své nejbližší návštěvy v kostele, znovu si vzaly Davida do prádla.

Laura nejdříve chtěla vědět, zdali nosí škapulíř, a když zvěděla, že ano, vyptávala se, zdali se ráno a večer modlí. Také na to dostala uspokojivou odpověď a pochválila Davida za to.

„Ale, Davide,“ pokračovala, „víte-li pak, že jste vlastně nešika?“

„Proč?“ ptal se klidně David.

„Protože se neumíte náležitě chovati.“

„Já se nemusím chovati,“ odvětil David.

„To není pravda. Každý musí umět se chovati. Musí umět pořádně stát, pořádně sedět, pořádně chodit, pořádně držet hlavu. A vy neumíte nic takového,“ řekla Laura.

David, který vstal se židle, se usmál nejistým úsměvem.

„Nebo — když se usmějete,“ pokračovala Laura, „vypadá to, jakobyste chtěl plakat.“

„Člověk by o něm mýslil,“ potvrzovala Alice její výrok, „že má v obou čelistech revma. Davide, když se člověk usmívá, má se usmívat doopravdy.“

David se musel nyní tři minuty učit, jak se má usmívat. divím se, že jsem se neudusil, jak jsem se tenkrát musil přemáhat, abych se nedal nahlas do smíchu. Potom musil chodit deset minut sem a tam po předpokojí, při čemž si dívky zvláště všímaly jeho hlavy a ramen. Laura mu také dala několik pokynů vzhledem k tomu, jak má pořádně stát, aby si o něm lidé nemýslili, že je bočitý, „a to

přece David není, že ne?“ dodala vážně, obrácena k Alici.

Nežli odešly do hudební síně, poznamenala Laura malými papírovými ústřižky v nějaké modlitební knížce asi tuceť modliteb, které si tam již napřed našla, a uložila Davidovi, aby jí každou tu modlitbu dvakrát opsal na stroji, jednou totiž pro Alici a jednou pro ni samu, při čemž mu pečlivě udala, jak velký formát papíru má na to vzít a jak veliké asi nechati okraje a jak daleko mají býti řádky od sebe — a s tím vším měl býti hotov, než se ony vrátí z kostela.

Když se vrátily, po neobyčejně dlouhém pobytu v hudební síni a stejně dlouhé návštěvě v kostele, modlitby, napsané strojem se vši dovedností, které byl David schop, již na ně čekaly. Laura mu vzdávala nahlas díky za jeho práci; a byla s ní spokojena tak úplně, že jí to nedalo, aby mi nepřišla ukázati toto svědectví píle a umělosti Davidovy. Rozumí se, že jsem Lauru v jejím nadšení nesměl odbýti jen tak zkrátka, nýbrž musil jsem si ty modlitby prohlédnouti trochu důkladněji. Tím však se mi zase naskytla vhodná příležitost, že jsem mohl poslouchati rozmluvu, která se zatím rozpředla v předpokojí. Mé oči se upíraly na stránky, které mi Laura přinesla, ale mé uši a všechna má pozornost byla obrácena k tomu, co si povídala Alice s Davidem.

„Davide,“ slyšel jsem se ptáti Alici, „je to pravda, že jsi šel v patách za Laurou a za její maminkou až k Ideální kavárně a že prý jsi potom stál venku a mačkal nos na sklo, abys viděl, zdali Laura opravdu jí a pije jako jiní lidé?“

„To není žádná pravda. To je lež. Já za nimi vůbec nešel.“

„Davide, nezlob se, není ti to nic platné. A je to pravda, že jsi stál venku s nosem přimáčknutým na sklo, až musil přijíti strážník a říci ti, abys odtamtud odešel?“

„Prosím tě —“ zabručel David, „kdo ti to nabulíkoval? Mne ani nenapadne dívat se dovnitř, co Laura jí, a ostatně tam nebylo nikde vidět žádného strážníka.“

„Davide,“ pokračovala Alice přísně, „je to pravda, že když sem Laura přišla po prvé na náboženství, že jsi ji štípl, abys viděl, je-li to skutečný člověk?“

„To je taky lež!“ vykřikl David všecken dopálený. „Mně by něco takového vůbec nenapadlo, abys věděla!“ Pak jsem zaslechl zašramocený židle, odstrčené prudce stranou, a zvuk ustupujících noh; ale víly asi tak nechodívají. Hned

potom David vyšel ven, patrně, aby ochladil svou zlost. „Je to skutečně psáno velmi hezky,“ řekl jsem nyní Lauře, poněvadž jsem mohl míti za to, že rozmluva v předpokoji je již u konce, „a ty modlitby jsou krásné.“

Ten den před odjezdem paní Eliotové přišla Laura ke mně.

„Důstojný pane, dovolil byste, abych směla dnes večer od osmi do devíti užítí svatomikulášské síně k něčemu?“

„Myslím, že to lze udělati.“

„Děkuji. Já již to řekla Jerrymu a Davidovi, a oni tam uspořádají všechno, čeho bude třeba. A vy tam račte přijít. Alice a já máme pro vás nějaké překvapení.“

„Dobrá, přijdu. Ale mám tam býti samotný?“

„Nebudete samotný, důstojnosti. Bude tam také maminka a pan Morgan a paní Morganová s jejich dětmi, a všechny ty mladé dámy, které pomáhaly strojiti hochy a dívky k prvnímu svatému přijímání.“

V osm hodin večer jsem tedy vešel do síně a usadil se mezi Jerryem a Davidem. Bylo tam čtyřicet osob a všichni zřejmě očekávali, že dostanou něco dobrého. Sněhurky a víly Lehkonožky nebylo nikde viděti.

Sotva jsem se usadil, když slečna Burnsová, která při všech našich školních zábavách a představeních ochotně a výborně pečovala o doprovod na pianě, zahrála nějaký vstupní akord, a z pozadí záclony, která kryla zase pozadí našeho skromného jeviště, vypluly obě víly. Byly oblečeny velmi hezky a slušně — člověk hned na jejich obleku poznal dovednou jehlu paní Morganové a divadelní zkušenost paní Eliotové — a s obličejí rozjařenými úsměvem nám učinily svou slavnou poklonu, mně nyní již dobře známou. Nový akord zazněl, a potom piano a víly závodily tóny a tancem, aby nás pobavily známým baletem „Horalovy vrtochy“. Je to snad dosti otřepané a na jevištích zpěvních síní se to dává celkem obhrouble, ale zde to bylo tak slušné a půvabné, že člověk vnímal jen poesii ladných a ukázněných pohybů, věrně se přimykajících k hudbě.

Pak přišel žertovný „námořnický tanec“ a „irský třasák“, dva roztomilé a nevinné tance. Následovalo zpěvní číslo, o němž ovšem musím vyznati, že nebylo zvláště dobré — bylo na něm přece jen trochu pozorovati ovzduší zábavní zpěvní síně, v němž se ušlechtilé písní nedaří.

Pak byla přestávka, věnovaná koláčům a zmrzlině, takže vystupující osoby měly zatím čas se převléci. Po přestávce

začaly znova a plných čtyřicet minut nás opravdu okouzlovaly vybranými tanci skoro všech evropských národů.

Všecky nás to opravdu zajímalo, ale nikoho tolik, jako Davida. Ten neviděl, neslyšel, co se děje okolo, a jen se díval na jeviště.

Třikrát jsem ho zaslechl říkati Jerrymu: „Tohle je něco! Já bych taky chtěl být hercem!“

Když víly skončily svůj program a převlékly se, přilétly ke mně. Laura mne popadla za ruku a zvolala: „Teď tedy již, důstojný pane, víte, proč jsme stále chodily do hudební síně. Chtěly jsme vám udělati radost. Líbilo se vám to?“

„Nu, ovšem, a velmi. Všecko bylo velice hezké, velice roztomilé. Zvláště ty tance — to byla hodinka v zemi víl.“

„To jsem ráda,“ zvolala Laura, a její tvář zřejmě vyjadřovala velikou radost; „právě na to jsme myslily, když jsme tančily; představovaly jsme si, že jsme víly.“

„A vy také jste víly, děti. Alice, to je víla Sněhurka, a ty, Lauro, jsi víla Lehkonožka.“

„To je výborný nápad, důstojnosti,“ zvolala paní Eliotová. „Víte-li pak, že mi dáváte látku k dobré reklamě? Nezdá se vám, že to bude zníti hezky, až se bude v novinách nebo na plakátech oznamovati: Tančí víla Lehkonožka, Laura Eliotová? Opravdu, to stojí za peníze.“

„Paní Eliotová,“ podotkla Alice, „se chodila na nás dívat, když jsme se cvičily, a řekla nám, abychom některé věci vynechaly. A důstojnosti, Laura mne naučila všem tancům, které ona umí.“

„Laura měla schopnou začku,“ poznamenala paní Eliotová. „Já jsem ještě nikdy neviděla dítě, kterému by byl tanec takovou přirozenou věcí, jako Alici. Důstojnosti,“ dodala pak potichu, „od té chvíle by mohla jíti na jeviště, ale prosím vás pro Boha, nepouštějte ji tam. Mé Lauře to dosud neublížilo, ale musím ji také dostat pryč s jeviště, jak bude jen trochu možná.“

„Důstojný pane,“ povídal David, když jsme sestupovali dolů po schodech, „že to bylo velkolepé?!“

Paní Eliotová a Laura se se mnou loučily velmi vřele. Obě byly plny vděčnosti a laskavosti; a mohu říci, že jejich vděčnost a laskavost vůči mně se nezměnily do dneška.

Několik dní později se přihodilo, že jsem se vracel kolem sedmé hodiny večer odněkud od nemocného. Když jsem šel okolo naší školy, vyšel z hlavních vrat Jerry a přiblížil se ke mně.

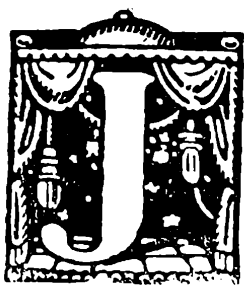
„Důstojnosti,“ začal, „nevšiml jste si poslední čas něčeho zvláštního na našem Davidovi?“

„Nezdá se mi,“ řekl jsem, „vyjímajíc, že nosí hlavu vzhůru a chodí tak, aby nebylo viděti, že má nohy do oblouku.“

„Dobrá, tedy račte jíti se mnou a podívatí se na chvilku do hudební síně.“

Vystoupili jsme tedy po špičkách nahoru do chodby před hudební síní. Již se hezky setmělo, takže na chodbě jsme stáli skoro potmě. Ale hudební síň byla v tu chvíli osvětlena třemi žárovkami nad pianem. Okénkem ve dveřích mohli jsme tudíž pozorovati všecko uvnitř, aniž jsme byli viděni. David právě kladl na gramofon nějaký nový kotouč, potom se vzpřímil, spustil stroj a zaujal postavení, které na mne k mému nelíčenému úžasu dělalo dojem, jakoby se David chystal ke skoku na padesát metrů. V tu chvíli začal gramofon hráti „Horalovy vrtochy“, a David se začal pohybovati. Jednu ruku držel nad hlavou jistým způsobem, který měl patrně vyjadřovati jakousi půvabnou křivku, druhou se podpíral v boku a při tom se snažil poskakovati podle nápěvu s jedné nohy na druhou. Bylo lze snadno rozpoznati, podle hudby ovšem a to jenom podle hudby, že se David pokouší tančiti „Horalovy vrtochy“. Chvillemi měnil kroky a kdykoli se otočil dokola, po každé spustil obě ruce a opatrně se chytil za šosy svého kabátu. Zdálo se, že tento zdar dodal Davidovi smělosti a on počal vyhazovati nohy trochu výše jako při kopané, a musím říci, že v těchto pohybech měl neobyčejné štěstí. Byl si toho asi vědom, neboť se začal usmívati. Potom jako omámený úspěchem svého počínání, vzal s té i s té strany své šosy do rukou, nazdvíhl se na špičky nohou a vyzdvíhl jednu nohu do výšky co nejvýše dovedl. Pohříchu si to přece jen dobře nevyměřil, neboť najednou ztratil rovnováhu, a buch, již ležel na zádech. V první chvíli jsem myslel, že má David rozbitou hlavu. Ale patrně měl velmi pevnou lebku, neboť se rychle sebral se země, a když jsme se již nemohli přemoci a dali jsme se nahlas do smíchu, otočil se rychle, zhasil světlo, a než naše oči zvykly té náhlé změně, David již zmizel.

P. CARNEY VYBOČÍ Z MÍRY

eden den v červnu, když jsem ráno přicházel do ředitelny, vypadal David velice tupě a ospale. „Co je s tebou, Davide?“ tázal jsem se, zastaviv se ve dveřích mezi mou úřadovnou a předpokojem. — „Já jsem šel včera pozdě spát, důstojnosti.“

„Co to? Skládal jsi nějakou báseň?“

„Ne, důstojný pane, já neskládám žádné básně. Ale ve Vinařské ulici měli v biografu Atlantiku ochotnické představení a já jsem tam také byl.“

„Účinkoval při tom některý tvůj přítel?“

„Ne, důstojný pane. Já sám jsem při tom účinkoval.“

„Pane Bože, nedopouštěj!“ zvolal jsem v opravdovém úžase, pustil jsem kliku, které jsem se držel, a klesl jsem na nejbližší židli.

„Co je vám, důstojný pane?“ tázal se David s účastenstvím.

„Ty jsi tam tančil, Davide?“

„Ne, důstojnosti, já se k tomu nedostal.“

„Co jsi tam tedy dělal?“

„Zpíval jsem jednu píseň.“

„Kterou?“

„Stříbrné nitky ve zlatě.“

„Dovol, Davide, chceš mi doopravdy povídati, že jsi si troufal vystoupiti na jeviště před hojným obecenstvím a vykřikovati jim tam tu úžasnou novinku ‚Miláčku, já již stárnu‘?“

„Prosím, důstojnosti, ještě více se tam stalo.“

„Co se stalo? Spadl jsi s jeviště, ne?“

„To ne, důstojnosti, ale byl tam Pat Noonan, a ten vyskočil a začal mi odpovídati a zpíval ‚Ne, nikoli mé zlato‘, a hoši z naší družiny začali na mne křičeti ‚Nech toho!‘ a jiné takové věci, a všechno se to začalo smáti a hlučeti, a potom — a potom —“

„Co potom? Povídej, Davide.“

„Potom mne popadli hákem.“

„Jak to udělali, Davide?“

„Důstojnosti, za kulisami stál takový veliký, silný mladík s dlouhou tyčí a na té měl nasazený takový veliký hák.

Tím hákem mne popadl v pasu a zatáhl mne za kulisy.“

„Ale, prosím tě, Davide, co tě pohnulo, že jsi se činně účastnil toho ochotnického večírku?“

„Já nevím, důstojnosti. Pat Noonan mne přemluvil. A já sám jsem se chtěl také jednou ukázat na jevišti. Potom také byla ustanovena za nejlepší ochotnický výstup cena dvou dolarů, a já jsem si myslel, že bych ji mohl získati.“

„Ale nevíš, Davide, že to není hezké ani slušné, vystupovati na jevišti s těmito tak zvanými ‚ochotníky‘? Nevíš, že takové večírky nemají právě dobrou pověst ve slušné společnosti? A že se můžeš takovým způsobem dostat do velmi sprosté společnosti?“

„Důstojnosti, já jsem nevěděl nic takového. Ale já již tam po druhé nepůjdu.“

„Já bych také nechtěl v naší ředitelně zaměstnávatí hochy, který by se účastnil takových podniků. Čestní hoši a čestné dívky se takovým věcem vyhýbají.“

„Důstojnosti,“ řekl David, „Alice Morganová tam také byla.“

„Co povídáš?“ vykřikl jsem a vyskočil jsem se židle.

„Ano, byla tam. Tančila ty „Horalovy vrtochy“, a náramně jí tleskali, a získala první cenu, ty dva dolary.“

V první chvíli se mi sevřelo srdce. Kdyby byl David po mne hodil knihu, nebyl bych užasl více. Alice Morganová, která chodí denně k sv. přijímání, Alice Morganová, kterou jsem považoval, a to, jak jsem si myslel, právem, za takovou nevinnou, dobrou, jemnou dívku, tato Alice Morganová vystupuje jako tanečnice na takovém obskurním jevišti, ve společnosti všelijakých lidí! Nechtělo se mi tomu věřit.

„Davide,“ řekl jsem, „víš dobře, co povídáš?“

„Ano, důstojnosti, ona tam jistě byla.“

„Davide, dojdí nahoru do třídy, ať sem Alice Morganová hned přijde.“ Po těch slovech jsem se vrátil do své úřadovny a zavřel jsem dveře. Cítil jsem, že se všechno ve mně vaří.

Kdyby to byla bývala má sestra, nebylo by mne to zarmoutilo více. Tato dívka vzbudila ve mně tak krásné naděje vzhledem k jejímu mravnímu životu, a nyní všechny ty naděje se rázem sesypaly. Vždycky vypadala jako by mi úplně důvěřovala, a zatím mne klamala. Oprávněné rozhořlení a ta žalostná věc, které říkáme sebeláska, se slily v mém srdci v jeden cit a naplnily mé srdce něčím, co se již málo lišilo od vzteku.

Za chvíli vstoupila Alice. Přišla se svým obyčejným zářivým úsměvem, ale když mne spatřila — škoda, že jsem sám nemohl v tu chvíli viděti svou tvář — velice zvažněla. Bylo zřejmo, že se lekla.

„Vidím na tvém obličejí,“ řekl jsem hořce, „že ti nemusím nic vykládati, a že sama chápeš, jakou nepěknou věc, jakou nedůstojnou věc jsi udělala.“

„Ano, důstojnosti, já to uznávám,“ přisvědčila Alice, a výraz žalostné prosby za odpuštění se jí objevil v obličejí.

„Jak jsem řekl,“ pokračoval jsem, „není třeba, abych se o té věci déle šířil. Že něco takového dovede provést dívka z naší školy a zvláště dívka z vyšší třídy, to by mne musilo samo sebou velmi mrzetí, abych se vyjádřil mírně; ale když to udělá dívka, které jsem si tolik vážil, dívka, ke které moji přátelé byli tak laskavi, to mne bolestně překvapuje a to mne uráží.“

Umlkl jsem na chvíli. Ale Alice neříkala nic. Zápasila se slzami, které se jí draly do očí, a proto nemohla mluvit. Já jsem si ovšem její mlčení vykládal nesprávně, jako vždycky my lidé děláme, když ztratíme tak neb onak rozvahu. Pohleděl jsem na ni a zdálo se mi, že se mračí. Tím větší byla moje zlost.

„Já ti, Alice, důvěřoval a myslil jsem, že se mohu na tebe spolehnouti. A tys mne *opět* oklamala.“

Alice teď plakala, ale já jsem zašel příliš daleko, abych na to dbal.

„Něco takového jsem od tebe neočekával; a nevím, budu-li ti moci ještě někdy věřit. Teď můžeš jít a přičiň se, aby ses opravdu polepšila.“

Dívka se na mne podívala prosebným pohledem, ale bylo to marné. Rozzlobený člověk nedovede jasně myslit a klidně uvažovat. Já jsem nebyl v té příčině výjimkou.

„Můžeš jít,“ řekl jsem, a Alice šla, zanechávajíc mne v náladě naprosto pochmurné. Měl jsem to dopoledne mnoho co dělati, neboť odpoledne jsem měl odjet na tři dni do sousedního města. Sebral jsem se tedy, jak jsem dovedl, a dal jsem se do práce, zaháněje od sebe, nikoli bez obtíží, všechny myšlenky na tu nešťastnou příhodu s Alicí. Ale přes to, že jsem byl pílne zaměstnán jednak psaním nutných dopisů, jednak přijímáním rozličných návštěv, na dně svého srdce jsem ustavičně cítil osten jakési veliké duševní nespokojenosti, vědomí viny, křivdy a nespravedlnosti.

Několik minut po jedenácté hodině jsem náhodou pozdvihl oči a všiml jsem si nahoře na přihrádkách svého psacího stolu kytice krásných růží. Viděl jsem je již dříve, hned, když jsem ten den vešel do ředitelny, ale byl jsem tak rozrušen, že jsem se jich dále nevšímal. Teprve nyní, jsem upozoroval, že na vázu, v níž byly růže, je přivázán nějaký lístek. Vstal jsem a s chabým zájmem jsem lístek uvolnil.

Byl to velice úhledný lístek a na něm bylo něco napsáno s neobyčejnou pečlivostí. A když jsem četl, co tam bylo napsáno, lehla mi na srdce veliká tíže. Bylo tam napsáno toto:

*Důstojnému pánu P. Carneymu
s upřímnou oddaností
věnuje Alice Morganová.*

To ubohé děvče, které se málokdy pořádně najedlo, kterému deset desetníků bylo velikým jméním, užilo prvních peněz, které si vydělalo, na to, aby mi projevilo vděčnost; a zatím co tyto růže rozlévaly nad mou hlavou svou líbeznou vůni, já ve své nemístné horlivosti jsem jí nemilosrdně vyhuboval.

„Davide,“ zavolal jsem do předpokoje, „běž do osmé třídy a řekni ctihodné sestře, že prosím, aby mi sem v poledne poslala Alici Morganovou.“

David se za chvíli vrátil.

„Důstojnosti, ctihodná sestra vzkazuje, že se Alici před hodinou udělalo špatně a že ji poslala domů.“

Zavřel jsem dveře, sedl jsem si a dal jsem se do zpytování svědomí. Cítil jsem se naprosto pokořeným a zahanbeným, a právě proto jsem byl nyní s to, abych viděl sám sebe v jasném světle pravdy. Bylo mi ihned zřejmo, že jsem měl pravdu, co se týče věci samé, ale že jsem si počínal naprosto nedobře v projednávání té věci. Alice chybila, a potřebovala důtklivého napomenutí, protože takové „ochotnické“ večírky rozhodně pro ni nebyly. Viděl jsem nyní, že by se bylo všecko snadno urovnalo, kdybych ji byl laskavě upozornil na nebezpečí, na společenskou nízkost takových zábav. Konec konců byla Alice stále ještě dítě a to dítě velice nezkušené. To, že chodila často k sv. zpovědi a k sv. přijímání, uchránilo jí až dosud její nevinnost. Kdyby byla bývala prohnanější, byla by věděla, že takové „ochotnické večírky“ mají svá skrytá nebezpečí. S mé

strany by bylo stačilo několik laskavých slov, a Alice by mi byla poděkovala, a naše rozmluva by jí byla jistě prospěla. Ale místo toho jsem povolil uzdu své zlosti. Vzpomínal jsem si nyní na jiné případy v dřívějších letech, kdy jsem taky leckomu vyčinił. Vzpomněl jsem si na deset takových výbuchů hněvu, ale nemohl jsem si vzpomenouti ani na jeden případ, v němž bych tím byl způsobil něco dobrého, kdežto v některých případech jsem bližnímu určitě ublížil. Pak jsem se vracel ještě dále nazpátek do minulosti a vzpomínal jsem si na případy, kdy jsem já byl od někoho vypeskován. Všecky ty případy se týkaly mých školských let; má matka, jejíž vliv na mne se nikdy neu-menšil, mne nikdy nehubovala. Dva učitelové ve škole mluvili se mnou tak, jako já jsem dnes mluvil s Alicí. První případ mi způsobil mnoho vnitřní skleslosti a rozervanosti, druhý případ byl by mne skoro připravil o mé povolání ke kněžství, k němuž jsem od útlého mládí cítil stálou náklonnost. Přemýšlel jsem nyní o tom, jak nesnadno jest vykonávaní dobře nařízení Kristovo v tom, že máme napomínati své bratry. Je ovšem snadno člověka pokáratí, ale je velmi těžko, učiniti to dobře. A v tomto dnešním případě, ve věku osmačtyřiceti let, jsem na sobě viděl, jak málo ještě jsem podoben našemu Spasiteli, milovníku duší.

„Bože, buď milostiv mně hříšnému,“ vzdechl jsem si z hlubokosti srdce. A bylo to opravdové vzbuzení lítosti, neboť slova ta přicházela ze srdce naprosto poníženého a zkroušeného.

UKAZUJE ROSTOUCÍ TĚŽKOSTI MORGANOVY
RODINY

Prázdniny rychle uplynuly a v září se opět začalo vyučovati. Měli jsme při naší škole také dvouletou obchodní školu a letos se v ní sešel zástup opravdu nadaných dívek. A mezi nimi nejnadanější a nejpilnější byla Alice Morganová. Laskavost slečen Daltonových umožnila jí a její sestřičce Helence, že mohly trávit prázdniny „mezi pahorky starého kraje kentuckyjského“. Bylo na nich viděti, že dva měsíce zdravého vzduchu, hojného světla a dobré stravy jim znamenitě prospěly.

Alice, kterou jsem nespátril od toho nešťastného dne, kdy jsem ji tak vypeskoval, mne přišla navštívit. Byla bázlivá, srdečná, ale při tom, jak se mi zdálo, zdrženlivá. Já sám jsem postavil mezi ni a sebe rozdělující zeď, jejímž stavitelem byla slepá zlost. Učinil jsem, co jsem mohl, abych tu zeď strhl. Pokusil jsem se vysvětliti Alici, že jsem byl tenkrát příliš drsný, ale ona mne prosila, abych o tom nemluvil. Pravila velice opravdově, že nemůže chovati v srdci žádnou hořkost proti tomu, kdo k ní byl tak laskav. Věřil jsem jí, že to myslí doopravdy, ale zeď zůstala státi. Bylo mi nyní zřejmo, že jsem ztratil všecken vliv na ni, který jsem dříve míval. Jak jsem výše podotkl, byla Alice mezi dívkami v naší obchodní škole nejnadanější a nějaký čas zůstávala svou pílí stále první. V užívání psacího stroje byla již velmi pokročilá, a ctihodná sestra, která měla dozor v tom oddělení, mi řekla, že se jí v psaní na stroji žádná z dívek nevyrovná. Po vánocích náhle začala Alice ve všech předmětech povolovati. Ve škole byla lhostejná a o nic nejevila živější zájem. Přes to přese všechno zůstávala stále ještě mezi prvními, neboť to jí bylo možné bez zvláštního namáhání. Několikrát jsem si ji zavolal, aby mi vysvětlila, čím to je, že se proti dřívějšímu v učení pohoršila. Rozumí se, že jsem s ní mluvil zcela vlídně, neboť jsem dostal důkladně za vyučenou. Alice mne vyslechla uctivě, ale bez pohnutí. Snažila se, vysvětliti mi nějak to, nač jsem se ptal; ale stěnu zdržlivosti, která byla tak rychle postavena, nebylo lze tak snadno strhnouti.

Od slečny Markéty Daltonové jsem se potom dozvěděl, že Alice zamýšlí věnovati se divadlu. Z té příčiny, jak mi pověděla táž slečna Daltonová, vyhledávala příležitosti, aby mohla vystupovati při rozličných dobročinných nebo ochotnických zábavách, a neminulo prý jednoho týdne, aby se dvakrát nebo třikrát neobjevila na nějakém takovém jevišti.

Zavolal jsem si tedy Alici opět, abych se jí vyptal na to, co jsem slyšel. Připustila, že touží býti tanečnicí; ale všechny mé důvody proti takovému povolání nedovedly ji přesvědčiti. Byly to důvody, které mně samému byly úplně jasné, ale co se týče Alice, zdálo se, že nechápe, co myslím. Že prý v tom nevidí žádného nebezpečení; já však si myslel, že to nebezpečí nechce viděti. Napadlo mne, že tenkrát při tom jejím prvním vystoupení jsem ji příliš chválil, a nyní to mělo za následek, že Alice, nevědomky, nepřikládala žádné váhy tomu, co jsem namítal. Nezbývalo mi, než abych teď činil pokání za slova nedosti opatrná a poručil celou záležitost Pánu Bohu.

Skoro téhož času, kdy se Alice začala tak často objevovati na ochotnických a podobných jevištích, počaly navštěvovati rodinu Morganových staré těžkosti. Šaty a obuv a obličej menších dětí vypravovaly zase o rodině, kde je chudoba a bída stálým hostem. Alice se oblékala jakž takž hezky, ale také na její tváři se pomalu, ale bezpečně začala ukazovati bledost, která svědčila o nedostatečné výživě a o tom, že chodívá pozdě spat.

V únoru musily sestry Daltonovy a jiné dobročinné dámy znova věnovati svou péči domácím poměrům u Morganových. Pan Morgan přestal pracovati a skoro dva týdny nedělal nic jiného, nežli že pil. Obvyklý následek se ovšem potom ukázal: pan Morgan musil ulehnutí a stonal.

Hlenka mne přišla poprositi, abych ho navštívil. Šel jsem tam a našel jsem nešťastného člověka velmi nemocného a plného výčitek svědomí. Nemusil jsem mu pranic domlouvat, protože on sám začal mluvit o svém neblahém návyku a ve hlase se mu třásly slzy.

„Důstojnosti,“ pravil, „jsem ochoten učiniti všecko, co mi řeknete, abych se přemohl. Chápu, jaký hanebný život jsem až dosud vedl, a raději bych obětoval oko nebo ruku, nežli pokračovati v takovém životě. Ale, když to na mne přijde, jsem slabý jako malé dítě. Věřte mi, že někdy dostávám chuť vzít si život. Mé rodině by bylo lépe, kdybych

umřel. Důstojnosti, přísahám vám, že se chci polepšiti.“

„Věřím vám, pane Morgane, a budu uvažovati, co bychom měli dělati. Nyní zajdu k doktorovi Kellymu a poprosím ho, aby vás důkladně prohlédl. Potom se nějak domluvíme, co by bylo pro vás nejlepší.“

Dr. Kelly navštívil nemocného bez meškání a bez meškání zase mi přišel povědět, co shledal.

„V přítomnosti,“ pravil, „se příliš zbytečně užívá toho obratu o ‚psychologické chvíli‘, a já jsem nepřítelem toho rčení. Ale v tomto našem případě musím říci, že jste mne poslal k našemu příteli pijákovi právě v takovou ‚psychologickou chvíli‘.“

„A co jste na něm shledal?“

„Shledal jsem na něm právě to, o čem povídám, a mimo to ještě něco jiného, že totiž ten člověk má začátky tuberkulósy. A to jsem na něm shledal v takové ‚psychologické chvíli‘,“ odvětil dr. Kelly s jasným úsměvem.

„Ovšem, milý pane doktore, zdá-li se vám první stupeň tuberkulósy pouhým žertem, nemám, co bych do toho mluvil.“

„Počkejte, počkejte, důstojný pane. Tento případ není sice zrovna takový, aby se člověk oddával hlučné veselosti, ale přece je to věc, na kterou se lze dívat spíše vesele než truchlivě. Jest totiž jedna nemocnice právě pro takové případy, nějakých sto kilometrů odtud. Tam musíme pana Morgana dostat, a já nepochybuji, že asi za rok bude úplně vyléčen. On povídá, že udělá, cokoli mu řeknete; vy tedy budete, tak laskav, a řeknete mu to, co vám dám do péra. Dostane-li ho do té nemocnice, o které povídám, nebude tam smět pít, a mimo to mu bude také odňata všechna příležitost k pití. Pak je tam jeden mladý lékař, můj dobrý přítel, který se ho ujme a přičiní se, aby se s panem Morganem stalo všechno, co s ním lze vůbec dělati. Možná, že co se týče plic, bude zdrav v šesti, sedmi měsících; ale necháme ho tam tak dlouho, až nám řeknete, že toho je dosti. Protože mám za to, že ten návyk pití potřebuje delšího léčení, nežli jeho plicní neduh.“

Následující tři nebo čtyři dni byli jsme, dr. Kelly a slečny Daltonovy a rodina Morganova a já sám, zaměstnání tím, že jsme se radili o způsobu, jak se bude paní Morganová se svými dětmi živiti celý ten čas, co budou pohřešovati pomoci svého živitele. Ze začátku jsme nevěděli, kudy do toho, a zdálo se nám skoro nemožno dodělati se žádoucího výsledku těchto svých porad. Ale konečně co se na začátku zdálo

nemožným, ukázalo se možným. Nejprve tedy jsme se usnesli, že paní Morganová bude chodit šít do rodin, a slečna Markéta Daltonová se měla osobně postarat o to, aby takové rodiny paní Morganové zaopatřila. Co se týče nejmenšího dítěte, měla je Helenka každý den ráno donášet do jeslí pro malé děti a odpoledne, až půjde ze školy, měla zase pro ně dojít. Protože pak paní Morganová bude muset odcházet z domova brzy ráno, a vracet se až k večeru, byla Alice ustanovena za hospodyňku. Já jsem ji ochotně omluvil od školy až do devíti hodin ráno, a protože Morganovy děti obědvaly ve škole, Alice snadno mohla opatřit, čeho bylo třeba v domácnosti a zároveň se účastnit vyučování. Takto tedy se stalo, že pan Morgan zmizel s jeviště své mnoholeté nečinnosti, a jeho rodina se vpravila do nového pořádku.

Paní Morganová byla dovedná švadlena a vydělávala týdně dvanáct dolarů. Nebylo to mnoho, ale když člověk dostane pravidelně každý týden dvanáct dolarů, je to lépe, než kdyby dostával dvacet dolarů, ale jen některý týden a potom zase nic. Slečna Daltonová se mimo to starala, aby děti byly opatřovány šaty a obuví. Helenka následovala své matky a dělala švadlenu doma, Alice zase ukázala znamenité vlohy jako kuchařka. Zkrátka nyní, když rodina nezávisela na panu Morganovi, necítila žádného nedostatku, dobře se živila, dobře se oblékala, a přes to, že všichni měli pana Morgana opravdu rádi, přece byli nyní, to musíme upřímně doznat, šťastnější, když ho neměli doma. Teď nemuseli v sobotu večer úzkostně čekat, kdy se vrátí a v jakém stavu; teď se mohli po každé pořádně vyspat, beze strachu, že jejich spánek bude rozrušován řáděním a nesmyslnými nápady opilého člověka. Pan Morgan sám psal, že se mu dobře daří, že nemusí ležet, že nepije žádných lihovin a že mu přibývá sil i váhy. Na paní Morganové bylo vidět, že se nyní nemusí stále nuzovat a trápit; její obličej jevil klid a spokojenost a nabyla zase mladistvějšího vzezření, o které ji příliš brzy připravil nepořádný život jejího manžela.

Zeď zdrželivosti mezi mnou a Alicí se ponenáhlu tenčila. Ale přes to přese všechno můj vliv na ni, pokud se týče volby povolání, zdál se rovný nule. Marně jsem s ní o tom hovořil; všechny mé důvody byly bez síly. Někdy, když jsem o tom přemýšlel, býval jsem sám neuspokojen tím, co jsem jí říkal vzhledem k divadlu. Snad to byl stále ještě trest za můj tehdejší výbuch hněvu. Mé důvody proti divadelnímu po-

volání byly jistě velmi pravdivé a vážné, o tom jsem nepochyboval, ale zároveň jsem si byl vědom, že tak, jak jsem jí je vykládal, byly žalostně slabé. Vzpomínám si, že jsem jí toho času půjčil ke čtení „Taggartovy dívky“ od Růženy Mulhollandové, knihu, jež by se měla dáti do rukou každé dívky, která dostala chuť jíti k divadlu. Alice tu knihu přečetla, řekla, že se jí líbila, ale nenašla v ní žádný důvod, aby změnila svůj úmysl.

Tím, že nyní často vystupovala na jevišti, vzbudila v ochotnických kroužcích jakousi pozornost, a výsledek toho byl, že nějaký ústav pro deklamaci, ostatně ústav, který neležel k vynikajícím, jí nabídl, „vzhledem k jejímu divadelnímu nadání“, že tam může zdarma docházeti a cvičiti se. Docházela tam tedy každou sobotu a to jí dalo příležitost, stýkati se s některými lehkomyšlnými dívkami a línými hochy, jejichž společnost jí nebyla, podle mého mínění, nikterak užitečná. Toho času bývala také častěji než dříve zvána, aby při rozličných příležitostech na jevišti tančila.

Nikdy mne nepozvala, abych přišel do některé takové zábavy, při níž vystupovala, ba, viděl jsem, že nechce, abych tam byl přítomen. Tato okolnost spolu s několika poznámkami, které učinili někteří moji přátelé vzhledem k jejímu vystupování na jevišti, mne skoro proti mé vůli přiváděla k domněnce, že Alice se začíná poddávatí vlivu jeviště a pozdních hodin a tančí způsobem, který se asi úplně nersrovnává s její dřívější líbeznou slušností oděvu a chování. A mou domněnku potvrzovaly také rozličné malé změny, které jsem pozoroval v jejím obleku, v držení těla a ve způsobu, jak se nyní česala. Dívka se octla, jak jsem pozoroval, ve svém „bláznivém věku“. Co jsem mohl dělati? Rád bych byl učinil všecko možné, abych ji zachránil, ale takto mi nezbývalo než modliti se k Bohu, aby nedopouštěl, aby duše, kterou jsem pokládal za tak krásnou, byla stržena do bláta.

Jednoho dne ráno jsem podpisoval čtvrtletní školní zprávy, a se smutkem v duši jsem se zastavil nad Alicinou. V prvním čtvrtletí měla ze všech předmětů jedničku. V druhém čtvrtletí měla již samé dvojky, vyjímajíc jednu jedničku. A nyní v třetím čtvrtletí, byly dvojky hojně promíchány trojkami, smutnou to známkou stálého zhoršování.

„Není pomoci,“ řekl jsem si v duchu, „musím si s tím děvčetem znova promluvit. Je to s ní stále horší a horší v každé příčině. Pozdě do noci na jevištích, lehkomyšlná společnost, lehkomyšlné touhy do budoucnosti, můj Bože, kam to

povede? Sněhurka, o které jsem se dříve domníval, že ji mám v hrsti, se mi nyní vymkla a jde svou vlastní cestou — cestou, která rozhodně není ani přímá ani úzká.“

Mé úvahy byly spojeny s výčitkami svědomí. Zdálo se mi, že jsem sám velmi vinen tímto Aliciným zhoršením; a když jsem myslel na to, jaká je nyní a jaká asi bude, napadaly mne takové pochmurné možnosti, že jsem je musel od sebe odmítnouti jako opovážlivé posuzování svého bližního. Již jsem se za ni mnoho namodlil; nyní, když jsem podepsal její zprávu, odpočinul jsem si na okamžik a vzdechl jsem opět krátkou modlitbu za ni. Inkoust na zprávě ještě neuschl, když vstoupil David do úřadovny a položil mi na stůl dopolední poštu.

Adresa na jednom psaní byla psána nějakou známou rukou. Otevřel jsem je a četl toto:

„Drahý důstojný pane! Předevčírem večer se mi udělalo velmi zle, a slečna Daltonová mne dala podle rady dr. Kellyho dopravití dnes ráno do nemocnice Milosrdného Samaritána. Směla bych Vás prositi, abyste se přišel zítra (ve středu) na mne podívatí? Stydím se žádati Vás o to, ale viděla bych Vás tolik ráda, protože ve čtvrtek ráno mám býti operována, a ta operace je vážná. Prosím Vás, přijďte, jest-li Vám to možné.

Vaše nehodná a nevděčná Alice Morganová.“

P. CARNEY VIDÍ NOVÉ SVĚTLO A MÁ PRO ALICI VELKÉ TAJEMSTVÍ

ama představená nemocnice, sestra Celestina mne dovedla do čistého a vlídného pokoje, kde ležela Alice, velmi bledá a se stopami nedávného utrpení v obličeji. — Sestra Celestina mi cestou povídala, že jde skutečně o vážnou operaci, ale že tělesný stav nemocné jest jinak tak dobrý, že jest nejlepší naděje, že se všechno dobře podaří.

Když mne Alice spatřila, projevil její obličej takové známky radosti, že nebylo možné pochybovati o jejich upřímnosti. Byl to návrat bývalé srdečnosti. Jak často náhlá nemoc překlene mostem léta chladnosti a oddálení, léta vzájemného nedorozumění, a obnoví zase bývalé, upřímnější, lepší city! V nemoci mnoho srdcí se vyjeví.

„Ach, velebný pane!“ — a Alice sepjala ruce a vztáhla je ke mně — „to jste hodný, že jste přišel!“

„Jak se máš, Alice?“ tázal jsem se, bera obě její ruce do svých.

„Teď se mám dobře, když jste tady. Já jsem si tolik přála, mluvit s vámi, velebný pane.“

„Dovolíte-li, důstojný pane,“ řekla představená, „nechám vás tu s vaší zákyní. Já vím, že vám chce otevřít své srdce.“

„Velebný pane,“ pravila Alice, když sestra Celestina odešla, „já jsem se poslední dva týdny mnoho namyslíla. Byl to ve mně strašný boj. A při tom jsem stále hluboko ve svém srdci cítila, že jsem k vám nevděčná. Tenkrát, když jsem vám poslala ty růže, jste mi udělal takovou bolest.“

„A já ji udělal také sobě, Alice. Ty růže na svém stole jsem spatřil teprve několik hodin potom, když jsem ti řekl taková krutá slova.“

„Ale to jste mi, velebný pane, nikdy neřekl.“

„Myslím, že ne — jako obyčejně, také v té záležitosti jsem se osvědčil jako dokonalý břídil. Ale věř mi, Alice, když jsem ty růže spatřil, hned jsem pochopil, že jsi obětovala všechny peníze, které jsi tenkrát dostala, na to, abys mi projevila svou vděčnost. Poslal jsem hned pro tebe, ale z třídy mi vzkázali, že již jsi odešla domů.“

„Ale, velebný pane, já jsem *zasluhovala*, abyste mi vyhuboval.“

„Snad jsi to *zasluhovala*, Alice, a abych řekl pravdu, skutečně jsi to *zasluhovala*. Ale já jsem měl jinak s tebou mluvit, tak, jak si myslím, že by byl mluvil Pán Ježíš, kdežto já jsem si dovolil krutá a nelaskavá slova. Můj způsob, kterým jsem tě pokáral, byl nesprávný.“

„Ale já jsem *zasluhovala* důkladného potrestání. Když jsem se odhodlala, že vystoupím v tom ochotnickém večírku, nemyslíla jsem opravdu, že by to bylo něco tak nevhodného a nepěkného. Ale přece jsem cítila, že je to jakási — jakási zpronevěra vůči vám. Cítila jsem, že vy byste to neschválil. Měla jsem v sobě hodně ješitnosti a mermomocí jsem se chtěla ukázat na jevišti a sklízeti potlesk. A tak jsem zapomněla, že vaše schválení mělo mít pro mne větší cenu než pochvala od lidí, kterých jsem vůbec neznala. Když jsme tenkrát přišly s maminkou do té místnosti, kde jsem se měla oblékat — a maminka také nic nevěděla, co jsou vlastně ty „ochotnické večírky“ — bylo mi úzko a byla bych nejraději odtamtud utekla. Byly tam tři nebo čtyři dívky, které mluvily tak lehkomyšlně a chovaly se tak sprostě, že to nemohu říci. Potom jsem tam již nikdy nešla a nikdy již na takové místo nepůjdu.“

„Vidíš, Alice, já bych byl měl také na to myslit. Já tě přece znal, a proto bych se byl měl na tebe spolehnouti, že by ses nikdy nebyla účastnila takového „ochotnického večírku“, kdybys byla viděla, jakou pověst mají takové zábavy ve slušné společnosti.“

„Vy jste myslil,“ řekla Alice, usmívajíc se, jakoby ji byla nemoc přešla, „že bych byla měla mít více rozumu. Velebný pane, já jsem *zasluhovala* pořádné bití; to by mi bylo bývalo užitečnější než vyhubování. Měl jste mi natlouci.“

„Co to mluvíš, dítě? Jakživ jsem nevztáhl ruku na žádnou dívku; kdyby to byl býval hoch, snad —“

„To je jedno, důstojnosti; já jsem přesvědčena, že bití by mi bylo více prospělo, a raději bych byla stokrát dostala bití, než jednou nelaskavé slovo.“

„Nuže, Alice, já ti slibuji, že již nikdy ti neřeknu nelaskavého slova. Dvakrát jsem to učinil, a byl jsem za to potrestán.“

„Velebný pane, kdybych měla umřít —“

„Neboj se, neumřeš.“

„Kdybych měla umřít, nechci, abyste si na mne vzpomínal

jako na to pošetilé děvče, jakým jsem byla tento minulý rok, pošetilá v myšlenkách i v chování, nýbrž tak, jaká jsem byla ten den, kdy jsem šla po prvé k sv. přijímání. Pamatujete se, jak jsme na vás čekaly s Laurou v ředitelně?“

Slyšel jsem v Alicině hlasu malý povzdech. Myslila na ty krásné dny, na dny dětství, upřímnosti a nevinnosti, na ty dny, „kterých již není“.

„Pamatuji se na to zcela dobře, Alice. A velmi mne to tenkrát dojalo, že vy obě, které jste byly tenkrát tak blízké a tak milé Pánu Ježíši, jste tolik pamatovaly na mne.“

„Velebný pane, umru-li, zapomenete na to, jaká jsem byla teď poslední čas?“

„Alice, ty neumřeš, ale ať jsi živa nebo mrtva, já na tebe budu vždycky vzpomínati jako na svou hodnou Sněhurku.“

„Před chvílkou jsem vám řekla, že bych byla zasluhovala bití, velebný pane; ta myšlenka mne napadla před několika nedělemi, když jsem čtla tu knihu „Freddy Carr“. Tam se také líčí, jak dostal ten Freddy od ředitele jejich ústavu ukrutný výprask. Já nerozumím mnoho literární kritice, velebný pane, ale ty stránky se mi zdály velkolepé. Něco takového se najde snad jen ve spisech Dickensových a Thackerayových.“

„Alice,“ zvolal jsem, „já myslím, že ty rozumíš kritice! Ty sis v té knize všimla právě toho, co také podle mého soudu je skutečně velkolepé.“

„Nuže, to jsem tedy čtla a čtla jsem to znovu a znovu. A čím více jsem to četla, tím více se mi zdálo, že ty stránky mi něco povídají.“

„Tobě?“

„Ano, velebný pane. Myslila jsem, když jsem je čtla, že také já bych zasluhovala strašný výprask. A tu jsem začala cítiti, že Pán Bůh mne musí ve své lásce trestati, a že mne jistě potrestá, a že potřebuji takové trestající metly. Od té chvíle jsem na ni čekala a cítila jsem, že je blízko. A tu se mi začal celý minulý rok ukazovati v docela jiném osvětlení. Nyní je to týden, co jsem začala cítiti takové malé bolesti a dostala jsem z toho strach. A v pondělí večer mne začal Pán Bůh trestati. Ten večer a tu noc jsem hrozně zkoušela, ale celý ten čas jsem se nemohla zbaviti tohoto pocitu, že mne Pán Bůh bije tou metlou *právě proto, že je můj Otec a že mne miluje*. A to mi dávalo sílu, že jsem to statečně snášela. Byla to hrozná bolest, ale já jsem věděla, že mi tím Pán Bůh ukazuje, že mne má rád. Nějakou chvíli se mi zdálo, že již

umírám. Maminka a František a Helenka mi třeli ruce a nohy a dělali všechno možné. Oni si mysleli, že o sobě nevím, ale já jsem byla zcela při vědomí. Ano, co jsem živa, nikdy jsem nebyla tak jasně při vědomí. A, velebný pane, při té myšlence na smrt a na přítomnost Boží, jsem viděla těch několik minulých měsíců v celé jejich ošklivosti. Viděla jsem, jaké nehezké to bylo ode mne, že jsem dbala tak málo vašich rad, viděla jsem, jak jsem zanedbávala učení, jak mne při všem vedla jen má ješitnost, jak jsem se skoro již přestávala modlit, jaká jsem byla světácká a sobecká. V tu chvíli jsem toho všeho opravdu upřímně litovala a řekla jsem to Pánu Bohu, jak jsem dovedla nejzkrroušeněji, protože se mi zdálo, že mi je blíže, nežli jsem byla já sama sobě. A také jsem mu řekla, že zůstanu-li na živu, změním svůj život a budu vás poslouchati. Když jsem takhle vzbudila lítost, udělalo se mi ještě hůře, ale já jsem té bolesti mnoho nedbala, protože jsem cítila, že mne Pán Bůh zabaluje do své lásky. Jeho láska mne jistě chránila tyto poslední měsíce, že jsem neučinila nic *velmi* špatného. Ale viděla jsem, jak blízko již jsem měla k velikému hříchu, a Pán Bůh mne vzal za ruku, a protože jsem byla slepá, on sám mne vedl pryč z nebezpečných míst, takže jsem to ani nevěděla.“

„To je skutečně podivuhodné!“ zvolal jsem, jsa stejně dojat, jak jejím vyznáním, tak znamenitým způsobem jejího vyjadřování. „Bůh ví, jak má trestati a jak kárati.“

„A nyní, velebný pane, se přičiním, abych byla zase taková, jaká jsem byla ten den, když jsem šla k prvnímu sv. přijímání. A když dovolíte, ráda bych začala generální sv. zpověď.“

Tak tedy se srdcem pokorným a zkrroušeným se teď Alice zpovídala prostě, upřímně, bez sebe menší stopy nějakého sebevědomí. Bylo cosi krásně pokorného v jejím počínání vůči sobě samé, neboť se pokládala za velikou hříšnici, ačkoliv, jak rozmluva, o které jsem se právě zmínil, ukazuje, přes těch několik měsíců pošetilého poblouzení a několika zaběhnutí k těm mezím, za nimiž již se začínalo nebezpečí, přece Alice stále ještě byla čistou a milou Sněhurkou.

„A teď, velebný pane,“ řekla Alice, když se vyzpovídala, „jsem tak šťastná, že si nic nedělám z bolestí. A kdyby si mne Pán Bůh chtěl vzíti, jsem úplně hotova jíti. Ale budete mi zase tak důvěřovati jako jste mi důvěřoval dříve?“

„Jistě, Alice.“

„A zapomenete na mou nevděčnost?“

„Nemluv o nevděčnosti. Nyní jsi mi tou Alicí, kterou jsi mi vždycky byla.“

„Děkuji vám upřímně, velebný pane. A jestli se uzdravím, budu dělati všecko, co mi řeknete.“

Dal jsem jí ještě na rozloučenou požehnání a opustil jsem ji, utrýzněnou tělesně, ale se světlem štěstí, zářícím z jejích očí.

Druhý den ráno sloužil jsem za ni mši sv. Měl jsem mnoho milých přátel, kteří měli bezpečné místo v mém srdci, ale toho jitra vzpomínka na ně ustoupila do pozadí. Ta trpící dívka, kterou jsem tak nesprávně posuzoval, ležící nyní na bolestném loži, odevzdaná, šťastná, hotová jíti s radostí pod nůž, hotová přijmouti z rukou Božích, co Bůh jí bude chtíti dáti, život nebo smrt — ona jediná mi stála před očima v přítomnosti Kristově na oltáři a v přítomnosti všech andělů, klanějících se mu, jakožto ta, za niž jsem nyní obracel k Bohu všechnu vyprošující moc nekrvavé oběti.

Dopoledne jsem si to zařídil tak, že okolo poledne jsem mohl zaskočiti do nemocnice. Sestra Celestina mne tam přijala a odpověděla na mé otázky.

„Důstojnosti, se stanoviska lékařova se operace velmi dobře zdařila.“

„Dejte mi pokoj se stanoviskem lékařovým,“ zvolal jsem tak opravdově, že se sestra Celestina dala do smíchu. Ale její smích ujišťoval, že všecko dopadlo dobře.

„Rozumím, důstojnosti,“ řekla. „Vy chcete věděti, jak dopadla operace se stanoviska naší pacientky. Myslíme, že dobře. Ona má zdravé a silné srdce, a také všecko ostatní vnitřní ústrojí je zdravé. A víte-li pak, že má o vás náramně veliké mínění?“

„To náleží,“ odvětil jsem, „k těm přirozeným tajemstvím, kterým jsem byl nucen věřiti, ale kterých nechápu. Co jsem udělal pro Alici, to jsem udělal již pro mnoho hochů a dívek, a opět bych to učinil pro každé jiné dítě za stejných okolností.“

„Ona je zkrátka vděčná,“ odvětila sestra Celestina. „Ten čas, co byla při operaci a po operaci v bezvědomí, mluvila o vás úplně upřímně a takovými slovy, že to překvapuje při děvčeti v jejím věku. Všecky její výroky zkrátka mají ten smysl, že s vámi jí slunce vychází a zapadá.“

„Ale jak se jí daří nyní?“

„Výborně po každé stránce.“

„Děkuji vám, sestřičko. Za dva nebo tři dny budu hleděti přijíti se na ni podívatí.“

Ale nedostal jsem se k tomu až v pondělí následujícího týdne. Když jsem vstoupil do pokoje, kde Alice ležela a byla odsouzena ležeti ještě několik dní, našel jsem ji hovořící vesele se slečnou Terezií Daltonovou; a Davidovi jistě znělo v uších, neboť mluvily právě o něm. Slečna Daltonová přinesla Alici květiny, které naplnily místnost líbeznou vůní, a jiné dárky, a hleděla ji co nejpříjemněji pobavit. Ale bylo zřejmo, že vlastně Alice se starala o zábavu.

Měla radost, že jsem přišel, a hned povídala, jak jsou k ní všichni lidé hodní; maminka že přichází každý den, děti skoro také tak často, a tatínek že jí poslal takové krásné psaní. Slečna Markéta Daltonová a slečna Bryanová přicházejí každý den dopoledne; dívky z její třídy ji navštěvují střídavě po dvou a složily se a poslaly jí takové rozkošné květiny. David, její nepřítel, jí poslal pašťiku — „jestli tomu, velebný pane, nevěříte, podívejte se tamhle na stůl, to je ona“ — a její ošetřovatelka je taková hodná, a ctihodná sestra, která má dozor v jejím pokoji, ještě hodnější, a ze všech nejhodnější sestra Celestina. Nemocniční lékař je stejně laskavý, jako dr. Kelly, který se na ni přichází podívat každý den a je plný šprýmů.

„Opravdu, velebný pane,“ končila Alice, „vy byste to měl nyní zkusit a také se rozstnat, abyste poznal co dobroty a laskavosti je na tomto světě.“

„Kdyby to mohl člověk poznat jen v nemoci,“ pravila slečna Daltonová, „to raději se nechci teprve o tom přesvědčovat a hned ochotně a bez nemoci prohlašuji, že jsem přesvědčena, že je na světě mnoho dobroty a laskavosti.“

Alice se zasmála, zase tak upřímně a bez okolků, jako když byla ještě malá. Nyní byla opravdu zase malým dítětem. A tak nám čtvrtá hodina utekla jako voda, a když jsme potom šli se slečnou Daltonovou po schodech dolů, podotkla slečna:

„Teď je Alice ještě více vílou než dříve.“

„A jakou vílou!“ řekl jsem. „Pomyslete si — víla, která podstupuje operaci.“

„Právě při tom se ukazuje, že je v ní kus víly,“ odpověděla slečna. „Žádná lidská bytost by se neuzdravovala tak rychle. Lékař praví, že za den nebo za dva již bude moci sedět a za týden chodit.“

A tak to také bylo, jak jsem se dozvěděl od Aliciných spolužaček, které ji chodily každý den navštěvovat. A neminulo čtrnáct dní, když Alice, o poznání hubenější a bled-

ší, vstoupila do mé úřadovny. Měl jsem radost, že ji opět vidím — že ji vidím zase jako to upřímné, důvěřivé dítě, jakým byla v čas svého prvního svatého přijímání.

Když jsme si vyměnili obyčejné zdvořilosti, Alice pokračovala: „A nyní, důstojný pane, potřebuji vaší rady. Povězte mi, co mám dělati.“

„Jsem hotov raditi ti, Alice, protože jsem se o tom napřemýšlel velmi mnoho a nyní konečně jsem se dodělal nějakého praktického závěrku.“

„Já budu dělati všecko, co řeknete.“

„Abychom tedy začali, Alice, tvá maminka se vám musí starati o živobytí od toho dne, co tatínek odjel. A to již trvá hezky dlouho.“

„Jistě, velebný pane, maminka se mnoho napřičiňovala.“

„A to celý rok. A při tom pracuje stále v uzavřených místnostech, takže nedostatek čerstvého vzduchu jistě na ní ukáže své účinky. Mimo to, přes to, že ty i Helenka jste mamince v domácnosti pomáhaly, přece jen odpovědnost a tíže velké rodiny leží z velké části na ní.“

„Jistě je toho na maminku mnoho,“ přisvědčila Alice. „Myslíte, že bych si měla také hledati nějaké zaměstnání?“

„Zatím ještě ne, Alice. Maminka může ještě nějaký čas choditi šíti jako dosud. Ale co příští rok? Od září do příštího června? To by ji zničilo. A tak dlouho to pravděpodobně ještě bude trvati, nežli bude tatínek opět úplně zdráv. Maminka by alespoň neměla choditi do práce každý den.“

„Ona nám doma tolik schází! Je to dosti smutné, že teď nemáme doma tatínka, ale když je také maminka pryč, připadá mi to, jako bych byla sirotek. A Helence je také tak.“

„Nuže, dobrá. Já mám nějaký plán pro tebe, který ovšem není zcela jistý; ale přece ti důvěřuji tolik, že myslím, že bychom se o to mohli pokusiti.“

„Děkuji, důstojný pane; já, udělám co budu moci, abyste viděl, že jsem hodna vaší důvěry.“

„Nejprve tedy, Alice, musíš, zatím alespoň, přestat choditi do toho ústavu pro deklamaci.“

„Já jsem tam přestala docházeti hned, jak jsem přečetla toho ‚Freddyho Carra‘.“

„Dobrá. Za druhé musíš nechat, zase alespoň zatím, všeho vystupování v těch ochotnických večírkách.“

„S radostí, důstojný pane.“

„A za třetí, do školy budeš přicházeti ty tři měsíce, které nám ještě zbývají, duben, květen, a červen, jenom na těsno-

pis. Všechny ostatní čas, který ti bude zbývat, chci, abys věnovala také těsnopisu a pak psaní na stroji. Sestra Růžena ti občas bude věnovat několik minut, podle příležitosti, a ty se budeš zabývat tím, co jsem řekl, bez ohledu na to, čím se právě zabývá ostatní třída.“

„Ó důstojný pane,“ zvolala Alice radostně, „já již začínám chápat, nač myslíte.“

„Ty si to jen myslíš, Alice. Ale můj plán je nejhlubším tajemstvím. Sestra Růžena je do toho zasvěcena a má z toho radost. A nyní povím také tobě, oč jde. Ale musíš mi slíbit, že se o tom nikomu nezminíš ani slůvkem.“

„To slibuji, důstojný pane. A teď mi to povězte.“

Moje veliké tajemství naplnilo Alici nesmírným nadšením. Tleskala rukama, znovu a znovu mi děkovala a jako na křídlech tančila z ředitelny.

UVÁDÍ NA JEVIŠTĚ PANA BENSONA S VÝSLEDKY VELMI SLIBNÝMI PRO RODINU MORGANOVÝCH

Ty tři měsíce, duben, květen a červen, byly pro Alici měsíce pilné práce. Já jsem ji vídal málokdy — byla stále zaměstnána — ale neminul snad ani jeden týden, abych neměl nějakou zprávu o jejím počínání. — Sestra Růžena, laskavá a příjemná učitelka těsnopisu, byla skoro stejně nadšená jako Alice sama.

„To děvče,“ podotkla při jedné příležitosti, „má výtečnou paměť. Prvního května může býti hotova se vším, co ji ještě mám učit; a potom půjde jen o to, aby si osvojila náležitou rychlost. Co se týče pravopisu, píše z celé třídy nejlépe, a vzhledem k slohu jsem neměla od té doby, co jsme otevřeli naši dvouroční obchodní školu, tak výborné žákyně. Jest to jednak tím, že četla pozorně mnoho nejlepších spisovatelů, jednak tím, že má přirozený dar obraznosti. A co se týče psaní na stroji, mohl byste jí zavázat oči, a ona vám bude psát lépe nežli nejlepší písárka z těch ostatních s otevřenýma očima. Já skutečně myslím, důstojnosti, že náš plán se nám podaří.“

Sestra Marie, která vyučovala v obchodní škole jiným dvěma předmětům, také vydávala o Alici dobré zprávy.

„Já nevím, důstojnosti, co s ní zamýšlíte.“

„To je hluboké tajemství,“ odvětil jsem.

„Ale já doufám, že jí nechcete dáti již teď po prvním roce vysvědčení, že vychodila s prospěchem naši obchodní školu; byl by to špatný příklad pro budoucnost. Všecky dívky by potom chtěly býti hotovy *za rok*, a to by zbořilo celou naši učební osnovu, která je rozvržena na dvě léta.“

„Sestřičko, buďte klidna. Já vůbec nezamýšlím dáti Alici nějaké vysvědčení.“

„Já to neříkám proto, že by vysvědčení nezasluhovala, protože ona skutečně umí již všechno, čeho se na našich žákyních žádá; mně jde jenom o to, že nevychodila dvě léta, jak se to na naší obchodní škole žádá.“

„Sestro Marie, já na sebe беру odpovědnost za ten špatný příklad.“

„Jinak musím říci, že jsem ještě neviděla dívku, která by

se byla tak změnila, jako Alice Morganová. Nyní chodí každý den k sv. přijímání, a ve škole je ze všech nejveselejší, ale také ze všech nejzbožnější. Často se říkává, že nemoc málokoho polepší. Ale o Alici se musí vyznati, že co se vrátila z nemocnice, jest jako vyměněná.“

Také slečna Markétka Daltonová, která se nikdy nepřestávala starati o rodinu Morganových, měla co povídati o Alici.

„Chodím tam každý týden,“ vypravovala mi jednou dopoledne, a opravdu žasnu, jak je u nich všechno čisté, vkusné a úpravné. Helenka má ty menší děti oblečené jako nějaké prince, a ona sama je taková světice; že prý Pán Bůh chce, aby zastupovala Markétku. A co se týče paní Morganové, je sice na ni občas viděti, že je dosti unavená, ale jinak je všecka změněná. Mezi svými dětmi je opět dítětem a dovede se smáti tak vesele a upřímně jako ony. František je statečný, hodný hoch a pomáhá Helence a Alici a matce jak nejlépe dovede. A to nejmenší dítě je tlusté a nikdy nepláče, leda byste je píchl špendlíkem. Ale vlastním světlem domácnosti je Alice. Zvláště co se týče vaření, dovede udělati z něčeho něco. Její jídla jsou chutná, jak děti ujišťovaly, a zároveň utratí Alice mnohem méně než se utratí v leckteré rodině, kde se jí mnohem hůře. Po večeři se všichni, vyjímajíc malého chlapečka, pustí rychle do mytí nádobí a do úklidu, potom Alice sebere děti okolo sebe a baví je buď nějakými hrami, nebo povídáním pohádek, až asi do půl osmé, a tu jde František spát. Alice a Helenka si potom sednou u stolu k učení, majíce lampu uprostřed mezi sebou. Helenka se učí do devíti, pak se jde modliti, což prý jí trvá hodně dlouho, kdežto Alice se někdy učívá až do jedenácti. „Věřte mi, důstojný pane,“ končila slečna Daltonová svou zprávu, „za žádné miliony by člověk nekoupil štěstí té chudé rodiny.“

„Za to jsou povinni díky vám a vaší slečně sestře,“ řekl jsem.

„Ó, ne — vám, důstojný pane. My bychom se nikdy nebyly té rodiny ujaly, nebýti vás.“

„Snad, ale kdybyste potom byly poslechly mé bláhové rady, byly byste toho již dávno nechaly. Nepamatujete se, že jsem vám říkal, abyste je odevzdaly Humanitnímu spolku? Já jsem tenkrát ztratil trpělivost, ale vy jste ji neztratily.“

„Ale pohled'te, jaký vliv jste měl na Alici, a ona zase měla a má vliv na ostatní rodinu. Zvláště na otce teď poslední čas, co byl doma, jak jsem se dozvěděla teprve nedávno.

Častokrát večer nechávala učení a hleděla ho něčím zaměstnávatí nebo bavití, aby neodešel do hostince. Zrovna jakoby byla do něho viděla, tak vycítila, kdy se v něm vzmáhá touha po pití, a tu nechávala všeho a věnovala se jenom jemu.“

„Teď mi vzchází opět nové světlo!“ zvolal jsem. „To mi vysvětluje, alespoň částečně, čím to bylo, že se Alice zdála zanedbávat učení po prvním čtvrtletí tohoto školního roku.“

„Někdy se také stávalo,“ pokračovala slečna Daltonová, „že když na pana Morgana přišly ty jeho pijácké záchvaty, Alice chodila večer za ním do hostince, když ještě měl trochu jasnou mysl, a vždycky se jí podařilo, přivést ho domů. Paní Morganové naopak se to nikdy nepovedlo.“

„Jedním slovem, slečno, Alice jest a byla hrdinka.“

„Hrdinná víla své rodiny, důstojnosti.“

A nyní jsem začal povídati slečně Daltonové o našem malém plánu — o tom tajemství, známém jen třem lidem, a nyní vyjeveném čtvrté osobě. Slečna Daltonová byla tím nadšena snad ještě více než my všichni ostatní.

„To je znamenitá myšlenka!“ pravila. „Důstojnosti, můžeme-li my dvě, má sestra a já, nějak při tom pomoci penězi nebo čímkoli jiným, co je v naší moci, — řekněte nám a spolehněte se na nás!“

„Děkuji vám, slečno. Co bude Alice prvního května nejvíce potřebovatí, jest to, aby byla již dokonale vycvičena ve psaní podle diktování.“

„Důstojnosti, co byste říkal tomuto návrhu? Má sestra Marie má na starosti všechny naše obchodní záležitosti a právě nyní toho má plno. Zvláště má spoustu dopisování a myslím, že to tak potrvá nějakých šest neděl. Což kdybychom si najali psací stroj a Alice by nám věnovala každý den asi dvě hodiny? Jsem jista, že by sestru těšilo, kdyby nám mohla býti takto nápomocna v našem záměru, a mimo to by si Alice vydělala nějaký dolar.“

Přemýšlel jsem o tom chvilku.

„Jak by se vám to hodilo, kdyby k vám chodila dopoledne od půl desáté do dvanácti?“

„To by byl nejvhodnější čas. Marie věnuje celé dopoledne obchodním dopisům a právě nyní s tím nemůže býti hotova. Jsem jista, že bude mít radost, když jí Alice usnadní práci.“

Slečna Daltonová měla pravdu. Když obeznámila svou sestru s naším tajemstvím, prohlásila slečna Marie, že Markétin návrh rázem rozluštil veliké nesnáze, kterých jí denně

přibývalo. A tak se musila Alice hned dáti do práce. Daltonovi bydlili asi půl hodiny od naší školy; na radu Dr. Kellyho chodila tam Alice pěšky a tím nám ubyla starost, která byla stínem našeho plánu, starost totiž, aby dívčino zdraví netrpělo přílišným namáháním a nedostatkem zdravého vzduchu a pohybu.

Jak je viděti, kroužek osob, zasvěcených do našeho tajemství, se stále rozšiřoval, ale stále zachovával své tajemství. Již dříve jsem se při jedné příležitosti zmínil o mladé dámě, která mi pomáhala jako stenografka v naší Mariánské družině a která se kdysi nabídla Alici, že by ji zaučovala psaní na stroji. Slečna ta slula Anna Desmondová a byla již dlouho zaměstnána u jedné veliké obchodní firmy v Cincinnati, takže se netoliko výborně vyznala v těsnopise a psaní na stroji, nýbrž byla také dokonale obeznámena se všemi způsoby a pravidly, podle nichž se úřaduje v moderních velikých obchodních pisárnách. Alice sama nás nyní upozornila, že by bylo dobře, aby se také slečna Desmondová dozvěděla o našem tajemství.

„Podívejte se, důstojný pane,“ pravila mi, „ona byla ke mně vždycky taková hodná. Já mám vlastně co děkovati, že jsem se naučila psáti tak dobře na stroji. Byla to od ní veliká laskavost. Mimo to, když jí povíme o našem záměru, ona se jistě vynasnaží býti nám při tom nápomocna, jak nejlépe dovede. Ona toho tolik umí a dovede s tím obeznámiti zase jiné.“

„To máš výborný nápad, Alice. Pokud vím, mívá slečna Desmondová od tří do čtyř odpoledne volno, a jak ji znám, jistě ti s radostí dá všechny pokyny vzhledem k uplatňování těsnopisu a psaní na stroji v obchodním životě, a to ti bude opravdu velice užitečno.“

„A teď se račte podívatí tuhle,“ řekla Alice, vytahujíc z kabelky nějakou tenkou knížečku.

Byla to spořitelní knížka Obchodní banky v Perlové ulici na jméno Alice Morganové. Otevřel jsem ji. Byly tam dva záznamy, každý o vkladu pěti dolarů, jeden 7. května a druhý 14. května.

„Pro Pána Boha!“ zvolal jsem. „Co to znamená?“

„To je část mého výdělků, důstojnosti. Já беру teď týdně šest dolarů a maminka dvanáct. Dost dlouho nám stačilo na živobytí dvanáct dolarů týdně, ale nyní potřebujeme třináct. Ovšem se nám dostalo rozmanité pomoci se mnoha stran a jsme všichni dobře opatřeni šaty a obuví. Nyní mohu

každý týden uložit pět dolarů, a maminka mi to dovolila.“

„Výborně!“ zvolal jsem. „A teď běž a pověz naše tajemství slečně Desmondové.“

Na světě je mnoho šlechtných, obětovných a nezištných duší, a já jsem měl v životě štěstí, že jsem se sešel se mnoha takovými. Mezi nimi slečna Desmondová nenáležela k posledním. Nyní se ujala Alice a obětovala jí téměř každý den hodinu svého času se znamenitým výsledkem.

Takto se ovšem naše tajemství šířilo. Slečna Desmondová znala zase několik slečen — byly to většinou členky Družiny mladých dám — které byly odbornicemi v rozličných obchodních odvětvích. S dovolením naší tajné společnosti obeznámila také tyto slečny s našimi úmysly, a také ony ochotně uštědřovaly Alici ze svých zkušeností a vědomostí. A všechny osoby, které takto pracovaly o Alicin prospěch, činily to, počínajíc od sestry Růženy až k slečně Desmondové a jejím třem známým, s velikým nadšením, s úplnou nezištností a s upřímnou láskou. Alice měla dar získávat si všechna srdce.

Dne 19. června nepřišla Alice do školy. Sám jsem oznámil třídní učitelce, že jí nic není a že zítra zase přijde. „Proč nepřišla dnes,“ dodal jsem, „to je hluboké tajemství.“

„Jak dlouho,“ tázala se sestra Marie, která přes to, že byla dokonalá řeholnice, přece si zachovala lidskou přirozenost, a to bylo dobře — „jak dlouho,“ tázala se tedy, „bude nám ještě to tajemství zůstat nevysvětlené?“

„Za několik dní,“ odvětil jsem, „se všechno vyjeví.“

A tak se stalo. Za čtyři dni oznamovaly ranní noviny, že při veřejné zkoušce, konané 19. června za příčinou obsazení několika těsnopiseckých míst ve státní službě, s ročním příjmem devíti set dolarů, slečna Alice Morganová byla uznána po každé stránce za nejlepší.

Ten den dostala celá naše obchodní škola prázdko.

Ukázalo se sice potom, že slečna Morganová nemůže ještě dostat žádné místo ve státní službě, protože jí jest teprve patnáct let. Ale to zatím neškodilo. Tím větší byla sláva naší školy, a naděje Alicina na nějaké dobré místo se tím nesmírně zlepšila, když byla takto její výborná způsobilost veřejně uznána a rozhlášena.

Mezi lidmi, kteří přišli gratulovat naší škole k tomuto znamenitému úspěchu, byl také pan Robert Benson, nejlepší vědec ve svém zvláštním odboru, jakého jsem kdy znal, a zároveň nejskromnější a nejpokornější muž, s kterým jsem se,

vyjímajíc dva nebo tři řeholníky, kdy sešel. Vidali jsme se málokdy, ale již mnoho let jsme byli dobří přátelé. Mezi věcmi, které mne k němu přitahovaly, byla jeho neobyčejná laskavost a bratrské počínání vůči každému muži a ženě, kteří byli u něho zaměstnání. Všichni u něho rádi pracovali, a on zase rád věnoval pozornost jejich potřebám. Mně se vždycky zdávalo, že si počínal vůči svým podřízeným tak, jak by si byl v podobných okolnostech počínal náš Spasitel.

„Důstojnosti,“ pravil, „přicházím vám gratulovati k té cti, kterou udělala vaší škole ta mladá dáma.“

„Děkuji mnohokrát. Její úspěch udělal mně a mnoha mým známým skutečně neobyčejnou radost. Ale v jedné věci se trochu mýlíte; není to žádná mladá dáma.“

„V novinách jsem přece četl Alice Morganová —“

„Áno, zcela správně, jenže jak pravím, není to mladá dáma, je to mladičká dívka, spíše dítě ještě. Není jí více než patnáct let.“

„Opravdu? To mne naplňuje úžasem! Gratuluji vám tedy znova.“

„Znova děkuji. Jenže, jak se říká, není růže bez trní. A to trní záleží v tom, že Alice nemůže ještě dostatí místo ve státní službě právě proto, že jest jí teprve patnáct let.“

„A ona by toho potřebovala?“

„Jistě.“

„Jak se vyzná v angličtině?“

„Velmi dobře — vysoko nad prostřední průměr. Čte mnoho a samé dobré věci, zná dobře Dickensa, teď je právě nadšena Thackerayem, také v básnících se dobře vyzná, a na svůj věk dovede se výborně vyjadřovati.“

„Důstojnosti, vaše zprávy mne zajímají více než si dovedete představití. Jakkak rozumí pravopisu a rozdělovacím znaménkům?“

„Ve všem tom je tak pevná, že bych neváhal doporučiti ji nejlepší tiskárně za korektora.“

„Promiňte, důstojný pane; bojím se, abych se nezdál opovážlivým; ale mohl bych tu dívku na několik minut viděti?“

„Prosím; bude nám to potěšením.“

„Sněhurka“ za chvíli vešla do ředitelny. Ještě všecka zářila radostí ze svého nedávného úspěchu, a to tím více, protože věděla, že její sláva je slávou celé školy. Jaký rozdíl mezi touto dnešní Alicí a tou útloučkou vílou před pěti lety! Zdraví a štěstí krášlily její rysy; hodně vyrostla a na svá léta byla dobře vyvinuta. Také již nebyla oblečena jako ten-

krát v zimě, jako pravá, ale chudá Sněhurka, nýbrž jako dívka, která se dovede hezky, vkusně a zároveň slušně oblékat.

Pan Benson se svým ušlechtilým a srdečným způsobem s Alicí hned spřátelil. Nemluvil mnoho, ale otázky, s nimiž se na ni obracel, byly činěny tak dovedně, že jsme si oba za nějakých deset minut učinili zcela jasnou představu o tom, co Alice čítá, a o jejich literárních názorech. Pan Benson jevil, snad proto, že byl jak mužem vědy tak také literátem, takovou dovednost v činění otázek, že jsem se mu skutečně musil v duchu obdivovati. Je to opravdu radost pozorovati takové lidi v jejich činnosti. A při tom si počínal tak šetrně a nenápadně, že Alici ani nenapadlo, že ji teď zkouší člověk, který si obral za obor své činnosti vytahovati z lidí jejich vědomosti.

„Sbohem, pane Bensone, těší mne velice, že jsem vás viděla, a doufám, že se zas uvidíme,“ pravila Alice, odcházejíc z ředitelny a to, jak se samo sebou rozumí, se svou velkou poklonou.

„Důstojnosti, promiňte: já vás připravuji o čas.“

„Nemluvte o tom; od té chvíle, co jste přišel, jsem neztratil ani vteřiny.“

„Stydím se, obtěžovati vás; ale mohl byste mi něco pověděti o rodinných poměrech té dívky?“

„S radostí,“ řekl jsem.

„Důstojnosti,“ řekl pan Benson, když jsem mu vypověděl hlavní věci z těch, o kterých bylo vypravováno v této knížce, „já myslím, že mne sem dnes poslal Pán Bůh sám. Šel jsem právě Šestou ulicí a tu zrovna mezi Širokou třídou a mezi Sycamorskou jsem si vzpomněl, že jste mi jednou říkal, že býváte každý den dopoledne ve své ředitelně. Tu mne napadlo, abych se šel na vás na chvíli podívat, že jsem tu nebyl již dvě léta. Ale rozum odpíral tomu nápadu. Rozum mi pravil: Teď tam nemáš co dělat a P. Carney jest jistě hodně zaměstnán. Již jsem toho tedy chtěl nechat, ale na jednou mi blesklo paměti, že jsem tyto dni četl v novinách, že nějaká žačka z vaší školy měla neobyčejný úspěch při zkouškách pro státní službu. Mne takové zkoušky vždycky zajímaly, tím více, že posledních pětadvacet let jsem dosti často sám býval členem rozličných zkušebních komisí.“

„A pokud vím, získal jste si při tom velmi dobrou pověst,“ osmělil jsem se podotknouti.

„Ne lepší než jiní, důstojný pane; leda snad že mi vždycky

tolik na tom záleží, abych se dozvěděl, co ti mladí lidé vědí.“

„Ano, právě před chvílí jsem to viděl,“ řekl jsem.

„Někteří zkoušející, kteří jsou mnohem obratnější než já,“ pokračoval pan Benson prostě, „dělají to při zkoušení tak, že se zdá, jakoby chtěli zjistiti, co lidé *neumějí*. To není těžké, protože jsme všichni ve mnoha věcech nevědomci. Věřte mi, důstojný pane, kdybyste si chtěl počínati se mnou takovým způsobem, že byste mne přinutil, abych se vám znova a znova musil přiznávat, že nevím množství věcí.“

A toto mi povídal — tak jsem uvažoval — člověk, který byl nejvzdělanější ze všech lidí, kteří vešli do mé úřadovny od jeho poslední návštěvy, a mimo to člověk, který v oboru svého vlastního badání nezůstává za nikým na celé západní polovici naší zeměkoule.

„Ale abychom se vrátili k mé řeči. Přišel jsem tedy, abych vám gratuloval k tomu krásnému úspěchu vaší školy, a tady jsem našel děvčátko velice milé, velice pěkného chování, a opatřené, jak se domnívám, právě takovými způsobnostmi, jakých bych potřeboval.“

„Jak to rače myslíte?“ tázal jsem se.

„Vy víte, důstojný pane, že občas píši také věci zábavného rázu?“

„Ano, četl jsem některé vaše povídky — a mohu upřímně říci, že se mi velmi líbily.“

„Děkuji, důstojnosti. Nuže, dobrá, já pomaloučku stárnu, a jest čas, abych si trochu odpočinul. Moje prsty jsou poslední čas dosti neohebné, proto málokdy беру do ruky pero. Věci se mají nyní tak, že mohu nechat mnoho běžné kancelářské práce, a já zamýšlím psáti nyní novou povídku, dá-li mi Pán Bůh ještě několik let života, a upravit k uveřejnění všelijaké vědecké články. Měl jsem ve svých službách mnoho stenografek a všechny pracovaly velmi dobře, ale byly to samé obchodní stenografky. Nyní chci tu svou povídku celou diktovati, a možná, že později budu jich diktovati ještě několik; proto bych potřeboval stenografku, která jest naprosto spolehlivá v pravopise, a především, která dovede náležitě dělati rozdělovací znaménka a odstavce.“

„Pane Bože!“ zvolal jsem.

„To vaše děvčátko, podle toho, co jsem viděl a co jsem od vás slyšel, by bylo přes to, že jest ještě tak mladé, právě takové, jakého potřebuji. Viděl jsem, že má smysl pro literaturu.“

„Já nejsem literát jako jste vy, pane Bensone, ale již často

jsem si myslel, když jsem tu dívku pozoroval, že Alice Morganová má v sobě to, z čeho se dělají spisovatelé.“

„Myslím, že máte pravdu, důstojný pane, a je-li tomu tak, jsem šťastný člověk. Byl bych zbaven starostí, která se mne poslední čas dosti natrápila. Byl bych vám za to opravdu velmi vděčen.“

„Jistě ne tolik, jako já jsem povinen, býti vděčen vám.“

„Jest ta dívka ještě volná?“

„Zatím ano.“

„Dobrá, já se mohu snadno přesvědčiti, zdali by se mi hodila. Směl bych s ní učiniti v předpokoji malou zkoušku?“

„Prosím, podle své libosti; a já jsem přesvědčen, že Alice to místo u vás dostane.“

„Vy víte, důstojný pane, že nejsem katolík. Ale žádný nekatolík si neváží vaší víry více než já. Opravdu — jak je možné navštívit Montreal a ty staré kanadské osady, a nemíti v úctě tu Církev, která ten lid učinila tím, čím jest? Ujišťuji vás, důstojný pane, že co se týče náboženství, bude u mne vaše děvčátko dobře schováno.“

„To mi nemusíte, milý pane Bensone, povídati. Některé slečny z mé Družiny byly u vás zaměstnány, a já si dovoluji říci vám, že neznám v celém Cincinnati člověka, kterému bych mohl Alici Morganovou svěřiti tak bezpečně jako vám.“

„Nikdo mi ještě neučinil příjemnější poklonu. A mohu říci jen tolik, že se přičiním, abych jí byl hoden.“

Potom jsme Alici opět zavolali, aby ji pan Benson vyzkoušel. Diktoval jí čtvrt hodiny, pak Alice odešla a za půl hodiny se zase vrátila s hromádkou listů.

Pan Benson četl pomalu, pozorně několik stránek, zatím co Alice čekala s rozechvěním na výsledek. Jak pokračoval ve čtení, jeho tvář se rozjasňovala víc a více. Na sedmé stránce přestal čísti.

„Není mi třeba čísti dále,“ řekl. „Důstojnosti, znova vám gratuluji. Tato mladá písarka umí klásti rozdělovací známka lépe než já; způsob, kterým dělá odstavce, se liší trochu od mého, ale jest velmi dobrý, a pravopis je výtečný. Zítra může přijíti do mé kanceláře; a když je stát ochoten platiti jí devět set dolarů ročně, proč bych jí to neměl platiti také já? Co tomu říkáte, Alice? Devět set dolarů ročně, a když budete takhle pokračovati, od prvního ledna sto dolarů měsíčně?“

Alice se podívala na mne a pak na pana Bensona. Byla

bledá jako stěna. Najednou, jako by byla ještě to malé děvčátko z dřívějších let, přiběhla ke mně.

„Ó velebný pane!“ zvolala a položila si mi hlavu na rameno.

Dovedl jsem ji mírně k židli, aby si sedla, neboť jsem měl opravdu strach, že omdlí, a šel jsem vyprovodit pana Bensona na chodbu.

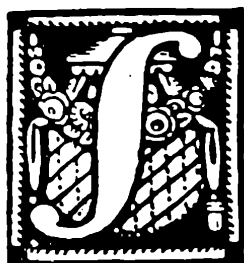
„To její malé zvolání — ó velebný pane —“ pravil pan Benson potichu, „a ten projev dokonalé důvěry ve vás, důstojný pane, to zaokrouhluje její zkoušku. Teď mi nevědomky ukázala, že mimo své literární vědomosti, svou znamenitou paměť, svou hbitost ve psaní diktátu a v přenášení toho na papír má také, přes svých patnáct let, všecku lůbeznost a nevinnost a vzácnou čistotu malého dítěte. Důstojnosti, čím to jest, že vy katolíci dovedete takhle vítězit nad dědičností a okolím?“

„Pro odpověď na svou otázku, pane Bensone, byste musil jít k našemu Spasiteli v nejsvětější svátosti oltářní. Tato dívka skoro bez přetržení od svého prvního svatého přijímání přijímala Pána Ježíše každý den.“

„Kéž ji Pán Bůh zachová nevinnou a hodnou.“

A tak tento výtečný muž odešel, a já zůstal ten den velice šťastný a velice vděčný.

V NÍ JSOU VŠICHNI ŠŤASTNI, A LOŤ „PŘELUD“ S KAPITÁNEM POHÁDKOU PŘIJÍŽDÍ DO PŘÍSTAVU

eděl jsem v pět hodin odpoledne ve svém pokoji. Bylo obyčejné únorové odpoledne. Brzy se setmělo, protože oblaka stále ještě byla plna sněhu a deště. Někdo měl pro mne přijíti a já již byl oblečen na vycházku. Zatím tedy jsem čekal, a čekaje, přemýšlel jsem o všeličems.

Mnoho věcí se přihodilo od toho dne, co Alice Morganová dostala takové ideální místo, začož jsem vzdával Bohu vroucí díky.

Malá Jenička Jenkinsová, s tím obličejem a s těmi vlasy jako malá cikánka, ztratila, jak se říká, a to již brzy na podzim, matku. Chceme-li mluvíti upřímně, nebyla to vlastně pro Jeničku žádná ztráta. Paní Jenkinsová jako mnoho jiných lidí, jí podobných, pila přílišně celý svůj život, s obyčejným ovšem výsledkem — že se nedočkala mnoha let života. Na pohřbu nebyli žádní truchlíci kromě Jeničky, jejích tří bratrů a jedné její starší sestry, která patrně se rozhodla následovati příkladu své matky vzhledem k hojnému požívání piva včas i nevčas. Mimo to bylo v kostele ještě asi šest „starých známých“ zemřelé, samé to ženy s opuchlými a zarudlými tvářemi, jejichž zarudlost nepocházela od ličidla, a s vodnatýma očima, které prozrazovaly všude svou přítomnost zvláštním ovzduším, z něhož bylo cítiti špatné pivo. Pozorností starší sestry Jeniččiny dostalo se těmto známým zemřelé paní Jenkinsové příležitosti, že oslavily tento pohřeb stejně, jako by byly oslavily nějakou svatbu nebo nějaké křtiny nebo nějaké neštěstí nebo něco neobyčejného — totiž pitím. Při mši sv. za zemřelou dřímaly nebo floukly špačky, jak se říká, a snad v duchu vidění nějaké pěnivé sklenice jim zpříjemňovalo tuto nezvyklou pobožnost.

Jak jsem řekl, vyjímajíc děti, nebyli na pohřbu žádní truchlíci; nicméně k vůli Jeničce přišla do kostela také paní Miltonová, a paní Miltonová doprovázela pak mrtvou také na hřbitov. Ale nejdůležitější bylo to, že nějakým způsobem, ale neví se jakým, si vymohla na starší Jeniččině sestře svolení, aby směla vzíti tu malou sirotu k sobě; a od toho dne

Jenička Jenkinsová až do dneška stále byla taková, jak si to umiňovala v den svého prvního sv. přijímání. Nyní jest první ve své třídě, je čistotná a pořádná ve všech věcech, a lze spolehlivě očekávat, že bude dělati čest i radost té hodné paní, která jí dala po prvé pravý domov a tu lásku, která je nejbližší lásce mateřské.

David již opustil mou úřadovnu. Byl poctivý a upřímný až do posledka; ale ta dvě léta, která byl zaměstnán v mé službě, ukázala dostatečně, že David jest, jak se u nás v Americe říká, „hranatý hřebík v kulaté díře“, to jest, že se k tomu nehodí. Trvalo mi dosti dlouho, nežli jsem objevil, že má rád koně. Potom mi bylo snadno najíti mu místo u jedné veliké dopravní firmy, která má mnoho koní. Tam se David osvědčil, a já nepochybuji, že jednoho dne bude vrchním dozorcem velikých stájí řečené firmy. Přicházívá mne občas navštívit a stále ještě odpovídá na mé nejhoupější otázky s nezměněnou vážností a neomrzелou zevrubností.

Helenka Morganová je nyní starostkou Družiny sv. Anežky Římské. Družina tato byla založena pro dívky naší školy teprve nedávno, a Helenka má u svých spolužaček takovou pověst svatosti, že sto a třicet členek, z nichž se Družina skládá, ji zvolilo jednomyslně za svou starostku. Helenka nemá sice takovou živost jako Alice, ale jinak jest jí po mnohé stránce podobna.

O vánocích dostal jsem psaní od Laury Eliotové, které mi zvěštovalo rozličné příjemné novinky. Znělo takto:

„Drahý velebný pane! Přeji Vám radostné vánoce, jako také moje vánoce jsou radostné. Velebný pane, nedávno jsem vystoupila na jevišti naposledy. Maminka teď dostává malou pensičku a mimo to učí zde v Chicagu v třech klášterních školách tělocviku a společenskému chování, a proto jsme se rozloučily s divadlem. Jsem ráda, a maminka ještě raději. Chodíme každý den k sv. přijímání, a já při tom nikdy na Vás nezapomenu. Co dělá má drahá přítelkyně Alice Morganová? Prosím Vás, vyřídte jí, že ji mnohokrát pozdravuji. Příští jaro se přijedeme na Vás podívat. Zatím se budu přičiňovati, jak nejlépe dovedu, abych byla Vaše hodná Laura Eliotová.“

Na všechny tyto věci — a na mnoho jiných, které by čtenáře málo zajímaly — jsem nyní myslil s vděčným srdcem, když náš vrátný, náležitě zaklepav, vstoupil a oznamoval mi, že v hovorně na mne čeká nějaký muž, s kterým prý jsem si umluvil schůzku.

Šel jsem tam tedy. Když jsem vstoupil, muž vstal. Měl hezkou postavu, nadprůměrnou výšku, s jasnými očima, zdravě červenými tvářemi, a s knírem trochu prošedivělým. Ačkoliv jsem ho očekával, bylo mi v první chvíli těžko poznati v tomto pěkně oblečeném muži mého starého známého a kdysi původce mnoha starostí, pana Morgana.

„Ach, to jste vy, pane Morgane!“ zvolal jsem a popadl ho za ruku.

„Ano, důstojný pane, já to jsem. Jsem o dvě léta starší, ale doufám, že jsem jinačí člověk. Také jsem se posledních deset let nikdy necítil tak zdravým a silným, jako nyní, a s pomocí Boží budu nyní, také k vůli své ženě a k vůli svým dětem, na sebe opravdu dbáti.“

„Nikdy bych si nebyl myslil,“ řekl jsem, „že byste mohl vypadati tak dobře.“

„Ach, důstojný pane, teď teprve vidím, jaký blázen, ba jaký špatný člověk jsem byl! Tahle dvě léta byla léta důkladného zpytování svědomí. Zakusil jsem mnoho bojů, zvláště první rok, ale od té doby, co jsem odešel z domova, nevzal jsem do úst ani kapky nějaké lihoviny.“

„A jste přesvědčen, že jste konečně zvítězil sám nad sebou?“

„Bojím se říci ‚ano‘, důstojný pane; ale nežli odejdu z tohoto pokoje, chci učiniti přísahu, že již nikdy, co živ budu, neokusím žádného lihového nápoje.“

„Pane, Morgane,“ řekl jsem, „já myslím, že jste ten zápas vyhrál.“

„Dokud lihoviny neokusím, jsem bezpečný; a proto nechci již vůbec žádné okusiti. Také necítím žádného pokušení k tomu; první rok mne to pokoušovalo někdy hrozně; ale teď již rok a déle mám úplně pokoj od toho.“

„A což, jak to bude s prací? Myslíte, že jste dosti silný, abyste mohl zase pracovati?“

„Jako dlaždič již ne, důstojnosti. Lékaři povídali, že to zaměstnání jsem si vůbec nikdy neměl voliti. Poslední dvě léta jsem se vrhl statečně na učení, které jsem zanedbal jako hoch. Měl jsem hodné rodiče, důstojný pane, a náleželi také, ač byste tomu nevěřil, k lepší společnosti.“

„Proč bych tomu nevěřil?“ řekl jsem. „Věřím tomu rád.“

„Ale já jsem byl to jablko, které se zakutálelo hodně daleko od stromu. V osmnácti letech jsem utekl z domova a dostal jsem se mezi darebné kamarády, samé dlaždiče. A tak jsem se chytil jejich řemesla, abych mohl býti mezi nimi.“

Tam jsem se také naučil pít. Ale teď, ta dvě léta na čerstvém vzduchu, měl jsem příležitost vrátit se k tomu, čemu jsem se učil jako hoch, a také se mi vrátil smysl pro lepší způsob života. Dá-li Pán Bůh, že se dopracuji lepších poměrů, půjdu se podívat, co dělají naši doma. Protože od té doby, co jsem utekl z domova, jsem se styděl, dát jim o sobě nějakou zprávu.“

„Ať jsou vaši doma postaveni společensky sebe lépe,“ podotkl jsem, „jistě budou mít z vás radost, až uzří vaši hodnou ženu a vaše roztomilé děti.“

„Důstojnosti, jak se jim daří? Celý čas co s vámi mluvím, myslím jen na to.“

„Vy o nich nevíte nic?“

„Teď již déle než měsíc nemám žádnou podrobnější zprávu. O Alici vím, že je někde zaměstnána, ale něco podrobnějšího mi o tom nepsala. Psala jen, abych si nedělal žádných starostí, že je o ně dobře postaráno. Již často jsem se v duchu divil, kterak asi.“

„To vyšlo z hlavy pana dr. Kellyho, pane Morgane. Když uvážil všechny okolnosti, pokládal za lepší, abyste se o mnoha věcech nedozvěděl, až budete zase úplně způsobilý vrátit se domů. On také řekl Alici, aby vám přestala psát, a proto jste již přes měsíc nic neslyšel z domova. Ale teď za několik minut se dozvíte všechno. Pojděte, půjdeme tam spolu.“

„Ale nejdříve, důstojný pane, ještě dovolu, abych učinil svůj slavný a závazný slib před Bohem.“

Nejsem prorok, ale troufám si předpovídati, že pan Morgan bude svému slibu věrný až do smrti.

Venku padal hustě sníh, a v tom nečase jsme kráčeli spolu Sycamorskou třídou až k Šesté ulici. Tam chtěl jít pan Morgan ještě dále, ale já ho chytil za rukáv a řekl jsem:

„Teď musíme napravo.“

„Což nejdeme k nám?“

„Arciže jdeme, jenže vaši již nezůstávají ve vašem starém bytě.“

„A kde teď zůstávají?“

„V Zálesácké ulici, v tom domě, na který si Alice před několika lety myslela, že by se tam tak hezky zůstávalo.“

„A já jí to tenkrát tak hanebně zkazil. Pán Bůh mi to odpustí. Ale tam se platí veliká činže, důstojnosti. Kterak to mohou platit?“

„Jen pojděte,“ řekl jsem „všecko se dozvíte.“

Za chvíli jsme byli před malým, ale hezkým dvoupatro-

vým domem v Zálesácké ulici. Ve všech oknech bylo rozsvíceno, a když jsme vešli na schůdky vedoucí ke vchodu, rozlétly se dveře, a v jejich rámci, obklopena vířením velikých pápěrek sypajícího se sněhu, s roztaženým náručím stála zářící Sněhurka.

„Tatínku!“ vykřikla, a ten výkřik byl smíchán z pláče a veliké radosti. A tak se mu uvrhla do náručí. A již přiběhla paní Morganová a Helenka a František, a batolil se nejmenší hošíček, a všichni chytali pana Morgana za ruce a za nohy a za šaty a táhli ho s líbáním a objímáním a jásotem a křikem a smíchem do jejich nového bytu.

Nikdy ode dne, kdy Zálesácká ulice dostala své jméno, nebyla svědkyní takového radostného návratu. Žena a děti se lepily na pana Morgana s takovou láskou a oddaností, že jsem si musil mnouti oči. Já ho znal až dosud jen po jedné stránce, jako bídneho slabocha, jako člověka, který byl své rodině postrachem. Děti ho znaly lépe. Tomu, kdo četl tuto povídku, jistě se to bude zdát divné: ale pravda jest, že tento člověk vždycky býval oddaným, milujícím otcem, přes tu svou nešťastnou slabost, která mi zamykala oči, takže jsem neviděl v něm to, co v něm bylo opravdu dobré a co se nyní propracovalo k upřímnému, a jak bylo lze bezpečně doufat, trvalému polepšení.

Pan Morgan nyní své drahé od sebe trochu odstrčil, a drže si rukou jednoho po druhém před sebou, prohlížel si je, všecek unesený radostí. Zdálo se, že se chce přesvědčiti, jsou-li to opravdu oni, jeho žena, Alice, Helenka, František a ten maličký. A viděl, jak jsou všichni zdraví, spokojení, šťastní.

Tolik štěstí jej přemohlo. Zakryv si dlaněmi oči, klesl nyní na pohovku.

„Teď vidíte,“ šeptala zářící Alice, „že je náš tatínek takový, jak jsem vám o něm říkala. Teď je to opravdu on; takový hodný a silný a statečný, a s takovým dobrým srdcem.“

„A takový, Alice, zůstane teď již vždycky. Jsem jist, že od nynějška se na něj můžeme spolehnouti.“

„Dr. Kelly to také říká,“ šeptala Alice, „a ten mladý lékař tam v tom ústavě prý se zaručuje svou lékařskou ctí, že je tatínek vyléčen od tuberkulosy a mravně úplně změněn. Ostatně dr. Kelly povídal, že tatínek zasluhoval hany za to své přílišné pití na začátku, ale posledních šest let že prý skoro již za to nemohl.“

Paní Morganová zatím zmizela z pokoje, ale nyní se vracela a přiváděla slečny Daltonovy a slečnu Bryanovou. Nyní byla naše společnost úplná.

„Odkud jste dostali tenhle krásný nábytek?“ ptal se pan Morgan, když se byl srdečně pozdravil s příšlými dámami.

„Jedna víla to sem přinesla,“ pospíšil jsem si odvětit. „Ale to není ještě všechno. Pojdte se podívat nahoru, pane Morgane.“

Všichni jsme šli vzhůru do prvního poschodí. Za živého povídání, a smíchu a vtipkování prohlížela hlava rodiny svůj vlastní pokoj, a Alicin pokoj, a pokojíček Helenčin a Františkův, všecky čisté, útulné, opatřené sice prostým nábytkem, ale vybraným a sestaveným opravdu neobyčejně vkusně. Byl to pravý domov: žádný boháč nebyl by si dovedl opatřit domov příjemnější.

„No, ale teď bych rád znal tu vílu!“ vypravil ze sebe pan Morgan, když již spatřil všecko.

„Tady stojí,“ řekl jsem a ukázal jsem na Alici. „To je vaše víla Sněhurka.“

Když se nyní pan Morgan dozvěděl, za jakých okolností si Alice po prvé získala toto jméno, Sněhurka, sklopil hlavu; když mu pak slečna Daltonová pověděla, jakého úspěchu se Alice dodělala při veřejných zkouškách pro státní službu, sklopil hlavu ještě hlouběji, když uslyšel, kterak Alice způsobem, který se zdál býti zvláštním řízením Božím, hned dostala místo s ročním platem devíti set dolarů ročně, a že nyní, když se tam dokonale osvědčila, dostává sto dolarů měsíčně (to jest v našich korunách asi 3300 Kč měsíčně), přikryl si rukama obličej; a když jsem mu konečně řekl, že milá a hodná Helenka, která mu nyní klečela u nohou a dívala se naň s upřímnou, nestrojenou láskou, letos vyjde z osmé třídy naší školy a potom půjde na dvě léta do vyšší dívčí školy v Šesté ulici s tím úmyslem, aby pak mohla vstoupiti do kláštera Matky Boží, tu najednou pozdvihl hlavu, a všecek jako zdrcený řekl takovým hlasem, že nikdy na to nezapomenu:

„Proč byl Pán Bůh ke mně takový hodný?“ A znovu začal objímati své děti.

„Tatínku,“ vyrušila jej z toho Alice, „já mám dnes společnost a zvu tě k tomu.“

„Společnost, miláčku? Jak to?“

„Slavím své narozeniny, tatínku. Dnes právě je mi šestnáct let a jistě žádná dívka nebyla o svých narozeninách

šťastnější, než jsem dnes já. Pojd', tatínku." A vzavši šťastného otce pod paždí, vedla ho dolů do jídelny.

Až dosud hromadilo se překvapení na překvapení takovým způsobem, že by byl člověk myslil, že pan Morgan již není schopen nějakého nového vzrušení. Ale svíce na stole a žárovky v lustru nad stolem a květiny a krásné porcelánové nádobí, obrazy na stěnách a večere sama nutila hlavu rodiny k novému úžasu. A ačkoliv vkus a peníze a pečlivé ruce se přičinily, aby byla jídelna co nejhezčí, přece nejkrásnější jednotlivosti byly, a to úplně bez našeho vědomí, čtyři bývalé knihovnice naší školy, Aliciny spolužačky a účastnice její nehody. Dvě z nich, všecky uzardělé a s úsměvem a s poklonami nás uvítaly, stojíce jako kuchařky v bílých čepečkách a zástěrách u dveří do kuchyně — druhé dvě, stejně uzardělé a se stejným úsměvem a s poklonami, stály každá na jednom konci stolu, ustrojené za číšnice, jak je vídáme v elegantních dámských jídelnách. Byla to společnost ve společnosti. S pomocí Alicinou posloužily nejprve nám, a teprve když my jsme se najedli, sedly si také ony dohromady a jedly a vzpomínaly na své školské doby, při čemž, jak se samo sebou rozumí, nezapomněly na slovuťného Davida a na jeho kýchací prášek.

Hodiny nám blaženě ubíhaly, a potom jsme se my, starší hosté, totiž tři slečny Daltonovy a slečna Bryanová a já, rychle rozloučili s Alicinými rodiči. Dívky se té doby právě živě bavily, a my jsme je nechtěli vyrušovati z jejich veselého hovoru a zvonivého smíchu. Přáli jsme jim to že srdce a nechali jsme je, aby pokračovaly v oslavování Aliciných šestnáctých narozenin.

Když se dveře za námi zavřely, byli jsme všichni naplněni pocitem veliké vděčnosti vůči Pánu Bohu.

„Dědičnost a okolí přece není všecko," řekl jsem.

„Vy jste zvítězil nad obojím, důstojný pane," řekla slečna Bryanová.

„Myslím, že ne doopravdy; já již jsem se vzdával toho boje," řekl jsem; „ale slečny Daltonovy pokračovaly a zvítězily."

„Ne, ne!" bránily se slečny Daltonovy, a Markéta dodala: „Doufám, že nepracujeme pro světskou odměnu, a to, co děláme z lásky k bližnímu, bývá často práce dosti nepříjemná a nevďěčná. Ale i když se na to díváme jen s přirozeného hlediska, ta radost, kterou nám způsobila rodina Morgano-

vých, nám nahradí všechny zdánlivé nezdary v našem působení.“

„My sázíme a sijeme,“ dotvrdil jsem její slova slovy Písma, „ale Bůh dává vzrůst.“

Právě v tu chvíli veselé, zvonivé zavolání nás přimělo obrátiti se zpátky. Dveře u Morganových byly otevřeny a na prahu stála tam Alice držíc v rukou veliký narozeninový koláč, do něhož bylo podle starého anglického zvyku napíchnáno šestnáct jasně hořících svíček. Za ní ve stínu jsme mohli viděti čtyři knihovnice, které se tam seskupily, držíce se rukama okolo pasu. Vítr se byl zatím utišil, takže svíčky hořely zcela klidně a jasně, a jejich svit padal plně na usmívající se, šťastnou a krásnou tvář naší milé šestnáctileté, kterou sněhové pápěrky, nyní hustě, ale pokojně se snášející na zem, halily jako do bílého závoje.

„Sbohem, sbohem!“ volala za námi.

„Pohledněte!“ zvolala slečna Terezie Daltonová. „Pohledněte! Viděli jste již někdy takový hezký obrázek — to pozadí čtyř dívek a tu Alicinu lahodnou tvář, jak se kolem ní chumelí sníh? Nezdá se vám, že to je slavnostní potvrzení jejího jména?“

„Jistě,“ řekla slečna Bryanová, „je to opravdu naše milá Sněhurka.“

K O N E C .

O B S A H:

<i>Kapitola</i>	<i>I.</i> seznamuje nás se Sněhurkou	5
<i>Kapitola</i>	<i>II.</i> Rodina Morganova	11
<i>Kapitola</i>	<i>III.</i> jedná o mém kancelářském hochovi a o prvním taneč- ku Alice Morganové	15
<i>Kapitola</i>	<i>IV.</i> Alice návštěvou v restauraci	19
<i>Kapitola</i>	<i>V.</i> Slečna Terezie Daltonová vede Alici do divadla	24
<i>Kapitola</i>	<i>VI.</i> Alice a Helenka Morganovy překvapí P. Carneyho, a P. Carney překvapí sl. Daltonovou	29
<i>Kapitola</i>	<i>VII.</i> Podivne dobrodružství Jana, kancelářského hochy, a školníka Jerryho	36
<i>Kapitola</i>	<i>VIII.</i> František Morgan a přání radostných vánoc	44
<i>Kapitola</i>	<i>IX.</i> Pan Morgan stůně a dr. Kelly ho léčí	50
<i>Kapitola</i>	<i>X.</i> Šest set dětí se připravuje na první sv. přijímání	59
<i>Kapitola</i>	<i>XI.</i> Kvítek nejsvětější svátosti	68
<i>Kapitola</i>	<i>XII.</i> seznamuje nás s Davidem Reilly a ukazuje nám, že vedl dvojí život	78
<i>Kapitola</i>	<i>XIII.</i> vypravuje o knihovnicích z osmé třídy a ukazuje, že dívky nebývají vždycky takové, jakými se zdají	87
<i>Kapitola</i>	<i>XIV.</i> Víla Lehkonožka uvádí Davida v úžas a spolu s Alicí Morganovou se cvičí v sebezáporu	95
<i>Kapitola</i>	<i>XV.</i> Ještě jednou Jenička Jenkinsová. — Dvě víly mají své tajemství	107
<i>Kapitola</i>	<i>XVI.</i> ukazuje, jak a s jakým zdarem naše víly cvičily Da- vida Reillyho	112
<i>Kapitola</i>	<i>XVII.</i> P. Carney vybočí z míry	119
<i>Kapitola</i>	<i>XVIII.</i> ukazuje rostoucí těžkosti Morganovy rodiny	124
<i>Kapitola</i>	<i>XIX.</i> P. Carney vidí nové světlo a má pro Alici velké ta- jemství	130
<i>Kapitola</i>	<i>XX.</i> uvádí na jeviště pana Bensona s výsledky velmi slib- nými pro rodinu Morganových	138
<i>Kapitola</i>	<i>XXI.</i> V ní jsou všichni šťastni, a loď „Přelud“ s kapitánem Pohádkou přijíždí do přístavu	148

Fr. J. Finn T. J.

S N Ě H U R K A

P o v í d k a

Z a n g l i c k é h o p ř e l o ž i l

K a r e l V r á t n ý

V y t i s k l a Č e s k o s l o v a n s k á

a k c i o v á t i s k á r n a

v P r a z e 1929